

KUOPIO

Viherpalveluohjelma
– niityt ja
avoimet alueet
2025-2034

3.4.2025

Sisältö

Viherpalveluohjelman käsitteitä	3	5. Viestintä ja asukasyhteistyö	
1. Johdanto		Viestintäsuunnitelma	43
Työn lähtökohdat	6	Asukkaiden osallistamisen periaatteet	45
Työn tavoitteet ja sisältö	7	6. Ohjelman toteutus ja seuranta	
Työskentelymenetelmät	8	Ohjelman toteutuksen seuranta	47
2. Avoimet viheralueet Suomessa		Kunnossapidon laadun seuranta	49
Avoimien viheralueiden tuottamat ekosysteemipalvelut	11	Ohjelman keskeiset vaikutukset	50
Viheralueiden RAMS –kunnossapitoluokitus	13	7. Yhteenveto	52
Kunnossapidon yleiset periaatteet	15	8. Kohdekortit	
3. Kuopion avoimet viheralueet		Kohteiden sijaintikartta	55
Avoimet viheralueet maankäytön suunnittelussa	17	Kohdekorttien lukuohje	56
Niittyverkoston laadullinen luokittelu	18	Keskustan urakka-alue	57
Niittyverkoston rakenteellinen luokittelu	22	Pohjoinen urakka-alue	67
Niittyverkostotarkastelu	24	Läntinen urakka-alue	80
Kunnossapidon järjestäminen	28	Eteläinen urakka-alue	87
4. Kuopion avoimien viheralueiden kehittäminen		Lähteet	105
Tavoitetila	32	Liitteet	
Niittyverkostosuunnitelma	35	Liite 1. Kohdekorttien toimenpidetaulukko urakka-alueittain	
Luokitusmuutosten periaatteet	37	Liite 2. Koontitaulukko kohdekorttien ulkopuolisista niittyalueista	
Haitallisten vieraslajien torjunta	38	Liite 3. Karttatarkasteluissa käytetyt paikkatietoaineistot	
Kunnossapidon kehittäminen	39	Liite 4. Karttaliitteet (erillisliite)	

Viherpalveluohjelman käsitteitä 1/2

Biodiversiteetti: Katso luonnon monimuotoisuus.

Avoin viheralue: Kaupunki- ja taajamarakenteen sisällä tai reuna-alueilla olevia luonnostaan tai ihmistoiminnasta syntyneitä avoimia kasvullisia ympäristöjä, kuten niittyjä ja peltoja. Viheralueiden kunnossapitoluokituksessa avoimet viheralueet jaetaan arvoniittyihin, käyttöniittyihin, maisemaniittyihin, avoiimiin alueisiin ja maisemapeltoihin.

Ekologinen verkosto: Luonnon ydinalueista, kuten laajoista metsä-, niitty- tai vesialueista, ja niiden välisistä ekologisista käytävistä muodostuva yhtenäinen sini- ja viheralueiden verkosto.

Ekosysteemi: Toiminnallinen kokonaisuus, joka muodostuu luonnonolosuhteiltaan verrattain yhtenäisellä alueella elävistä, toisiinsa vuorovaikutussuhteessa olevista eliöistä ja niiden elottomasta ympäristöstä.

Ekosysteemipalvelut: Luonnon ihmisille tarjoamat aineelliset ja aineettomat hyödyt. Ekosysteemipalveluja ovat esimerkiksi ilmaston säätely, maaperän ja pohjaveden muodostus, pölytys, ravinto, puutavaran tuotanto, lääkeaineet sekä luonnon tarjoamat virkistysmahdollisuudet ja esteettiset kokemukset.

Luonnon monimuotoisuus eli biodiversiteetti tarkoittaa biologisen elämän monimuotoisuutta. Luonnon monimuotoisuudessa hahmotetaan tyypillisesti kolme tasoa: ekosysteemien monimuotoisuus, lajien monimuotoisuus sekä lajien sisäinen geneettinen vaihtelu.

Maisemapelto: Maisemapellot ovat muokattuja ja kylvettyjä maa-alueita, joilla kasvatetaan yksi- tai monimuotisia hyöty- ja maisemakasveja.

Niitty: Niittyjä ovat luontaisesti ja ihmisen toiminnan seurauksena syntyneet avoimet alueet, joiden kasvillisuus koostuu pääosin luonnonvaraisesta ruohovartisesta kasvillisuudesta. Niittyjä ei viljellä, muokata tai lannoiteta. Ne säilyvät luonnostaan olosuhteiden takia avoimina (kalliokedot, rantaniityt) tai pysyvät avoimina hoitotoimenpiteiden ansiosta.

Niittyverkosto: Avointen elinympäristöjen muodostama kytkeytynyt kokonaisuus, johon kuuluvat niityt ja niittyjen tukialueet.

Viherpalveluohjelman käsitteitä 2/2

Niittyverkoston arvokohde: Arvoniitty, inventoitu perinnebiotooppi, suojelualueen niitty, niittylajiston kannalta arvokas kasvikohte tai luontotyyppi, valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle tai valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön sijoittuva niitty tai muinaisjäännösalueelle tai kansalliseen kaupunkipuistoon sijoittuva niitty.

Niittyverkoston muu niittyalue: Niittyalue, jota ei ole luokiteltu niittyverkoston arvokohteisiin.

Niittyverkoston niittykeskittymä: Keskeinen ja kytkeytynyt niityistä muodostunut aluekokonaisuus niittyverkostossa.

Niittyverkoston tukialue: Avoimia tai puoliavoimia kasvullisia ympäristöjä, jotka eivät ole niittyjä, mutta joilla on merkitystä niittyjen lajiston elinympäristöinä sekä niittyelinympäristöjen kytkeytyneisyyden kannalta.

Niittyverkoston yhteys: Niittykeskittymien välillä olevia niittymäisiä kasvullisia alueita, joiden avulla niittykeskittymien voidaan olettaa olevan kytkeytyneitä toisiinsa.

Niittyverkoston kehitettävä niittykeskittymä: Niittykeskittymä on noin 3-4 hehtaarin suuruinen tai se on pirstaleinen tai sitä uhkaa maankäytön muutos.

Niittyverkoston kehitettävä yhteys: Nykyinen verkoston katkoskohta, jossa on tunnistettu tarve kehittämiseen.

Perinnebiotooppi: Perinteisen maatalouden muovaama elinympäristö, jolle on kehittynyt rikas ja omaleimainen eliölajisto. Perinnebiotoopeja ovat erilaiset kedot, niityt, nummet, hakamaat ja metsälaitumet.

Pölyttäjä on eläin, joka pölyttää kasvin kuljettamalla siitepölyä. Suurin osa pölyttäjästä on hyönteispölyttäjiä esimerkiksi kimalaisia, mehiläisiä, kärpäsiä tai perhosia.

Uusniitty: Ihmisen luoma, kylvämällä ja/tai istuttamalla rakennettu niittymäinen alue.

Vieraslaji: Laji, joka on levinnyt ihmisen mukana luontaiselta esiintymisalueeltaan uudelle alueelle. Vieraslajit, jotka uhkaavat luonnon monimuotoisuutta, aiheuttavat vahinkoa luonnonvaraiselle eliöstölle tai aiheuttavat vaaraa terveydelle tai turvallisuudelle, on säädetty haitallisiksi vieraslajeiksi.

1. Johdanto

Työn lähtökohdat

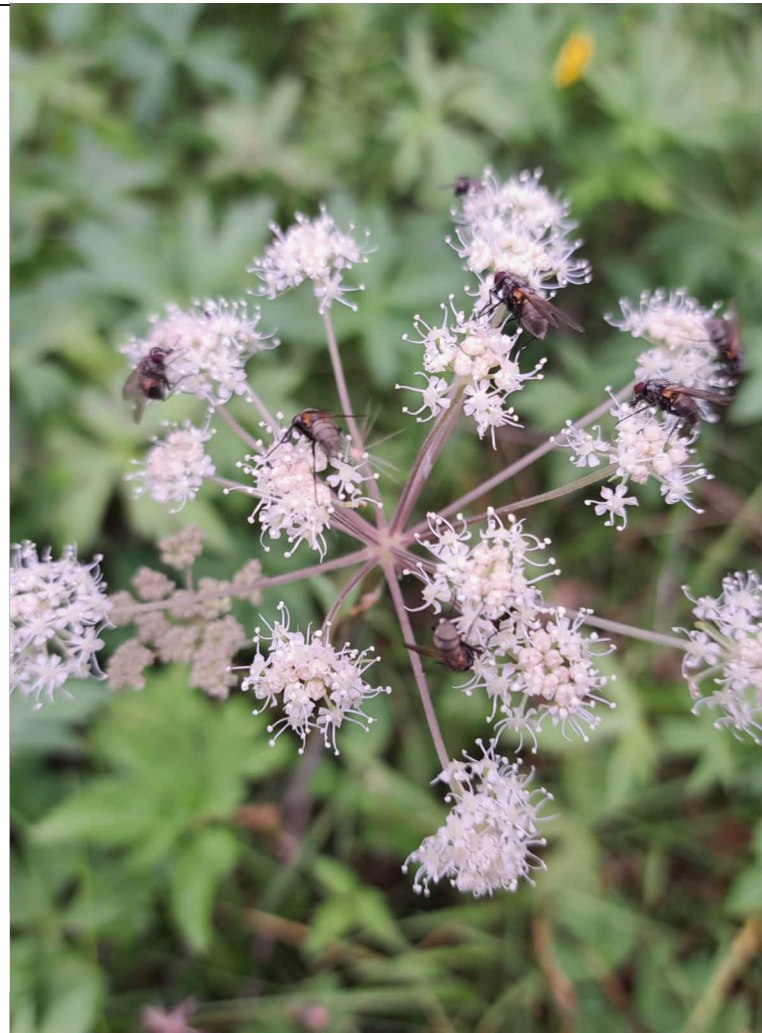
Kuopion kaupunki haluaa lisätä erilaisten avoimien viheralueiden määrää ja kehittää alueiden kunnossapitoa luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Kaupungin strategian neljästä päämäärästä yksi on "Ilmasto- ja resurssiviisas – kestävästi kasvava, ympäristöstään ylpeä". Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta ovat yksi kaupungin strategian menestystekijöistä, ja sen käytännön tavoitteena on muun muassa luonnon monimuotoisuuden huomiointi viheralueiden hoidossa. Ilmasto- ja resurssiviisautsohjelma Viksu Kuopio ohjaa kaupungin strategian toteuttamista.

Kuopion luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmassa 2024–2030 on esitetty tavoitteina muun muassa niittyjen määrän lisääminen sekä niittyverkoston kehittäminen. Lisäksi on tehty valtuustoaloite Kuopiosta pölyttäjäturvallisenä kaupunkina, jossa esitettiin niittyjen määrän lisäämistä ja pölyttäjien huomioimista hoitotoimissa.

Niittyjen ja peltojen hoito on yleisesti edullisempaa kuin rakennettujen viheralueiden hoito. Laadukkaalla ja tarkoituksenmukaisella kunnossapidolla voidaan lisätä luonnon monimuotoisuutta sekä alueiden tarjoamia ekosysteemipalveluita, kuten virkistyskäyttöä. Tavoitteena on myös kokeilla uusia kunnossapidon keinoja, kuten laidunnusta.

Kuva:
Tervaniitynpuisto

Työn tavoitteet ja sisältö

Kuopion kaupungin hoidossa on nykyisin noin 70 hehtaaria avoimia viheralueita. Lisäksi osa peltoalueista on vuokrattu yksityisille toimijoille. Viherpalveluohjelmassa ovat mukana kaikki kaupungin omistamat avoimet viheralueet (A) sekä soveltuvat osat suoja- ja vaihettumisviheralueista (R4) ja metsistä (M) keskeisellä kaupunkialueella. Maaseutukeskukset ja kylät eivät ole mukana ohjelmatyössä.

Työssä käsitellään asemakaavoitettujen avoimien viheralueiden ja muiden tunnistettujen niittyalueiden nykytilaa sekä määritellään tavoitetila ja siihen liittyvät konkreettiset toimenpiteet kunnossapidon, viestinnän ja asukasysteistyön osalta. Tavoitteena on tarkastella ja kehittää keskeisen kaupunkialueen niittyverkostoa mahdollisimman kattavasti yli hallintorajojen. Viherpalveluohjelma viedään hyväksyttäväksi kaupunkirakennelautakuntaan keväällä 2025. Työn pohjana on toiminut vuoden 2024 alussa valmistunut Avoimet viheralueet –ohjelman esiselvitys.

Viherpalveluohjelma on laadittu konsulttityönä WSP Finland Oy:ssä 2024–2025. Työn projektipäällikkönä on toiminut suunnitteluhortonomi AMK Riikka Söyrinki, ja työryhmän asiantuntijoina ovat toimineet avustavat suunnittelijat Miira Virtanen ja Ilona Rantola sekä maisema-arkkitehti Arto Kaituri.

Ohjausryhmän jäsenet	
Sari Riekkinen	Viher- ja virkistysaluesuunnittelu
Sirpa Nieminen	Viher- ja virkistysaluesuunnittelu
Mariko Lindgren	Strateginen maankäyttö
Timo Könönen	Asemakaavoitus
Anniina Le Tortorec	Alueelliset ympäristönsuojelupalvelut
Masa Wacklin	Kunnossapito
Jukka Laukkanen	Kunnossapito
Riikka Söyrinki	WSP Finland
Miira Virtanen	WSP Finland
Arto Kaituri	WSP Finland

Työskentelymenetelmät 1/2

Paikkatietoanalyysit

- Kaupungin niittyverkoston nykytilaa tarkasteltiin paikkatietoaineistojen avulla. Tarkastelussa tunnistettiin niittyjen, maisemapeltojen ja muiden avointen alueiden lisäksi niittyverkoston tukialueita eli alueita, jotka voivat välillisesti tukea varsinaisia niittyjä. Niittyverkoston arvokohteiden määrittelyssä huomioitiin myös alueen luonto-, kulttuuri- ja virkistysarvot arvokohteiden osalta.
- Analyysien pohjalta laadittiin paikkatietopohjainen niittyverkostosuunnitelma. Työssä on pyritty käyttämään samoja niittyverkoston käsitteitä ja luokitteluperiaatteita kuin julkaisussa *Perinnekedoista kaupunkiiniittyihin – Helsingin niittyverkoston kehittäminen* (2021). Luokitteluperiaatteita on jonkin verran yksinkertaistettu ja muokattu vastaamaan Kuopion tilannetta. Niittyverkoston luokittelu on käsitelty kappaleessa 3. Tarkastelussa käytetyt paikkatietoaineistot on esitetty liitteessä 3.

Kuva:
Matkusrinne länsi

Työskentelymenetelmät 2/2

Maastokäynnit

- Ohjelmatyön alussa valittiin 35 kohdetta, joihin tehtiin maastokäynti kesällä 2024, ja joista laadittiin kohdekortit. Kohdekortin pohjana käytettiin Tampereen kaupungin viherpalveluohjelman täydennysosan 2021 korttia, joka räätälöitiin Kuopion tarpeisiin sopivaksi.
- Maastotarkasteluun otettiin erityyppisiä kohteita, joissa on erityistä huomioitavaa, kuten arvotekijöitä tai haitallisia vieraslajeja, jotka vaikuttavat kunnossapidon toteutukseen. Kuhunkin kohteeseen tehtiin yksi maastokäynti. Kunnossapidoltaan tavanomaisista ja pienistä alueista ei tehty kohdekortteja. Nämä kohteet ja niiden kunnossapitoluokat on esitetty liitteessä 2.
- Maastotarkastelun yhteydessä tarkistettiin kohteen aluerajaus ja kunnossapitoluokka. Näihin molempiin ohjelmassa esitetään runsaasti muutoksia. Lisäksi tunnistettiin kohteen erityispiirteet. Näiden pohjalta määritettiin kunnossapidon toimenpiteet sekä mahdollinen peruskunnostuksen tarve.
- Kesän 2024 maastokäynneillä haitallisista vieraslajeista kerättiin havainnot paikkatietomuotoon. Pistetieto kertoo torjuttavan vieraslajin ja sen sijaintitiedon, mutta ei esiintymän laajuutta. Vieraslajien havainnot on esitetty kohdekorttien kartoilla.
- Loppusyksyllä 2024 työhön päätettiin laatia vielä kaksi kohdekorttia (Myllykallionpuisto ja Myhkyrinpuisto ympäristöineen). Näihin kohteisiin tehtiin maastotarkastelu tilaajan toimesta.
- Ohjelmatyöhön sisältyy esiselvityksessä kesän 2023 maastokäyntien pohjalta laaditut 10 kohdekorttia läntiselle ja eteläiselle urakka-alueelle. Nämä kohdekortit ovat sisällöltään samat kuin viherpalveluohjelmassa laaditut kortit. Haitallisten vieraslajien havainnot ovat kuitenkin osittain puutteellisia, koska vieraslajihavaintojen kartoitus ei kuulunut esiselvitykseen.

2. Avoimet viheralueet Suomessa

Avoimien viheralueiden tuottamat ekosysteemipalvelut

Ekosysteemipalveluilla tarkoitetaan luonnon ihmiselle tuottamia aineellisia ja aineettomia hyötyjä. Hyvinvointimme riippuu luonnosta. Olemme riippuvaisia ekosysteemipalveluista monin eri tavoin – monet ekosysteemipalvelut ovat meille välttämättömiä, vaikeasti korvattavia ja elämän laatua parantavia. Luonnon monimuotoisuus on keskeinen ekosysteemipalveluita ylläpitävä voimavara. Monimuotoinen elinympäristö sietää paremmin äkillisiä muutoksia, kuten äärimmäisiä sääilmiöitä tai vieraslajien aiheuttamaa uhkaa.

Ekosysteemipalvelut jaetaan kolmeen luokkaan: tuotantopalveluihin, säätely- ja tukipalveluihin sekä kulttuuripalveluihin. Avoimien viheralueiden tuottamia ekosysteemipalveluita ovat muun muassa:

Tuotantopalvelut

- Ravinto
- Juomavesi
- Geenivarat

Säätely- ja tukipalvelut

- Kasvien pölytys
- Hulevesien hallinta
- Hapen tuottaminen
- Hiilen sidonta
- Ravinnekierto
- Maaperän muodostus

Kulttuuripalvelut

- Virkistyskäyttö
- Elpyminen
- Kulttuuriperinnön säilyminen
- Maiseman estetiikka ja inspiraatio
- Opetus ja ympäristökasvatus

Ekosysteemipalveluiden monipuolistaminen

Kaupungilla on merkittävä rooli ekosysteemipalvelujen mahdollistaman hyvinvoinnin edistämisessä. Tavoitteena on ekosysteemipalvelunäkökulman avulla löytää kokonaisvaikutuksiltaan parhaita ratkaisuja ottaen huomioon sekä luonto että asukkaat. Viheralueiden tavoitteellisella hoidolla voidaan lisätä luonnon monimuotoisuutta sekä mahdollistaa monipuolinen virkistyskäyttö. Kunnossapidon kehittämisen avulla voidaan tuottaa sellaisia ekosysteemipalveluja, joita alueilla ei nykyisellään muodostu.

Kunnossapidon kehittämisen toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi ja/tai ekosysteemipalveluiden monipuolistamiseksi ovat esimerkiksi:

- Nurmikoiden muuttaminen niityiksi
- Laidunnus ja niittojätteen keruu
- Haitallisten vieraslajien valikoiva niitto ja muu vieraslajien torjunta
- Reunavyöhykkeiden lajiston kehittäminen
- Lahopuun määrän lisääminen
- Niittypolkujen kunnossapito

Kuva:
Väinölänniemi

Viheralueiden RAMS-kunnossapitoluokitus

Suomessa viheralueiden kunnossapito perustuu valtakunnallisesti käytössä olevaan viheralueiden kunnossapitoluokitukseen (RAMS). Luokituksen avulla viheralueet saadaan yleisilmeen, käytön, laadun ja kustannustekijöiden puolesta keskenään vertailukelpoisiksi. Avoimet viheralueet (A) ovat kaupunki- ja taajamarakenteen sisällä tai reuna-alueilla olevia luonnostaan tai ihmistoiminnasta syntyneitä niittyjä ja peltoja.

RAMS -pääluokat	Alaluokat
R Rakennetut viheralueet	R1 Rakennettu arvoviheralue R2 Toimintaviheralue R3 Käyttöviheralue R4 Suoja- ja vaihtumisasiheralue
A Avoimet viheralueet	A1 Arvoniitty A2 Käyttöniitty A3 Maisemaniitty A4 Avoin alue A5 Maisemapelto
M Metsät	M1 Arvometsä M2 Lähimetsä M3 Ulkoilu- ja virkistysmetsä M4 Suojametsä M5 Talousmetsä

Viheralueiden arvot pähkinänkuoressa

- **Ekologiset** arvot (luonnon monimuotoisuus, luontokokemukset, luontoarvot)
- **Esteettiset** arvot (visuaalisuus, kauneus, harmonia, taide, tuokset, ympärivuotisuus)
- **Hyvinvointiarvot** (terveys, mielihyvä, ilo, nautinto, viihtyisyys, elämyksellisyys)
- **Kulttuuriset** arvot (arkkitehtuuri-, kulttuuri- ja taideperintö)
- **Sosiaaliset** arvot (osallisuus, vuoro-vaikutteisuus, yhteisöllisyys, tasa-arvoisuus, turvallisuus)
- **Taloudelliset** arvot (ekosysteemipalvelut, ennakkoiva terveydenhoito, omaisuudenhallinta, omaisuusarvo, jälleenhankinta-arvo, imagoarvo)
- **Tiedolliset** arvot (oppiminen, ympäristötieto)

RAMS-luokkien määritykset

Arvoniitty A1

- arvokkaat avoimet kulttuurimaisemat
- erilaiset perinnebiotoopit
- rakennetut elinympäristöt, jotka jäljittelevät luontaisia kasvupaikkoja

Käyttöniitty A2

- ulkoiluun tarkoitettut niittyalueet
- harrastuskäyttöön tarkoitettut niittyalueet, kuten:
 - piknikalueet
 - pelailualueet
 - agilityradat
 - frisbeegolfradat

Maisemaniitty A3

- niittyalueet, joissa kulku ohjattu poluille
- tienpientareet
- katseltavat (kukka)niityt

Avoin alue A4

- viljelykäytöstä poistuneet pellot
- metsäaukeat
- sähkölinjojen alustat
- näkymäalueet
- tulva- ja rantaniityt
- ruovikot

Maisemapelto A5

- riistapellot
- mesikasvivasvustot
- pellon reunavyöhykkeet ja saarekkeet
- palsta- ja kaupunki-viljelyalueet, joita muokataan vuosittain peltoviljelymenetelmin

Kunnossapidon yleiset periaatteet

- Kunnossapidon yleiset tavoitteet ja laatuvaatimukset on määritetty Viherympäristöliiton julkaisuissa:
 - Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021
 - Niityt ja maisemapellot. Kunnossapidon yleiset työohjeet.
 - Viheralueiden luonnonmukaisten hulevesirakenteiden kunnossapito LHK 2022
- VKT 2021, LHK 2022 ja kunnossapidon yleiset työohjeet antavat aiempaa enemmän vapautta kunnossapidon toteutukseen, mutta toisaalta ne edellyttävät myös enemmän kohdekohtaista harkintaa. Oleellista on kunnossapidon loppulaatu, eikä esimerkiksi työsuoritteiden tietty ajankohta tai määrä.
- Kunnossapidon tavoitteena on edistää avoimien viheralueiden lajiston monimuotoisuutta ja säilyttää alueiden avoin ilme sekä varmistaa, että ne kestävät käytöstä aiheutuvan kulumisen.
- Arvoniittyjen (A1) kunnossapito perustuu aina kohdekohtaiseen hoitosuunnitelmaan ja alueelle nimettyjen arvojen vaalimiseen.

3.

Kuopion avoimet viheralueet

Avoimet viheralueet maankäytön suunnittelussa

Kuopiossa voimassa olevissa yleiskaavoissa viheralueiden avoimuutta on ohjattu muun muassa seuraavilla merkinnöillä:

- vu-1: "Alueen osa, joka on tarkoitettu kehitettäväksi pääasiassa avoimena tai puoliavoimena virkistysalueena. Alueeseen liittyvien metsänreunojen kehittämiseen ja säilyttämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota." (Yleiskaavamääräys 211)
- vm: "Alueen osa, jolla on erityistä merkitystä kyläkuvan kannalta. Alueen säilyminen viljelykäytössä on toivottavaa." (Yleiskaavamääräys 236).

Asemakaavoissa osoitetut viheralueet ovat pääasiassa puisto-, virkistys-, urheilu- ja suojaviheralueita sekä korttelialueille osoitettuja istutettavia alueita, jotka voidaan toteuttaa monin eri tavoin tarkemman suunnittelun perusteella. Lähtökohtaisesti asemakaavoissa ei määrätä viheralueiden toteuttamisesta avoimena, mikäli siihen ei ole luonto- tai kulttuuriympäristöarvojen tai maisemallisten syiden vuoksi erityistä tarvetta. Kuopiossa on käytetty muun muassa seuraavia avoimuuteen sitovia asemakaavamerkintöjä:

- VP-5: "Puisto, joka on luonteeltaan puoliavoin, ja jossa vesistösuhteeseen sekä rantaraitin jatkuvuuteen tulee kiinnittää huomiota. Aluetta saa käyttää myös erilaisten tapahtumatoimintojen järjestämiseen."
- EM-1: "Maisemanhoitoalue. Alue on hoidettava niin, että maiseman avonaisuus ja niittymäinen luonne säilyy."
- MA: "Maisemallisesti arvokas peltoalue."
- mam-2: "Maisemallisesti merkittävä alue, jonka maisema on säilytettävä avoimena ja hoidettuna."
- kma-1: "Kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas alue, joka tulee säilyttää avoimena."

Tarvittaessa kaavoissa voidaan käyttää edellä mainituista poikkeavia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä sekä yleisiä määräyksiä, jotka koskevat koko kaava-aluetta tai kaavan osa-aluetta, mikäli sen katsotaan olevan tavoitteiden toteutumisen kannalta tarkoituksenmukaista.

Niittyverkoston laadullinen luokittelu 1/3

Niittyverkoston arvokohteet

Niittyverkoston arvokohteissa on tunnistettu erityisiä ekologisia arvoja tai maisemaan ja kulttuuriympäristöön liittyviä valtakunnallisia arvoja. Arvokohteet sijaitsevat pääosin erillään toisistaan, mutta ne kytkeytyvät usein hyvin osaksi muuta niittyverkostoa.

Arvokohteet = arvoniityt (kunnossapitoluokka A1), inventoidut perinnebiotoopit, suojelualueiden niityt, niittylajiston kannalta arvokkaat kasvikohteet ja luontotyytit, valtakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille (VAMA) tai valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin (RKY) sijoittuvat niityt, muinaisjäännösalueille ja kansalliseen kaupunkipuistoon sijoittuvat niityt.

Suojelualueiden niityistä ja niittylajiston kannalta arvokkaista kasvikohteista ja luontotyyteistä ei ole toistaiseksi saatavissa paikkatietoja.

Kuva:
Huuhanmäki

Niittyverkoston laadullinen luokittelu 2/3

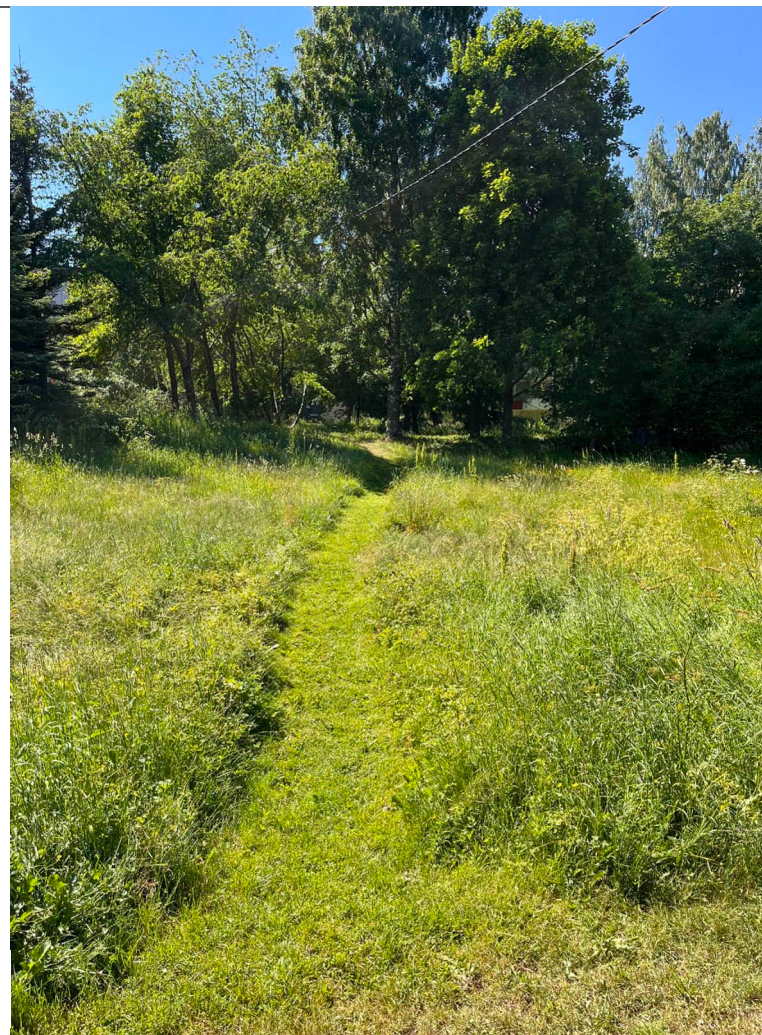
Muut niityt

Muihin niittyihin on luokiteltu kaikki sellaiset niityt, joita ei ole luokiteltu niittyverkoston arvokohteisiin. Tähän luokkaan kuuluvat lähtökohtaisesti niittämällä hoidettavat alueet, kuten viheralueiden sekä katualueiden käyttöniityt ja maisemaniityt.

Käyttöniityt (A2) ovat virkistäytymiseen tai ulkoiluun tarkoitettuja niittyalueita. Maisemaniityt (A3) ovat avoimen kulttuurimaiseman ja ruohovartisen luonnonkasvillisuuden säilyttämiseen varattuja niittyjä, joihin ei kohdistu merkittävää käyttöpainetta. Suurin osa maisemaniityistä on entisiä viljeltyjä pelloja ja vanhoja laidunalueita, mutta luokkaan sisältyy myös kylvettyjä uusniittyjä. Joillakin maisemaniityillä kulku on ohjattu leikatuille niittypoluille.

Muut niityt yhdistävät arvokohteita ja muodostavat elinympäristöjä vähemmän vaateliaalle niittylajistolle. Muut niityt sisältävät usein kehittämispotentiaalia: hoitotoimenpitein niistä voidaan kehittää ekologisesti ja maisemallisesti arvokkaampia.

Kuva:
Rastaanpuisto

Niittyverkoston laadullinen luokittelu 3/3

Niittyverkoston tukialueet

Niittyverkoston tukialueita ovat sellaiset avoimet tai puoliavoimet alueet, joita ei hoideta niittyinä. Jotkin pääosin niityillä elävät lajit hyödyntävät näitä tukialueita osana elinympäristöään tai niiltä tavataan niittylajistoa satunnaisesti.

Tukialueet ovat niittyverkoston ja sen kytkeytyneisyyden kannalta tärkeitä. Rakennettujen viheralueiden sekä pihojen kukkivat puut, pensaat ja perennat tarjoavat ravintoa ja pesäpaikkoja niittyjen eliöstölle. Tukialueisiin on tässä työssä sisällytetty avoimet alueet (A4), maisemapellot (A5), käyttöviheralueet (R3), suoja- ja vaihettumisviheralueet (R4), siirtolapuutarha- ja viljelypalsta-alueet, maatalousmaa, kivikot, hautausmaat, puuttomat suot ja muut avoimet alueet.

Tukialueita tarkasteltaessa on huomioitava käytettyjen paikkatietoaineistojen tarkkuustaso. Muun muassa avokallioita kuvaaviin paikkatietoaineistoihin voi sisältyä ketomaisia alueita, vaikka kasvittomat avokalliot eivät ole luontotyyppinä niittylajistolle merkityksellisiä. Peltojen merkitys tukialueena riippuu viljeltävästä kasvilajista ja viljelytavasta, joka vaihtelee vuosittain. Hyönteispölytteisten kasvien viljely tekee pellosta hyvän ravinnonlähteen niittyjen hyönteislajistolle. Pölyttäjäystävällisiä viljelykasveja ovat muun muassa hunajakukka, tattari sekä apilat.

Kuva:
Itkonniemi

Niittyverkoston laadullinen luokittelu paikkatiedon perusteella

Niittyverkoston arvokohteet

- Arvoniityt A1
- Inventoidut perinnebiotoopit
- Suojelalueiden niityt
- Niitylajiston kannalta arvokkaat kasvikohteet ja luontotyypit
- Niityt, jotka sijoittuvat valtakunnallisesti arvokkaille maisema- tai kulttuuriympäristön alueille, muinaisjäännösrekisterin kiinteälle muinaisjäännös-alueelle tai kansallisen kaupunkipuiston alueelle

Muut niityt

- Käyttöniityt A2
- Maisemaniityt A3 ja A3P
- Katuviheralueet A2 ja A3
- Asemakaavan ulkopuoliset avoimet alueet
- Niityt

Niittyverkoston tukialueet

- Avoimet alueet A4
- Maisemapellot A5
- Käyttöviheralueet R3
- Suoja- ja vaihettumisviheralueet R4
- Viljelypalstat ja ryhmäpuutarhat
- Kaupungin vuokrapellot
- Louhos, kivikko, hietikko
- Muu avoin alue
- Suo, puuton
- Maatalousmaa
- Hautausmaat
- Kantaverkkoyhtiön voimajohtoalueet

Niittyverkoston rakenteellinen luokittelu

Niittyverkoston nykytila muodostettiin paikkatietoanalyysien avulla, joiden pohjana käytettiin Helsingin kaupungin niittyverkoston kehittämisessä käytettyjä menetelmiä (*Perinnekeidoista kaupunkiniittyihin – Helsingin niittyverkoston kehittäminen 2021*). Niittykeskittymien ja niittyverkoston yhteyksien määrittelyä muutettiin jonkin verran vastaamaan Kuopion olosuhteita.

Niittykeskittymässä huomioitiin arvokohteiden lisäksi muut niityt. Keskittymän vähimmäispinta-ala pienennettiin 6 hehtaarista 4 hehtaariin, ja niittykohteiden välinen maksimietäisyys lyhennettiin 500 metristä 200 metriin.

- Niittykeskittymän neljän hehtaarin pinta-ala ei suoraan perustu tutkittuun tietoon, mutta pinta-alaltaan suuret niittykuviot (1–5 hehtaaria) ja usein myös tiiviisti kytkeytyneet erilliset kuviot vaikuttavat positiivisesti niittyjen kasvi- ja hyönteislajiston monimuotoisuuteen ja populaatioiden kokoon (Hill ym. 1996; Evju & Sverdrup-Thygeson 2016; Johansson ym. 2017; Loos ym. 2021).

Niittyverkoston rakenteellinen luokittelu paikkatiedon perusteella

Arvokohteiden ja muiden niittyjen ympärille luotiin 100 metrin bufferit eli vyöhykkeet. **Niittykeskittymä muodostuu, kun yhdelle tai päällekkäisille vyöhykkeille osuu enemmän kuin 4 hehtaarin edestä arvokohteita ja muita niittyjä, joiden maksimietäisyys toisistaan on 200 metriä.**

Niittyverkoston yhteydet tunnistettiin silmämääräisellä tarkastelulla sekä mittaamalla tarkastelualueiden (arvokohteet, muut niityt ja niittyverkoston tukialueet) välinen etäisyys kartalla siten, että etäisyys on enintään noin 500 metriä. Tarkastelussa on keskitytty tunnistettujen niittykeskittymien ja niiden ulkopuolisten niittyjen välisiin yhteyksiin, sillä pitkät pelkistä tukialueista muodostuvat yhteydet eivät ole enää toimivia.

- Niittykeskittymissä käytetään varovaista etäisyysarvoa (200 metriä), koska keskittymiä voidaan ajatella elinympäristökokonaisuutena, jonka osien välillä yksilöiden pitäisi pystyä toistuvasti kulkemaan.
- Keskittymien väliset yhteydet on laskettu suuremmilla etäisyyksillä (500 metriä), koska dispersaali eli siirtyminen elinympäristöltä toiselle on yksilöille harvinaisempi tapahtuma, jolloin kuljetut etäisyydet voivat olla toistuvia ravinnonhankintamatkoja pidempiä.

Niittykeskittymät

Niittykeskittymien
ulkopuoliset niityt

Niittyverkoston yhteydet

Niittyverkoston tukialueet

Niittyverkostotarkastelu

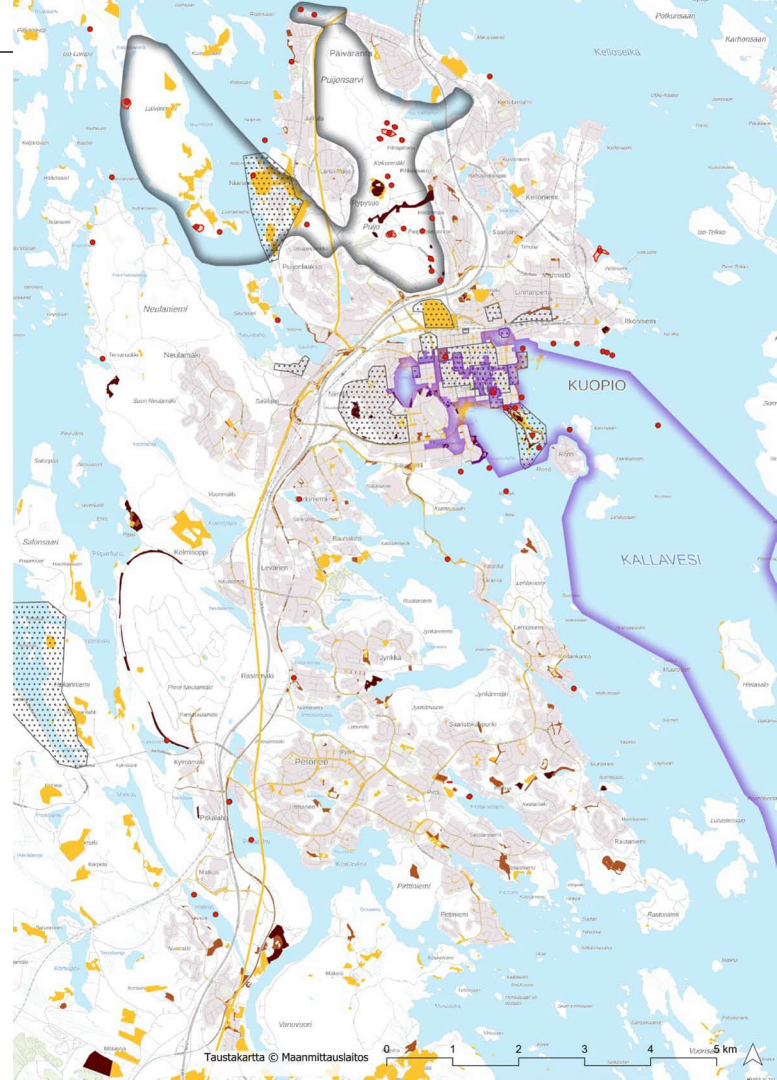
Laadullisessa tarkastelussa on luokiteltu niittyjen arvokohteet, muut niityt ja niittyjen tukialueet sekä tarkasteltu niiden sijoittumista maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteisiin. Nykytilan tarkastelussa ei ole huomioitu maanomistusta eli mukana on yksityisomistuksessa olevia niittyverkoston kohteita.

Kaupungin omistamista merkittävimmistä arvokohteista pääosa sijoittuu keskustan valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin, Puijon valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle ja kansallisen kaupunkipuiston alueelle. Muita laaja-alaisia arvokohteita ovat muun muassa Pilppa ja Jynkänlahdenpuisto.

Niittyverkosto muodostaa vaihtelevan mosaiikin, jossa tukialueiden määrä on selvästi suurin. Muiden niittyjen määrä on suhteellisen vähäinen, ja ne sijoittuvat pirstaleisesti eri puolille aluetta painottuen kuitenkin keskeisen kaupunkialueen eteläosaan.

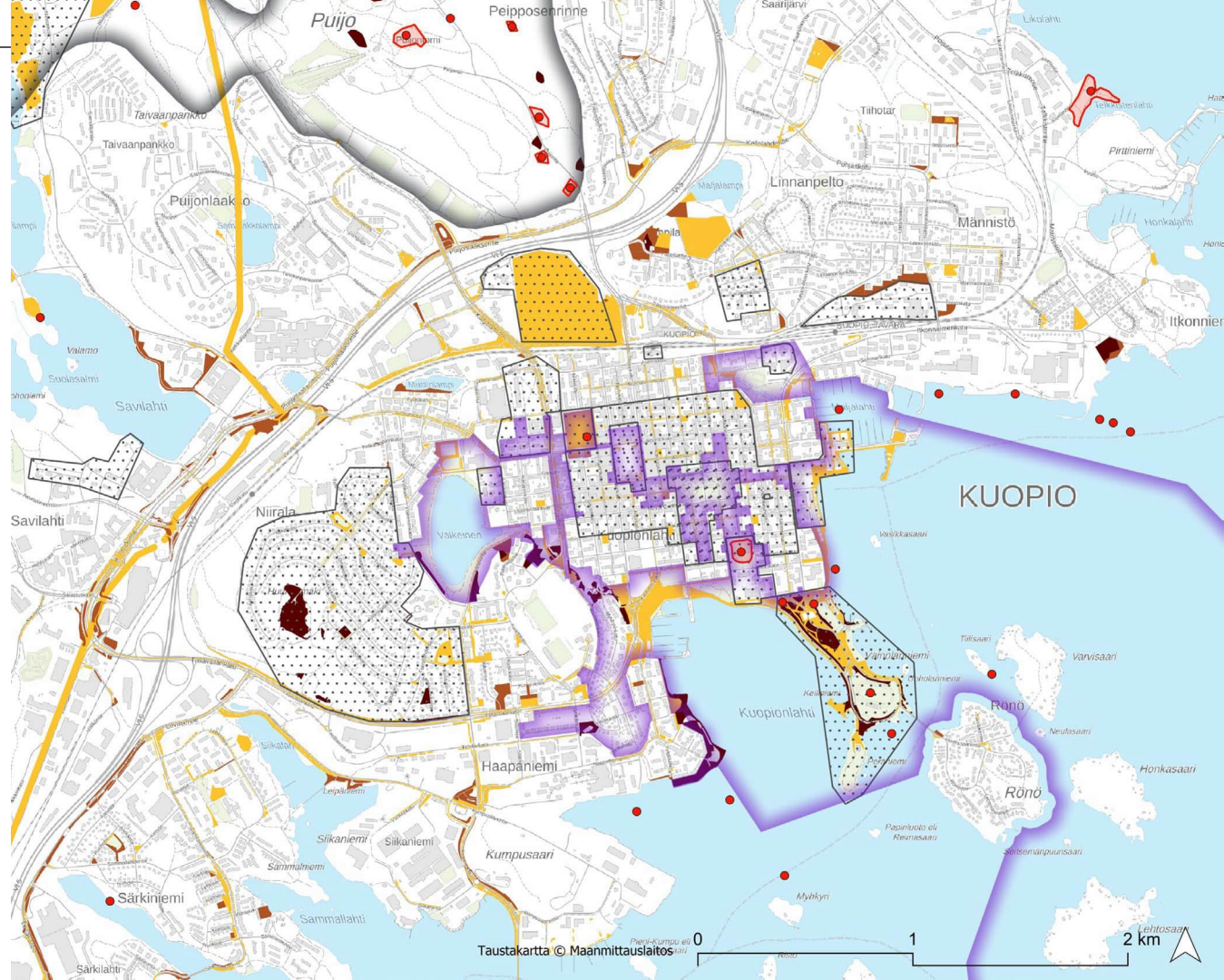
Niittyverkoston laadullinen tarkastelu ja kulttuuriympäristö

Niittyverkoston arvokohteet	Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue
Muut niityt	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)
Niittyverkoston tukialueet	Muinaisjäännösalue
Kansallinen kaupunkipuisto	Muinaisjäännöspiste

Niittyverkoston laadullinen tarkastelu ja kulttuuriympäristö, keskusta

- Niittyverkoston arvokohteet
- Muut niityt
- Niittyverkoston tukialueet
- Kansallinen kaupunkipuisto
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue
- Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)
- Muinaisjäännösalue
- Muinaisjäännöspiste

Niittyverkoston rakenteellinen ja laadullinen tarkastelu

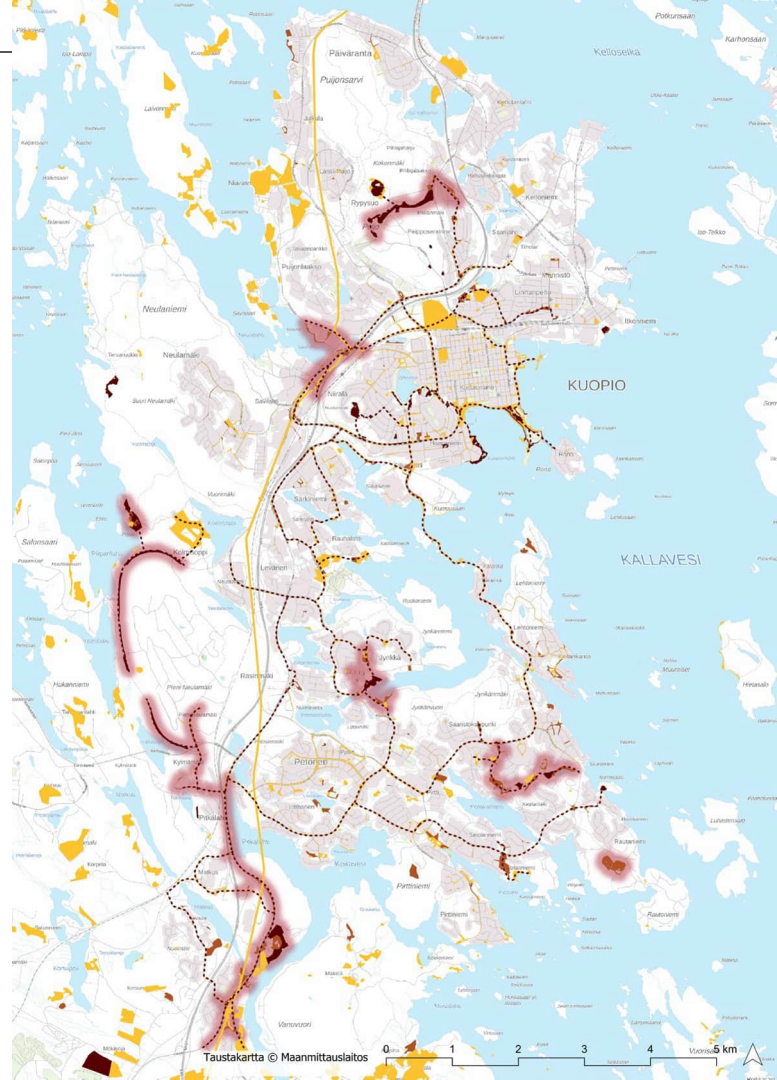
Rakenteellisen ja laadullisen tarkastelun yhdistelmäkarttaan on merkitty arvokohteet, muut niityt ja niittyverkoston tukialueet sekä tunnistetut niittykeskittymät ja keskeiset yhteydet.

Niittykeskittymien koko ja kytkeytyneisyys vaihtelee ja kaikki niittykeskittymät ovat ainutlaatuisia kokonaisuuksia. Monet kohteet ovat pirstaleisia ja koostuvat useasta pienestä niittyalueesta. Erityispiirteenä ovat pitkät nauhamaiset niittykeskittymät eteläosassa kuten Pienen Neulamäen vanha radanvarsi ja Pitkälahden alueen piennarniityt. Useat niittykeskittymät liittyvät arvokkaaseen maisema-alueeseen, kulttuuriympäristöön tai perinnebiotoopeihin. Keskeiset yhteydet yhdistävät suurinta osaa niittykeskittymiä, sillä pientareet toimivat tukialueina ja osa pientareista on luokiteltu muihin niityihin. Lisäksi pohjois-eteläsuuntainen voimajohtoalue omaa kehittämispotentiaalia tukialueena. Laajat metsäiset alueet, kuten Neulaniemi ja Puijonsarvi sekä Pieni Neulamäki vanhaa radanvarsta lukuun ottamatta, erottuvat niittyverkostossa aukkoina.

Tarkastelu perustuu paikkatietoaineistoihin ja niiden luokitteluun. On tunnistettu, että esimerkiksi pientareiden osalta paikkatieto ei kaikilta osin ole ajantasaista, eikä tässä myöskään oteta kantaa pientareen minimilevyyteen tai kunnossapitotapaan.

Niittyverkoston rakenteellinen ja laadullinen tarkastelu

Niittyverkoston arvokohteet	Yli 4 ha niittykeskittymä
Muut niityt	Niittyverkoston yhteys
Niittyverkoston tukialueet	

Niittyverkoston virkistysarvot

Kaupunkiympäristön niityt ja muut avoimet alueet tarjoavat asukkaille monipuolisia maisemallisia elämyksiä, virkistysmahdollisuuksia ja elvyttäviä luontokokemuksia. Monipuolisia elämyksiä tuottavat erityisesti kukkivat niityt ja maisemapellot sekä laidunalueet. Pienipiirteisessä, rakennetussa ympäristössä avoimet niityt ovat mieltä rauhoittava elementti, jossa äänimaisemalla voi usein olla merkittävä rooli.

Kohdekorttien osalta tarkastelussa oli mukana Kuopion meluselvitykset (2022) hiljaisten niittyalueiden löytämiseksi. Yhteensä 27 kohteesta löytyi hiljaisia alueita, joissa päiväajan keskiäänitaso on alle 45 desibeliä. Normaalin puheen voimakkuus on noin 50–60 desibeliä. Nämä alueet eivät siis ole täysin hiljaisia, vaan niillä voi olla selvästikin kuultavissa sekä luonnon ääniä että ihmisperäisiä ääniä. Virkistyskäyttö ja hetkittäiset muut tapahtumat saattavat nostaa alueen äänitasoa, mutta pääsääntöisesti äänimaisema on rauhallisempi kuin ympäröivällä alueella.

Kohteiden saavutettavuuden osalta tarkasteltiin Kuopion esteettömyyden yleissuunnitelmaa (2024). Maastotarkastelun kohteista yleissuunnitelman jalankulun laatureittejä sijoittuu kolmeen niittykohteeseen: Väinölänniemi, Litmasenpuisto ja Pirttilahdenpuisto. Kaikki niittykohteet ovat saavutettavissa ulkoiluväylien, puistokäytävien, jalkakäytävien tai pyöräteiden kautta, mutta nämä reitit eivät täytä Kuopion esteettömyyden yleissuunnitelman kaikkia kriteerejä.

Hiljaiset niittyalueet ja jalankulun laatureitit

Hiljaiset niittyalueet kaupungin maanomistuksessa

■ Niittyverkoston arvokohteet

■ Muut niityt

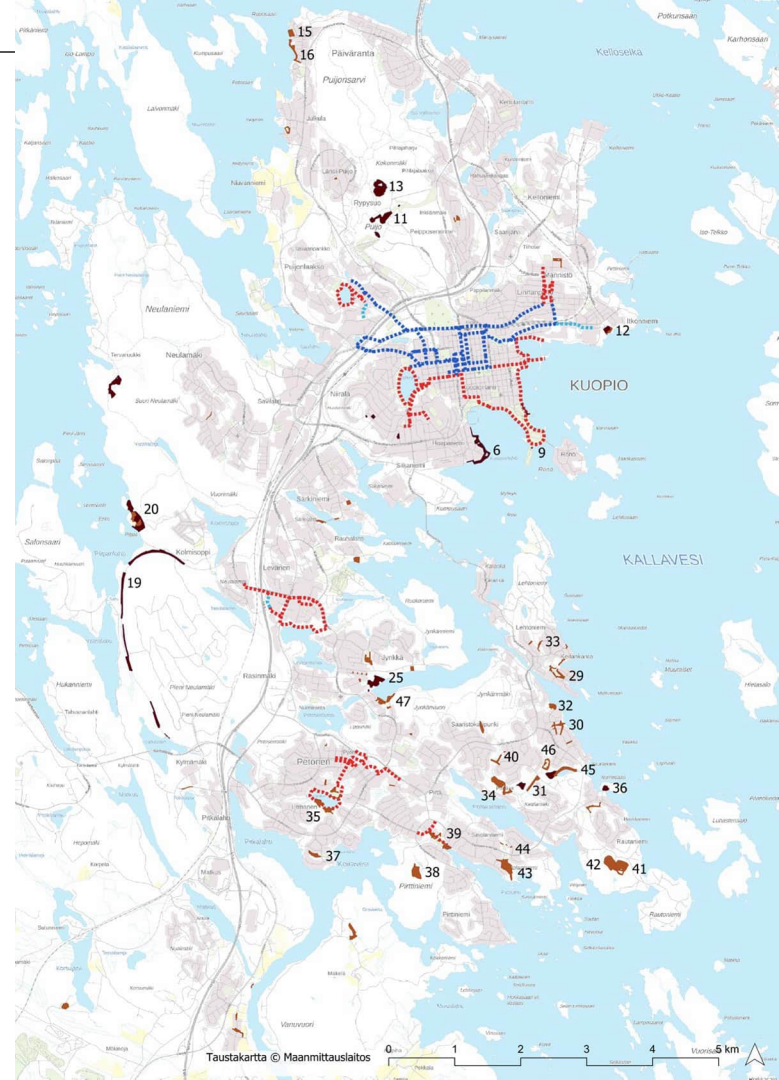
① Kohdekortin numero

Jalankulun laatureitit

■■■■ Vapaa-aika

■■■■ Asiointi

■■■■ Luokittelematon

Kunnossapidon järjestäminen

- Valtakunnallinen viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020 ja viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021 ovat keskeinen pohja avoimien viheralueiden nykyiselle kunnossapidolle.
- Keskeinen kaupunkialue on jaettu neljään urakka-alueeseen: Keskusta, pohjoinen, läntinen ja eteläinen alue. Alueurakat perustuvat Viherympäristöliiton VKT 2021-julkaisun kriteereihin, joita täydennetään tarvittaessa tapauskohtaisesti.
- Kaupunki on siirtymässä vaiheittain RAMS-luokitukseen ja kantakaupungin pohjoispuolella luokitustyö on vielä kesken. Tästä johtuen niittyverkostotarkastelun RAMS-luokitus on näiltä osin vielä virheellinen. RAMS-luokituksen tilanne ja luokitusmuutosten periaatteet on esitetty tarkemmin sivulla 37.

Kaupungin niittyverkoston hoito

Kaupungin niittyverkoston hoitoon osallistuu useita tahoja:

- Kaupunkiympäristön palvelualue / kaupunkitekniikan palvelut: Avoimet viheralueet, katualueiden ja puistokäytävien pientareet
- Kaupunkiympäristön palvelualue / alueelliset ympäristönsuojelupalvelut: Suojelualueet, arvokkaat luontokohteet
- Kaupunkiympäristön palvelualue / metsät ja vesialueet: Vuokratut alueet, asemakaavoittamattomat alueet pois lukien Väinölänniemi
- Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue / liikuntapaikkapalvelut: Latupohjat, urheilualueiden reuna-alueet

Avoimien viheralueiden hoidosta vastaa Kaupunkitekniikan palvelut. Niittyjen pääasiallinen hoitotapa on niittomurskaus kerran kesässä. Yksittäisiltä arvoniittykohteilta niittojäte kerätään ja kuljetetaan pois.

Avoimilla alueilla (A4) niitto tehdään joka toinen vuosi. Voimajohtoalueet raivataan 5–8 vuoden välein linjan omistajan toimesta. Yleisillä alueilla voimajohtoalueiden kunnossapidosta vastaavat osaltaan kaupunkitekniikan palvelut. Viljeltyjä maisemapeltoja tai laidunnettuja alueita ei tällä hetkellä ole hoidossa. Kaupunkitekniikan palvelut hallinnoi palstaviljelyalueiden vuokrausta, ja vastaa niiden yhteisten alueiden kunnossapidosta.

Kuva: Antikkalanrinne
länsi

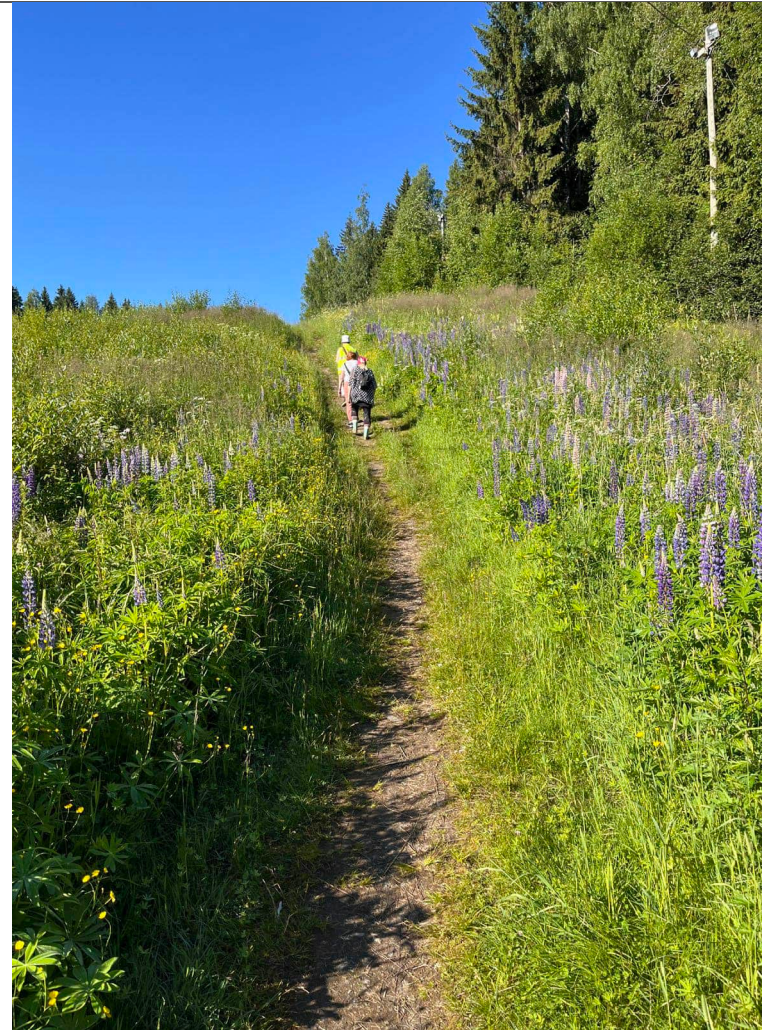
Haitallisten vieraslajien torjunta

Kuopion niittyalueilla yleisimmät haitalliset vieraskasvilajit ovat komealupiini ja jättipalsami. Lisäksi maastokäynneillä tavattiin kurtturuusua, viitapihlaja-angervoa, jättiputkea ja japanintatarta. Haitallisia vieraslajeja tavattiin 36 maastokohteessa, eli noin 75 % käydyistä kohteista. Huomionarvoista on kuitenkin se, että osa esiintymistä on pieniä ja helposti torjuttavissa.

Kaupungin omistamille niityille on levinnyt vieraslajeja puutarhajätteen tai maamassojen mukana. Yleisimmin jätteen mukana niityille on kulkeutunut jättipalsami ja komealupiini. Muita maastokäynneillä havaittuja vieraslajeja ovat esimerkiksi valkokarhunköynnös, isotuomipihlaja ja paimenmatara.

Kuopion avoimilla viheralueilla tehdään haitallisten vieraslajin torjuntaa pääasiassa jättiputkien ja kurtturuusujen osalta. Nämä vieraslajiesiintymät eivät toistaiseksi ole paikatiedossa, vaan niitä torjutaan säännöllisesti osoitetietoihin perustuvan kunnossapidon työlistan perusteella. Lisäksi jättipalsamia ja komealupiinia torjutaan luonnonsuojelualueilta ja muilta arvokkailta luontokohteilta. Jättipalsamiesiintymistä on olemassa kattavin paikkatieto, koska sitä on havainnoitu ja torjuttu joukkoistamalla Crowdsorsa-mobiilipelin avulla. Haitalliseksi vieraslajiksi määritellystä espanjansiruetanasta on jonkin verran havaintoja, erityisesti Leväsen alueelta. Toistaiseksi espanjansiruetanoita ei suunnitelmallisesti torjuta.

Kuva:
Antikkalanrinne itä

4. Kuopion avoimien viheralueiden kehittäminen

Tavoitetila

Ohjelman yleinen tavoite on niittyalueiden luonnon monimuotoisuuden lisääminen, joka lisää alueiden tarjoamia ekosysteemipalveluita, kuten virkistystä. Ohjelman tavoitteena on kehittää keskeisen kaupunkialueen niittyverkostoa suunnitelmallisesti yli hallintorajojen kymmenen vuoden ajanjaksolla. Työtä hyödynnetään kunnossapidon kehittämisessä sekä maankäytön ja kunnallistekniikan suunnittelussa eri tavoitteiden yhteensovittamiseksi. Niittyverkostosuunnitelman avulla voidaan tunnistaa alueita, joissa niittyverkostoa tulee erityisesti vaalia tai vahvistaa. Niittyjen määrän lisäämistä suositellaan myös yksityisillä tonteilla. Tätä edistää osaltaan kaavoituksessa käyttöön otettu viherkerroinmenetelmä.

Niittyverkoston kehittämiseen on hyvät mahdollisuudet pelkästään nykyisten alueiden hoitoa kehittämällä ja monipuolistamalla. Kunnossapito onkin erittäin keskeisessä roolissa niittyjen monimuotoisuuden lisäämisessä. Ohjelma toimii kunnossapidon käytännön työkaluna.

Niityt ovat muutosherkkiä alueita, joten alueiden seuranta on tärkeää, ja ohjelmaa ja kohdekortteja tulee päivittää säännöllisesti. Työ antaa myös pohjan aktiiviselle yhteistyölle sekä kaupungin sisällä että asukkaiden suuntaan.

Niittyverkoston kehittämisen tavoitteet

- **Luonnon monimuotoisuuden lisääminen**
- **Niittyverkoston elinympäristöjen laadun ja kytkeytyneisyyden parantaminen** kaupungin vastuualueiden yhteistyönä
- **Niittyverkoston huomiointi ja tavoitteiden yhteensovittaminen** maankäytön suunnittelussa
- **Kunnossapidon kehittäminen** siten, että lisätään avoimien viheralueiden luonnon monimuotoisuutta sekä niiden tarjoamia ekosysteemipalveluita, kuten virkistyskäyttöä huomioiden kulttuuri- ja maisema-arvot
- **Aktiivinen tiedotus** niittyjen arvostuksen nostamiseksi ja **asukkaiden osallistaminen** niittyjen monimuotoisuutta tukevaan toimintaan

Niittyverkoston kehittämistoimenpiteitä

NIITTYJEN MÄÄRÄN LISÄÄMINEN

Nurmikoiden niittyttäminen ja uusniittyjen perustaminen viher- ja katualueilla.

Ohjelmakauden tavoite:
Niittyjen pinta-alaa lisätään vähintään 20 % = noin 22 hehtaaria

EKOLOGISEN LAADUN PARANTA- MINEN

Niittyjen peruskunnostus, laidunnus, niittojätteen keruu, haitallisten vieraslajien torjunta; kohteeseen sopiva kunnossapito niityillä sekä tukialueilla, kuten pientareilla.

Ohjelmakauden tavoite:
2-5 laidunalueetta,
13-15 niittojätteen keruukohdetta,
10 peruskunnostusta,
13-15 kohdekohtaista hoitosuunnitelmaa

KUNNOSSA- PIDON KEHITTÄMINEN JA SEURANTA

Monimuotoisuuden huomiointi kaikissa toimenpiteissä, myös niittotekniikassa ja toimenpiteiden ajoittamisessa vuosittaiset sääolot huomioiden. Tarvittaessa reagointi muuttuviin olosuhteisiin.

Ohjelmakauden tavoite:
Vuosittainen laadun arviointi, vähintään 2 kohdetta/alueurakka = 8 kohdetta, ja arviointikierroksella on mukana myös urakoitsijan edustaja. Lisäksi arvoniittyjen seuranta, vuosittain keskimäärin 4 kohdetta.

MAISEMA- PELTOJEN VILJELY

Pölyttäjäystävälliset kasvit ja viljelytavat.

Ohjelmakauden tavoite:
1-2 maisemapeltoa viljelyyn

Niittyverkoston avoimuuden ylläpito

Niittyjen puuston ja reuna-alueiden säännöllinen hoito

Puuston hoito maisema- ja luontoarvot huomioiden; suositetaan monilajista ja erikäistä lehtipuustoa sekä marjovia lajeja. Mahdolliset maisemapuut raivataan esiin ja lahoppuun määrää lisätään. Liito-oravan reviirit ja kulkuyhteydet sekä linnuston pesintäaika huomioidaan toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Maisema-arvojen vaaliminen

Avoimuuden säilyttäminen, keskeisten näkymien ylläpito ja avaaminen huomioiden erityisesti näköalapaikat ja vesistönäkymät.

Uusniityt suunnitellaan avoimiksi alueiksi

Uusniityille mahdollisesti istutettavan puuston määrä on vähäinen, jotta alue säilyy luonteeltaan avoimena.

Niittyverkostosuunnitelma 1/2

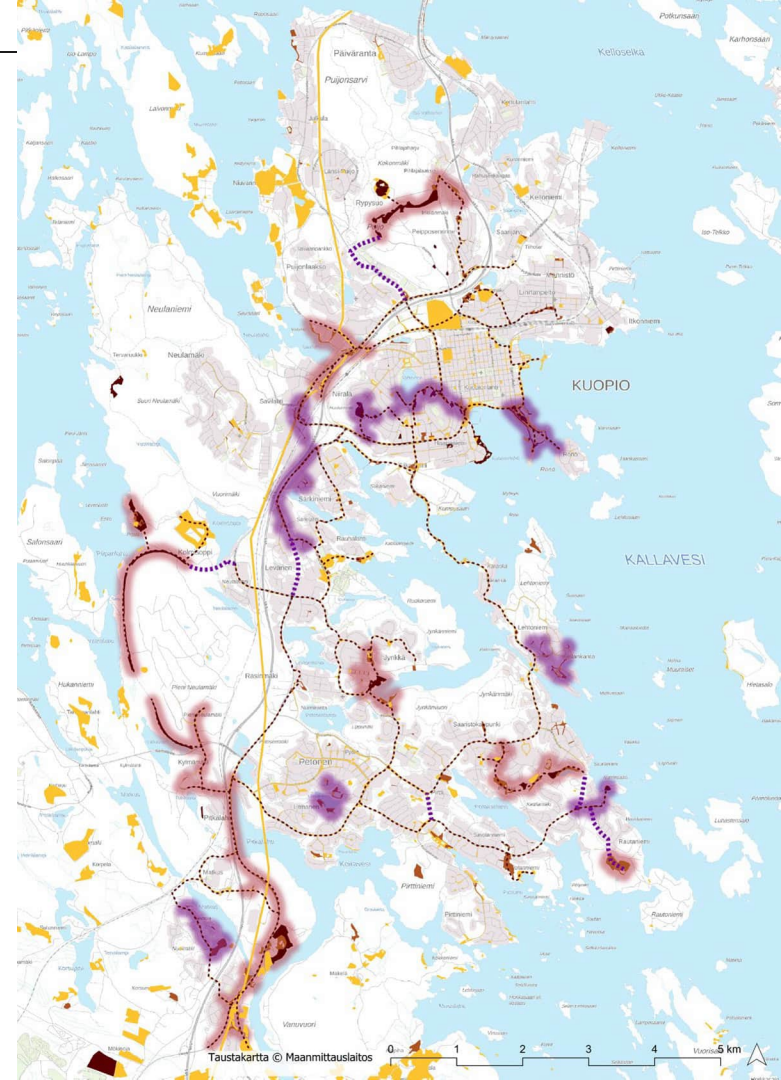
Niittyverkostosuunnitelma on laadittu nykytilan analyysin pohjalta paikkatietotarkasteluna, ja se on laadittu kaupungin omistamille alueille. Verkostosuunnitelman avulla voidaan tunnistaa alueet, joilla niittyverkostoa tulee erityisesti vaalia tai vahvistaa. Verkostosuunnitelmassa esitetään niittykeskittymät, joiden laatua kehitetään, sekä yhteydet, joiden kehittämisellä parannetaan niittyverkoston kytkeytyneisyyttä. Niittyverkostosuunnitelma on esitetty isommassa koossa liitteessä 4. Yksittäisten niittyalueiden ekologista laatua kehitetään kohdekorteissa määritellyillä toimenpiteillä.

Niittyverkoston kehittämiskohteita tunnistettiin seuraavista lähtökohdista:

- **Kehitettävä niittykeskittymä** = niittykeskittymä on noin 3-4 hehtaarin suuruinen tai se on pirstaleinen tai sitä uhkaa maankäytön muutos
- **Kehitettävä yhteys** = nykyinen verkoston katkoskohta, jossa on tunnistettu tarve kehittämiseen

Niittyverkostosuunnitelma

	Niittyverkoston arvokohteet		Yli 4 ha niittykeskittymä
	Muut niityt		Kehitettävä niittykeskittymä
	Niittyverkoston tukialueet		Nykyinen niittyverkoston yhteys
			Kehitettävä niittyverkoston yhteys

Niittyverkostosuunnitelma 2/2

Kehitettävät keskittymät

Suunnitelmassa on tunnistettu useita kehitettäviä keskittymiä, jotka ovat rakenteeltaan pirstaleisia tai pinta-alaltaan liian pieniä (3-4 hehtaaria). Näillä alueilla kannattaa erityisesti tavoitella soveltuvien nurmikoiden muuttamista niityiksi. Samoin uusniittyjä voidaan kylvää sopiviin paikkoihin. Laajemmat niitykokonaisuudet ovat myös kunnossapidon kannalta helpompia hoitaa.

Kehitettävät yhteydet

Teiden ja katujen varsille sijoittuu runsaasti nauhamaisia pientareita ja liikenneviheralueita. Pientareet on pääsääntöisesti perustettu nurmettamalla, mutta erityisesti vanhoille pientareille on ajan saatossa levinnyt niittymäistä kasvillisuutta. Lisäksi yksittäisille uusille liikenneviheralueille, kuten Savilahdentielle, on perustettu uusniittyjä. Liikenneväylien ympäristöjen kehittämispotentiaali on niittyverkoston kannalta suuri, sillä ne ovat pinta-alallisesti merkittävä kokonaisuus ja nauhamaisuutensa ansiosta ne vahvistavat oleellisesti niittyverkoston kytkeytyneisyyttä. Myös voimajohtoalueet omaavat vastaavaa ekologista potentiaalia niittylajiston näkökulmasta. Kehitettävien yhteyksien kunnossapitoa muuttamalla voidaan edistää monilajisten pientareiden tai avoimien voimajohtoalueiden kehittymistä niittymäisempään suuntaan. Samalla tavoin voidaan vahvistaa niittyverkoston nykyisiä pitkiä välimatkoja. Niittyverkoston yhteyksiä voidaan vahvistaa ja lisätä myös muuttamalla liikenneväylien leveitä välikaistoja ja piennarten nurmia niityiksi väylien peruskorjausten yhteydessä.

Kuva: Savilahdentien
piennarniittyä

Luokitusmuutosten periaatteet

- Vuoden 2024 alussa RAMS-luokitus oli keskeneräinen, ja pääosa avoimista viheralueista kuului luokkaan A2 käyttöniitty. Kohdekorttien laadinnan yhteydessä maastokohteiden luokitukset ja rajaukset tarkistettiin. Alueiden yhteismäärä kasvoi selvästi, koska avoimiin viheralueisiin otettiin mukaan kohteita rakennetuista viheralueista (R), metsistä (M) sekä asemaakaavan ulkopuolelta. Luokitusmuutoksia viedään käytäntöön vaiheittain vuodesta 2025 alkaen alueurakoiden kilpailutusten yhteydessä.
- Arvoniittyjen ja maisemaniittyjen määrät kasvoivat eniten. A5-luokkaan sisältyy kohdekorttien kolme palstaviljelyaluetta sekä Sormulanpuiston maisemapelto. Lisäsi kohdekorteissa on tunnistettu maisemapelloiksi soveltuvia alueita, mutta ne ovat toistaiseksi A3-luokkaa.
- Luonnonmukaiset hulevesirakenteet kuuluvat lähtökohtaisesti samaan kunnossapitoluokkaan niitä ympäröivien alueiden kanssa.
- Pientareet ovat pääosin samaa kunnossapitoluokkaa kuin niiden viereinen avoin alue, mutta toistaiseksi puistokäytävien tai yhdistettyjen jalkakäytävien ja pyöräteiden pientareita ei ole rajattu erikseen paikkatietoon.

RAMS-luokat	Vuosi 2024	Vuodesta 2025 alkaen
A1 Arvoniitty	0,6 ha	20,8 ha
A2 Käyttöniitty	43,2 ha	24,6 ha
A3 Maisemaniitty	12,3 ha	55,4 ha
A4 Avoin alue	9,9 ha	4,5 ha
A5 Maisemapelto	0,5 ha	2,5 ha
Yhteensä	66,4 ha	107,8 ha

Haitallisten vieraslajien torjunta

EU:n tai kansalliseen vieraslajiluetteloon sisältyvien haitallisten vieraslajien maahantuonti, myynti, hallussapito, kasvattaminen, luontoon päästäminen tai siirtäminen on kielletty. Vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta säädetään laissa 1709/2015 ja valtioneuvoston asetuksessa vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 704/2019. Ajantasainen vieraslajiluettelo, lajikohtaiset torjuntaohjeet sekä havaintokartta löytyvät vieraslajit.fi -sivustolta. Muutaman vieraskasvilajin lisäksi Kuopion niittyalueilla esiintyy haitalliseksi luokiteltua espanjansiruetanaa.

Tämän työn tavoitteena on ollut osaltaan huomioida haitallisten vieraskasvilajien rajoittaminen ja torjunta osana kunnossapidon toimenpiteitä. Vieraslajien torjunta on kuitenkin laajempi kokonaisuus, joka vaatii suunnitelmallista, pitkäjänteistä työtä ja sen tueksi toimivia työkaluja, kuten torjuntasuunnitelmaa ja ajantasaista paikkatietoa esiintymistä. Vieraslajien torjunnan ohjeistus on kaupungilla tekeillä, ja se antaa linjaukset torjuntatyön tekemiseen kaupungin yleisillä alueilla.

Kansallisen asetuksen 704/2019 haitalliset vieraskasvilajit

- hamppuvillakko
- kanadanpiisku
- isopiisku
- korkeapiisku
- lännenpalsami
- alaskanlupiini
- komealupiini
- kanadanvesirutto
- japanintatar
- sahalinintatar
- tarhatatar
- punakurttturuusu
- valkokurttturuusu
- valkopajuangervo ml. vitipajuangervo ja kaljupajuangervo
- viitapihlaja-angervo
- vuorivaahtera

EU:n asetuksella haitallisiksi vieraslajeiksi säädetty Suomessa esiintyvistä lajeista

- armenian-, kaukasian- ja persianjättiputki
- jättipalsami

Kunnossapidon kehittäminen

VKT 2021 –julkaisun ohella keskeisimpien kohteiden kunnossapitoa ohjaavat työkohtainen tehtäväluettelo ja tarkennettu työselitys sekä laaditut 47 kohdekorttia. Kohdekorttien kunnossapitoluokat ja kunnossapidon toimenpiteet on koottu taulukoiksi urakka-alueittain liitteeseen 1. Keskeiset tavoitteet kunnossapitoluokittain on esitetty sivun 40 taulukossa. Arvoniityille ja laidunalueille laaditaan ohjelmakauden aikana kohdekohtaiset hoitosuunnitelmat. Laidunnuksen sopimusmallit ja vinkkejä käytännön toteutukseen löytyy [Sopimislaidunnus –oppaasta](#).

Kunnossapidon kehittämistoimia on määritelty osaltaan kappaleessa 4. Kuopion avoimien viheralueiden kehittäminen. Keskeinen osa kunnossapidon kehittämistä on kunnossapidon laadun seuranta sekä RAMS-luokituksen päivittäminen tarvittaessa, sillä avoimet viheralueet ovat muutosherkkiä alueita. Ajantasainen kunnossapitoluokitus on tärkeä työkalu.

Kunnossapidoltaan tavanomaisista ja pienistä alueista ei ole laadittu kohdekortteja. Nämä kohteet ja niiden kunnossapitoluokat on esitetty liitteessä 2. Näillä alueilla voidaan hyödyntää ohjelmassa esitettyjä kehittämistoimia soveltuvin osin.

Arvoniityt A1:

Antikkalanrinne itä
Huuhanmäki
Jynkänlahdenpuisto
Konttila
Laukkapuisto
Myhkyrinpuisto,
Martti Merenmaan
puisto, Aarneenpuisto
Nurmisaari
Pappilanmäki etelä
Peitsalonrinne
Pienen Neulamäen
radanvarsi
Pilppa
Tervaniitynpuisto
Väinölänniemi

Mahdolliset laidunalueet:

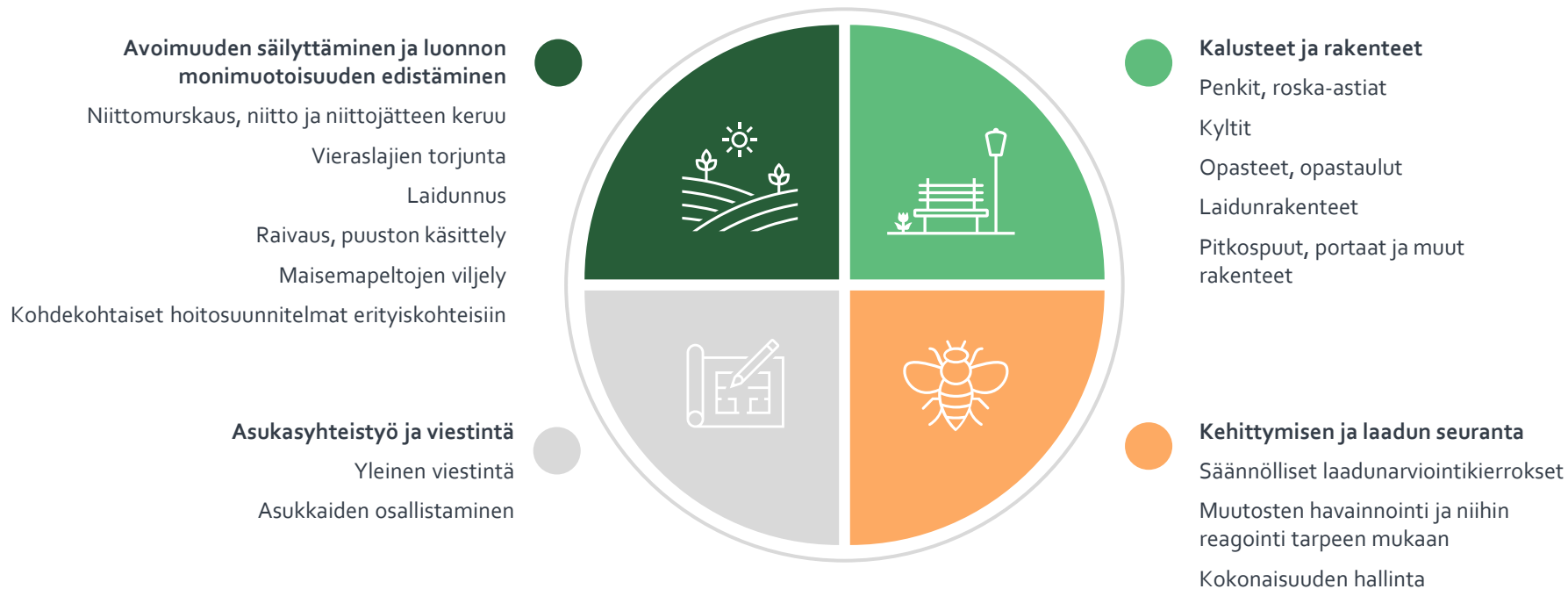
Antikkalanrinne itä
Jynkänlahdenpuisto
Konttila
Matkusrinne itä
Matkusrinne länsi
Pilppa
Rautaniemen
täyttömäki länsi
Tervalampi

Kohdekorttien keskeiset tavoitteet kunnossapitoluokittain

Arvoniitty A1	Käyttöniitty A2	Maisemaniitty A3	Avoin alue A4	Maisemapelto A5
Tunnistettu 13 arvoniittykohdetta, joista osa on inventoituja perinnebiotooppeja. Kaikille kohteille laaditaan kohdekohtainen hoitosuunnitelma. Tavoitteena on aloittaa laidunnus 1-3 kohteessa.	Tunnistettu kolme käyttöniittykohdetta. Käyttöniityt niitetään toistuvasti siten, että kasvusto pysyy riittävän matalana virkistyskäyttöä kuten pallopelejä tai frisbeegolfia varten. Kunnossapito mahdollistaa kuitenkin matalakasvuisten niitylajien kukinnan.	Määrällisesti suurin osa avoimista viheralueista on maisemaniittyjä. Niityjen saavutettavuutta lisätään leikatuilla niitypoluilla. Lajistoltaan monimuotoista niityistä pyritään kehittämään arvoniittyjä, ohjelmassa on tunnistettu kolme kehitettävää kohdetta. Tavoitteena on aloittaa laidunnus 1-2 kohteessa.	Tunnistettu viisi avointa aluetta. Avoimuuden säilyttämiseksi alueet murskataan joka toinen vuosi tai raivataan joka kolmas vuosi.	Tunnistettu yksi maisemapelto sekä kolme potentiaalista maisemapeltoa. Maisemapeltoja hoidetaan toistaiseksi niityinä. Ennen viljelyn aloittamista alueille laaditaan monimuotoisuutta tukeva viljely- ja viljelykiertosuunnitelma. Palstaviljelyalueet reuna-alueineen ovat hoidettuja.
Avoimuuden ylläpitäminen niittojen lisäksi tarvittavilla puuston raivauksilla ja harvennuksilla				
Monimuotoisuuden huomiointi kaikissa toimenpiteissä, myös niittotekniikassa ja toimenpiteiden ajoittamisessa (linnusto ja muu eläimistö huomioiden)				
Vuositteinen kunnossapidon laadun arviointi; parhaiden käytäntöjen jakaminen ja kunnossapidon kehittäminen				

Kunnossapidon kokonaisuuden kehittäminen

Kunnossapidon kehittämiseen liittyy niittyjen avoimuuden säilyttämisen ja luonnon monimuotoisuuden edistämisen ohella myös alueiden kehittymisen ja laadun seuranta, erilaiset kalusteet ja rakenteet sekä asukasyhteistyö ja viestintä.

5. Viestintä ja asukasyhteistyö

Viestintäsuunnitelma 1/2

Sisäinen viestintä

- Viherpalveluohjelmasta pidetään infotilaisuus kunnossapidon toimijoille uusien käytäntöjen jalkauttamiseksi. Lisäksi järjestään ohjelman esittelytilaisuus kaikille niittyjen hoitoon osallistuville kaupungin vastuualueille, tilaisuuteen voidaan kutsua luottamushenkilöstöä.

Ulkoinen viestintä

- Viherpalveluohjelman tavoitteista ja siihen liittyvistä kunnossapidon käytännön muutoksista on tarpeen tiedottaa pitkäjänteisesti, useissa eri kanavissa. Tämä on erityisen tärkeää siksi, että asukkaat ymmärtäisivät perusteet kunnossapidon muutoksille.
- Viestinnässä kannattaa kertoa perusasioita niityistä; kaikki eivät ole monilajisia kukkivia niittyjä, ja niittyjen ilmiasu vaihtelee eri vuosina sekä eri vuodenaikoina. Rehevät heinävaltaiset niityt tuottavat myös tärkeitä ekosysteemipalveluita, vaikka ne eivät tuotakaan värikästä kukkaloistoa.
- Niittotyöt kukkivilla maisemaniityillä ja pientareilla aiheuttavat usein vastustusta asukkaissa. Onkin tärkeää tiedottaa niiton merkityksestä luonnon monimuotoisuuden ja avoimen maisematilan ylläpitäjänä. Niitto auttaa myös haitallisten vieraslajien torjunnassa.

TÄHÄN ON KYLVETTY KUKKANIITYY

- ❖ Olethan kärsivällinen, niityn kehittyminen kukkaloistoon kestää useita vuosia.
- ❖ Ethän kerää alueelta kukkia, jotta ne pääsevät siementämään.

Alueelle on kylvetty:

- hopeahanhikkia
- keltasauramoa
- mäkitervakkoa
- niittyhumalaa
- puna-ailakkia
- siiankärsämöä
- syysmaikieista
- päivänkakkaraa
- ruiskaunokkia

Kuopion kaupunki, Viherpalveluohjelman suunnittelu (Kuopio.fi)

Kirsi Holma-Rönkä

Tätä aluetta ei enää leikata nurmikkona kuten aiemmin, vaan aluetta kehitetään niityksi.

Niityn kasvillisuus on monipuolisempaa kuin nurmikolla ja tarjoaa enemmän ravintoa mm. linnuille ja pörräisille.

Niitty ei muodostu hetkessä, joten odotetaan rauhassa niityksi kasvamista.

Kirsi Holma-Rönkä

Niittosuunnitelman palautteen
017 382111 / 017 182044
kuopio@kuopio.fi
<https://kuopio.fi/palautte>

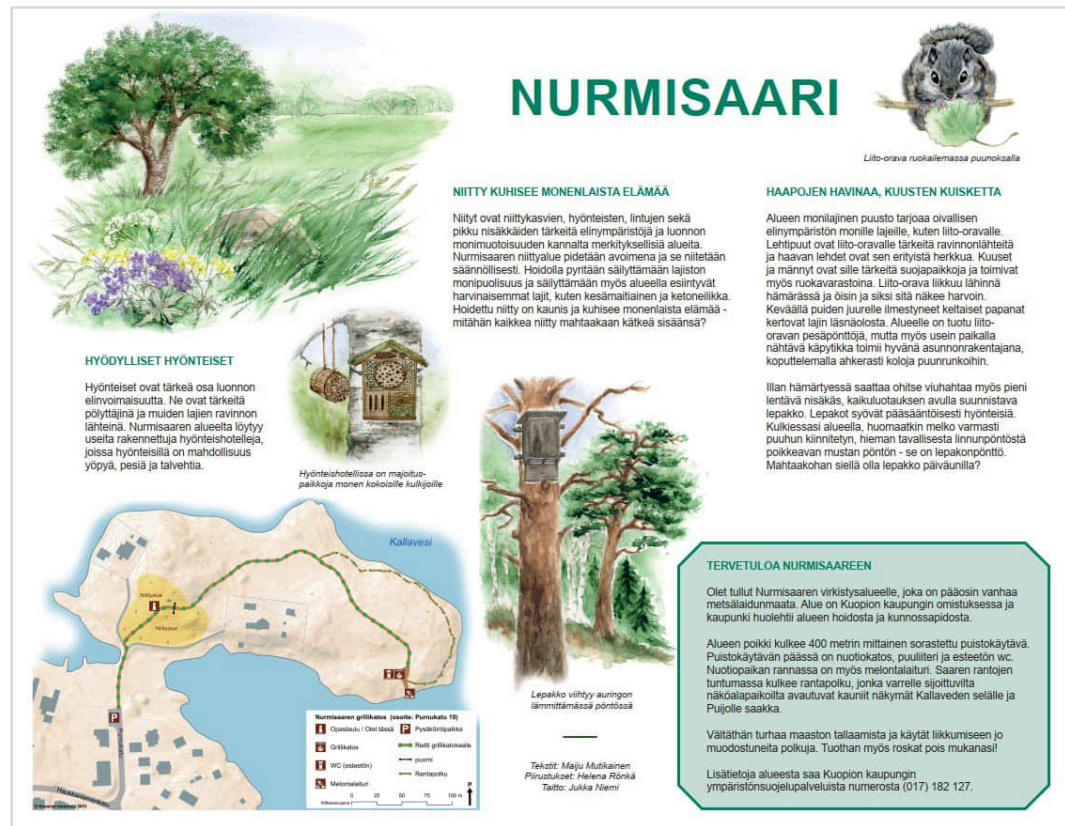
Viestintäsuunnitelma 2/2

Vuosittaiset viestinnän toimenpiteet

- Ajankohtaiset uutiset nettisivuille vähintään 3 kertaa / vuosi
- Somepäivitykset 5 kpl / kesäkausi, esimerkkiaiheita:
 - Niittyjen kukinta, lajisto ja pölyttäjät / niittykohteiden esittelyjä (kohdekorttien tietojen pohjalta)
 - Nurmikoiden niittyttämiskohteiden esittelyjä
 - Haitallisten vieraslajien niitot, erityisesti kesäkuussa
 - Niittotyöt elo-syyskuussa
 - Mahdolliset puuston raivaukset tms. toimenpiteet niityillä
- Lisäksi talkootapahtumista ja asukaskyselyistä tiedottaminen sopivissa kanavissa

Opastaulut ja infokyltit

- Arvoniityillä ja muissa mahdollisissa erityiskohteissa on kiinteät opastaulut. Uudis- ja saneerauskohteissa niityn perustamisesta tai kehittämisestä tiedotetaan kevyillä infotauluilla, joiden esimerkkejä on esitetty sivulla 43.

Esimerkki arvoniityn kiinteästä opastaulusta

Asukkaiden osallistamisen periaatteet

Elinympäristö ja osallisuus ovat yksi kaupungin strategian menestystekijöistä. Asukkaiden osallistamista niittyverkoston hoitoon ja kehittämiseen lisätään seuraavin periaattein:

- Asukkaiden osallistaminen on säännöllistä ja ohjattuja talkoita järjestetään vuosittain. Talkotoimintaa jatketaan arvokohteinen niittotalkoiden osalta. Lisäksi voidaan järjestää talkoita esimerkiksi uusniittyjen perustamisen yhteydessä.
- Asukkaita aktivoidaan vuosittain haitallisten vieraslajien torjuntaan:
 - Torjunta Crowdsora-mobiilisovelluksen avulla
 - Aktivointi ja ohjeet omaehtoiseen torjuntaan ja talkoiden järjestämiseen esimerkiksi yhdistyksille
 - Kaupungin organisoimat vieraslajien torjunnan teemapäivät / ohjatut talkoot
- Asukaskyselyitä niittyverkoston ja sen kunnossapidon kehittämiseksi järjestetään säännöllisesti, vähintään kaksi kertaa ohjelmakauden aikana. Kyselyssä voidaan selvittää kiinnostusta kumminiittytoimintaan.

6.

Ohjelman toteutus ja seuranta

Ohjelman toteutuksen seuranta 1/2

Työn tavoitteiden saavuttamiseksi on määritetty toimenpiteitä kappaleessa 4, ja lisäksi kohdekortit ohjaavat alueiden kunnossapitoa. Oheiseen taulukkoon on koottu suunnittelun, kunnossapidon sekä viestinnän tavoitteet ja niiden indikaattorit.

Lisäksi ohjelman toteutuksen ja seurannan tueksi perustetaan työryhmä, joka seuraa ohjelman toteutumista vuosittain.

Ohjelmaa ja sen kohdekortteja päivitetään tarpeen mukaan ohjelmakauden aikana. Välitarkastelu ja ohjelman päivitys tehdään vähintään kerran ohjelmakauden puolivälissä.

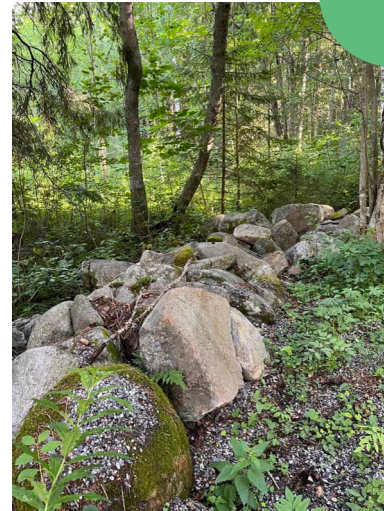
Tavoite	Indikaattori ja tavoitemäärä ohjelmakaudelle 2025-2034
Niittyjen määrän lisääminen	Uusien niittyjen pinta-ala vähintään 22 hehtaaria; niityiksi muutetut nurmikot ja perustetut uusniityt
Niittyjen ekologisen laadun parantaminen	Laidunalueiden määrä: 2-5 kpl Niittojätteen keruukohteiden määrä: 13-15 kpl Peruskunnostusten määrä: 10 kpl Hoitosuunnitelmien määrä: 13-15 kpl
Kunnossapidon kehittäminen ja kohteiden aktiivinen seuranta	Vuosittainen laadun arviointi: vähintään 2 kohdetta/alueurakka eli vähintään 8 kohdetta Arvoniittyjen seuranta: keskimäärin 4 kohdetta/vuosi; kussakin kohteessa käydään joka 3. vuosi
Maisemapeltojen viljelyn käynnistäminen	Viljeltävien maisemapeltojen määrä: 1-2 kpl Pelloille laaditaan monimuotoisuutta tukeva viljelysuunnitelma: 1 kpl
Asukkaiden osallistaminen	Talkoiden lukumäärä vuosittain: 1-3 kpl Crowdsora-mobiilisovelluksen hyödyntäminen Ohjeet omaehtoiseen vieraslajien torjuntaan: 1 kpl Asukaskyselyt: 2 kpl (välitarkastelu ja lopputarkastelu)
Säännöllinen viestintä	Ajankohtaiset uutiset internetsivuille 3 kpl / vuosi Somepäivitykset kesäkaudella 5 kpl /vuosi Talkoista ja asukaskyselyistä tiedottaminen

Ohjelman toteutuksen seuranta 2/2

Toimenpiteiden toteuttaminen vaatii aktiivista yhteistyötä ja vuoropuhelua kaupungin eri tahojen kesken. Ohjelman toteutuksen ja seurannan tueksi perustetaan työryhmä, jossa on kaupungilta sama tai vastaava edustus kuin ohjelman laatimisen ohjausryhmässä. Työryhmä järjestäytyy kevättalvella 2025 ohjelman valmistumisen jälkeen, ja seuraa ohjelman toteutumista vuosittain.

Niittyverkoston luonnon monimuotoisuuden lisäämiseen tähtäävä työ on luonteeltaan säännöllistä ja jatkuvaa. Tutkittua tietoa ja käytännön kokemuksia monimuotoisuudesta tulee koko ajan lisää, ja uutta tietoa on tärkeää hyödyntää ohjelman toteutuksessa.

Avoimet viheralueet ovat monella tapaa muutosherkkiä alueita esimerkiksi vieraslajien ja maiseman umpeenkasvun suhteen. Ohjelmaa ja sen kohdekortteja on päivitettävä tarpeen mukaan ohjelmakauden aikana. Kohdekorteissa on näkyvissä päivitysajankohta. Välitarkastelu ja ohjelman päivitys tehdään vähintään kerran ohjelmakauden puolivälissä. Välitarkastelun yhteydessä ja ohjelmakauden päätteeksi raportoidaan toimenpiteiden toteutuminen.

Kunnossapidon laadun seuranta

Seurannalla saadaan kokonaiskuva kunnossapidon laadusta, niittyjen kehittymisestä ja mahdollisista kunnostustarpeista. Haasteina voivat olla esimerkiksi niittyjen reuna-alueiden hoitamattomuus tai liian intensiivinen hoito.

Niityt ovat muutosherkkiä alueita. Muutostarpeeseen reagointi säilyttää luontoarvoja ja säästää kustannuksia esimerkiksi vieraslajien torjunnan tai raivaustarpeen havaitsemisen kautta. Seuranta on erityisen tärkeää arvoniityillä, laidunalueilla, uusniityillä ja peruskunnostuskohteissa.

Tavoitteena on aloittaa vuosittainen laadun arviointi kesästä 2025 alkaen. Viherympäristöliitto on julkaissut RAMS-luokitukseen perustuvat laadunarviointilomakkeet tammikuussa 2025, jotka ovat ladattavissa osoitteessa <https://www.vyl.fi/tietoa-ja-tyokaluja/ohjeet/kunnossapito/>. Arviointi tehdään vuosittain vähintään kahdeksaan kohteeseen. Arviointikierroksella on mukana urakoitsijan edustaja, jolloin kunnossapidon käytäntöjä voidaan pohtia yhdessä.

Arvoniittyjen seuranta kannattaa liittää osaksi laadunarviointeja tai tehdä erillisiä seurantakäyntejä siten, että jokaisella kohteella käydään joka 3. vuosi. Keskimäärin seuranta tehdään 4-5 kohteeseen vuosittain. Arvoniityillä voidaan käyttää vapaamuotoista raportointia tai yleistä arviointilomaketta, kunnes kohteeseen on laadittu hoitosuunnitelma.

Esimerkkisivu laadunarviointi-
lomakkeesta (VYL 2025)

Viheralueiden kunnossapidon laadunarviointi

AVOIMET VIHERALUEET (A1–A5)

Viheralueiden kunnossapidon laadunarvioinnissa käytetään arviointiasteikkoa 1–4, jossa
1 = kunnossapidon laadussa on paljon puutteita kunnossapitoluokan vaatimuksiin verrattuna
2 = kunnossapidon laadussa eivät täyty aivan kaikki kunnossapitoluokan vaatimukset
3 = kunnossapidon laatu täyttää kunnossapitoluokan vaatimukset
4 = kunnossapidon laatu täyttää kunnossapitoluokan vaatimukset, kokonaisvaikutelma on laadukas ja lisäksi kunnossapidossa hyödynnetään innovatiivisia ja kunnossapitoa kehittäviä toimintatapoja.

Perehdy huolellisesti arvioinnin tarkempiin ohjeisiin erillisestä arviointiohjeesta!

Kohde- ja arvioijatiedot	
Kunnossapitokohde (nimi ja osoite)	
Kunnossapitoluokka (A1–A5)	
Puhtaanapitoluokka (P1–P7, jos on käytössä)	
Muut taustatiedot	
Arvioija (nimi, puhelin, sähköposti)	
Arviointipäivämäärä	

Arvioinnin aihe	😊	😞	Huomioita ja kehittämistarpeita
62000 Viheralueiden puhtaanapito			
Alueen yleisilme, siisteys ja puhtaus			
Jäteastioiden täyttyäaste, jäteastioiden ja niiden ympäristön siisteys ja puhtaus			
Rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden, muistomerkkien ja taideteosten sekä niiden ympäristön siisteys ja puhtaus			
Töhryt (kun poistaminen sisältyy kunnossapitosopimukseen)			
Yleisarvosana			
Ilkivallan aiheuttamat vauriot (ei vaikuta yleisarvosanaan)			

Ohjelman keskeiset vaikutukset

- Niittyverkoston ekologinen ja rakenteellinen laatu paranevat eli niittylajiston elinympäristöt lisääntyvät ja vahvistuvat. Niittyjen ekologista laatua heikentää kuitenkin osaltaan ilmasta tuleva typpilaskeuma, ja osassa kohteita myös koirien ulkoilutus lisää alueiden typen määrää.
- Niittyjen kunnossapidon käytännöt kehittyvät ja käyttöön otetaan uusia käytäntöjä, kuten laidunnus, niittypolut ja lahopuun lisääminen.
- Ymmärrys niittyjen luonnon monimuotoisuudesta ja niittyverkoston merkityksestä lisääntyy sekä asukkailla että kaupungin eri toimijoilla.
- Niittyverkoston maisemat ja näkymät säilyvät avoimina tai puoliavoimina kohteen luonteesta riippuen.
- Niittyverkosto toimii hiilinieluna ja auttaa sopeutumaan ilmastomuutoksen aiheuttamiin sään ääri-ilmiöihin, kuten rankkasateisiin ja pitkiin hellejaksoihin – niityt ovat tehokkaita hulevesien imeyttäjiä, ja ne kestävät kuivuutta nurmikoita paremmin.
- Kunnossapidon kustannukset mahdollisesti kasvavat hieman resurssien painottuessa aiempaa enemmän niittyjen ekologisten laadun parantamiseen muun muassa arvoniittyjen hoidon kautta.

Kuva: Pienen
Neulanmäen vanha
radanvarsi

7. Yhteenveto

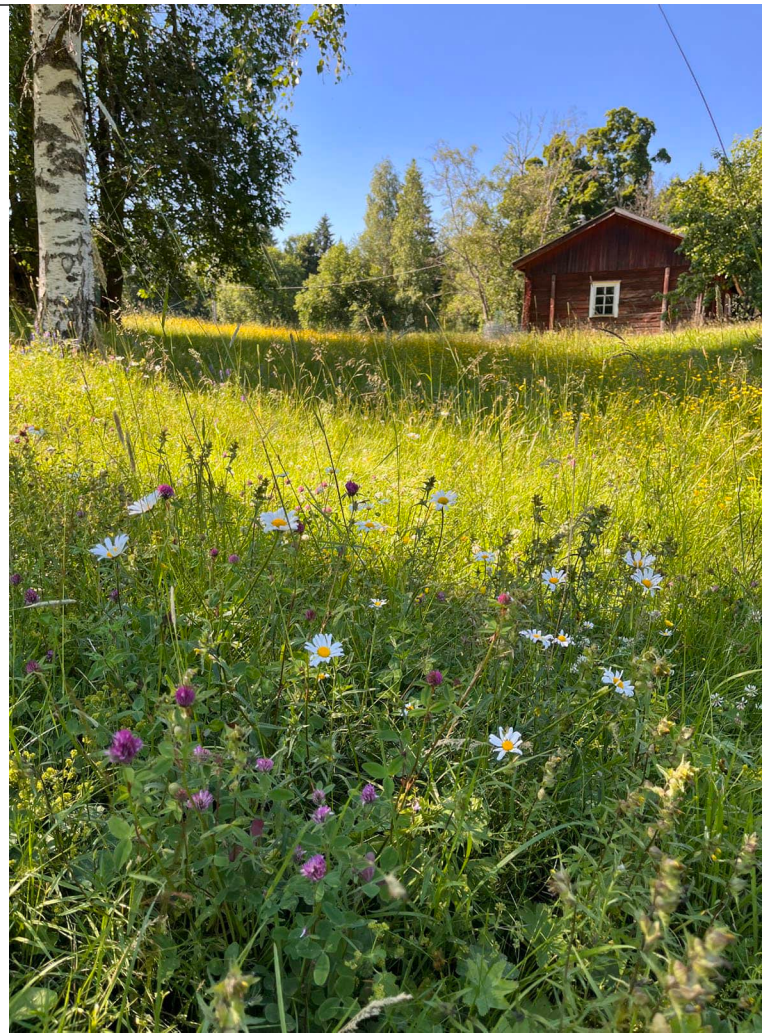

Yhteenveto 1/2

Kuopion keskeisellä kaupunkialueella kaupungin hoidossa on nykyisin noin 70 hehtaaria avoimia viheralueita. Ohjelman myötä niittyjen ja avoimien alueiden pinta-ala kasvaa noin 107 hehtaariin muodostaen selvästi kattavamman niittyverkoston. Nämä alueet ovat ekologisesti, maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita. Lisäksi niityt ja avoimet alueet tarjoavat asukkaille maisemallisia elämyksiä, monipuolisia virkistysmahdollisuuksia ja elvyttäviä luontokokemuksia.

Rakennetussa kaupunkiympäristössä on erityisen tärkeää huomioida ja varmistaa niittyverkoston ekologinen toimivuus ennakoivalla suunnittelulla. Tämä vaatii niittyverkoston huomioon ottamista eri suunnittelutasoilla maankäytön suunnittelusta lähtien. Puustoisien viherverkoston huomiointi on usein välttämätöntä direktiivilaji liito-oravan takia, mutta niittyverkoston osalta vastaavaa pakkoa ei ole. Niittyverkoston ja maankäytön muutosten yhteensovittaminen on osa kestäväää kaupunkikehitystä. Niittyverkosto on tärkeä osa ekologista verkostoa ja täydentää kaupungin sini-viherverkostoa.

On tärkeää tunnistaa niittyverkosto eri suunnittelutasoilla sekä osana kunnossapidon prosesseja. Viime kädessä kunnossapidolla on ratkaiseva rooli niittyjen monimuotoisuuden ylläpitämisessä ja lisäämisessä. Kunnossapidon uusien käytäntöjen jalkauttaminen edellyttää osittain uutta ajattelutapaa. Niittyjen monimuotoisuuden hoito on ensisijainen tavoite aiemman maisemanhoidollisen tavoitteen sijaan.

Yhteenveto 2/2

Niittyverkostosta ja niittyjen arvosta kaupunkiluonnon monimuotoisuudelle tarvitaan tiedotusta asukkaille sekä kaupungin eri toimijoille. Asukkaat arvostavat niittyjä yhä suuremmassa määrin, mutta osalle niityt saattavat esiintyä hoitamattomina heinikkoina, joten säännöllistä tiedostusta tarvitaan. On myös hyvä kertoa kaupungissa jo olevista hienoista niityistä ja hiljaisista niittyalueista, jotka tarjoavat paikkoja virkistykseen ja rauhoittumiseen.

Niittyverkoston kehittämistoimenpiteet muuttavat kunnossapidon resurssien kohdentumista, ja todennäköisesti kustannukset kasvavat hieman. Nurmikoiden muuttaminen niityiksi säästää kustannuksia, mutta toisaalta arvoniittyjen hoitotoimet, kuten niittojätteen keruu ja laidunnus lisäävät jonkin verran kustannuksia. Tavoitteiden saavuttaminen vaatii kaupungilta resursseja työntekijöiden perehdytykseen, kunnossapidon laadunvalvontaan, peruskunnostusten toteutukseen, kohdekohtaisiin hoitosuunnitelmiin ja asukasyhteistyön kehittämiseen.

Viherpalveluohjelman seurantaa tehdään vuosittain, jotta voidaan varmistaa ohjelmatyön käynnistyminen ja tarvittaessa reagoida muuttuviin olosuhteisiin. Kohdekorttien tarkistus ja väliarviointi tehdään ohjelmakauden puolivälissä vuonna 2030. Tavoitteena on, että ohjelmatyön myötä niityt ja pellot ovat keskeinen, tunnettu ja monimuotoinen osa kaupungin viherverkkoa.

Kuva: Pirtinpäänkadun
maisemaniitty

8. Kohdekortit

Kohteiden sijaintikartta

Keskustan urakka-alue

1. Huuhanmäki
2. Lastenlinnanpuisto
3. Myhkyrinpuisto, Martti Merenmaanpuisto, Aarneenpuisto
4. Myllykallionpuisto
5. Peitsalonrinne
6. Saastamoisenpuisto
7. Savilahdentie, etelä
8. Savilahdentie, pohjoinen
9. Väinölänniemi

Pohjoinen urakka-alue

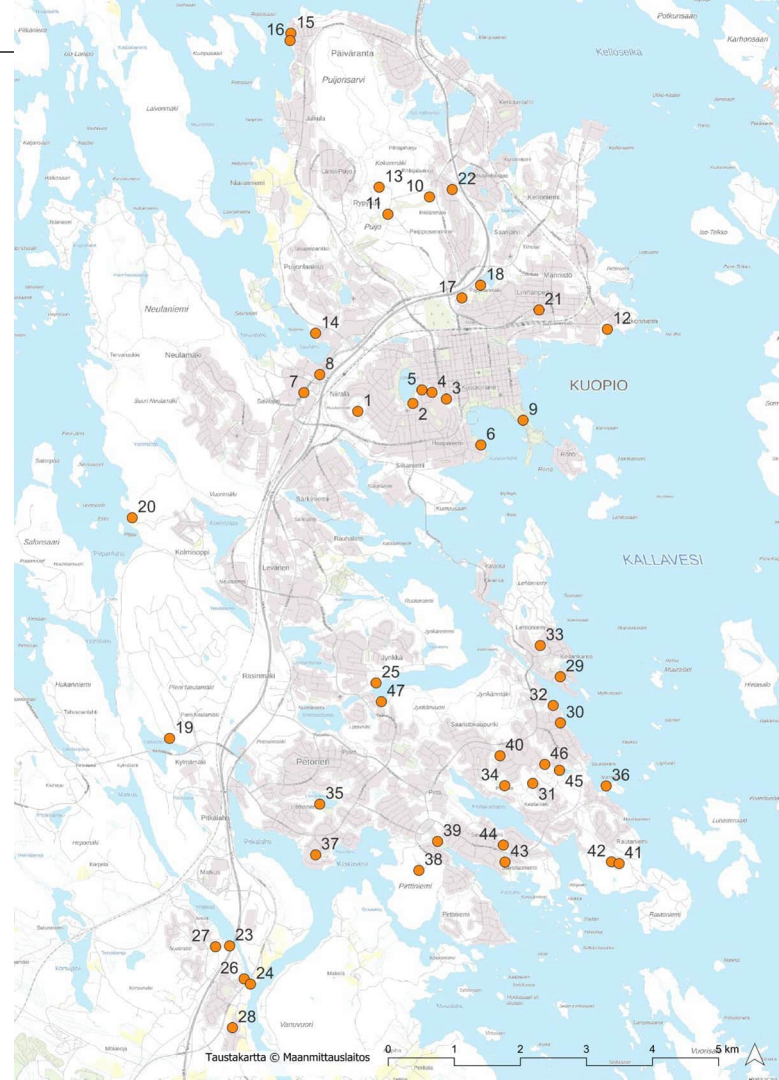
10. Antikkalanrinne, itä
11. Antikkalanrinne, länsi
12. Itkonniemi
13. Konttila
14. Kuntopuisto
15. Mietttilä
16. Pajulahdenpuisto
17. Pappilanmäki, etelä
18. Pappilanmäki, pohjoinen
19. Pienen Neulamäen vanha radanvarsi
20. Pilppa
21. Pohjolan puisto
22. Rastaanpuisto

Läntinen urakka-alue

23. Hiltulanlahti länsi, melumäki (2024)
24. Jokelanpuisto (2024)
25. Jynkänlahdenpuisto
26. Matkusrinne, itä (2024)
27. Matkusrinne, länsi (2024)
28. Sormulanpuisto (2024)

Eteläinen urakka-alue

29. Eino Leinin puisto
30. Jaakkoniemi
31. Kattilanotko, Liito-oravametsä (2024)
32. Keilarannanpuisto
33. Kuikkanothko
34. Laukkapuisto (2024)
35. Litmasenpuisto
36. Nurmisaari
37. Pikonniemenpuisto
38. Pirtinpäänkatu
39. Pirttilahdenpuisto
40. Puronotko (2024)
41. Rautaniemen täyttömäki, itä
42. Rautaniemen täyttömäki, länsi
43. Savolanniemen puistot, etelä
44. Savolanniemen puistot, pohjoinen
45. Tervlampi (2024)
46. Tervaniitynpuisto (2024)
47. Vihurinranta

ESIMERKKI: KOHTEEN NIMI JA NUMERO

Päivitysajankohta

Valokuva	Urakka-alue		Luonto- ja maisema-arvot	
	Kunnossapito-luokka		Erityisarvot	Harvinainen kasvi- ja eläinlajisto (harvinaiset lajit ja putkilokasvit kaupungin paikkatiedosta), liito-oravat, inventoidut perinnebiotoopit, kansallinen kaupunkipuisto, valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY), muinaisjäännökset.
	Kiinteistötunnus		Virkistyskäyttö ja rakenteet	Reitit, kalusteet, rakenteet, hiljaiset alueet (päiväajan keskiäänitaso alle 45 desibeliä), jalankulun laatureitit.
	Pinta-ala		Nykytila	Yleiskuvaus alueesta ja sen kasvillisuudesta. Tässä mainitaan myös mahdolliset muut kuin haitalliset vieraslajit.
	Kaavamerkintä		Haitalliset vieraslajit	Maastokäynnillä havaitut ja/tai tiedossa olevat haitalliset vieraskasvilajit. Tieto mahdollisesta maastohavainnosta on kirjattu korttiin, mikäli kirjaus puuttuu havaintotieto on peräisin paikkatiedosta tai kaupungilta.
Kartta			Kunnossapidon tavoite	
	Kartalla on esitetty kohteen - nimi ja kaavamerkintä - viheralueen rajaus - kunnossapitoluokkien rajaus - haitalliset vieraslajit - harvinaiset lajit ja putkilokasvit -rajaukset - niittyolot ja jalankulun laatureitit - laidunnukseen soveltuvien alueiden viitteelliset rajaukset - muinaisjäännökset		Kunnossapito	Toimenpiteet ja niiden ajoittaminen. Ajankohtaa ei mainita, mikäli sillä ei ole mainittavaa merkitystä alueen kasvilajiston kannalta. Pientareet ovat samaa kunnossapitoluokkaa kuin niiden viereinen avoin alue, mutta pientareilla on kaksi niittokertaa. Hulevesirakenteiden osalta tarkemmat tiedot kunnossapidosta on esitetty kohteiden työselostuksissa.
			Muuta huomioitavaa	Muita kohteen kehittämiseen ja kunnossapitoon liittyviä seikkoja kuten maankäytön historia (mikäli tiedossa, esimerkiksi vanha laidunalue tai perustettu uusniitty), kuivatus yms.

1. HUUHANMÄKI

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Keskusta
Kunnossapito-luokka	A1
Kiinteistö-tunnus	297-7-9903-6
Pinta-ala	2,2 ha
Kaavamerkintä	VL

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	Kesämaitiainen ja pölkkyruoho, harvinaiset lajit -paikkatieto. Liito-oravan reviirejä. RKY-alue (Niiralan tyypitaloalue). Puuston Huuhanmäki on ollut jo 1800-luvun lopulla suosittu näköalapaikka.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Tallatut polut, frisbeegolf.
Nykytila	Huuhankadun päässä Huuhanmäellä sijaitseva monimuotoinen niittyalue. Niitty on pitkälti kasvanut reunoiltaan umpeen. Pohjoisosassa kasvaa istutettuja jaloja havupuita. Alueen keskiosaa ja frisbeegolfväylät ovat avoimia niittyjä, joissa kasvaa kauniita vanhoja maisemapuita, kuten pihlajia ja mäntyjä. Rinnemaasto on monin paikoin kivikkoista, lisäksi useita kivikkokumpareita. Alueen niittylajistoa edustavat mm. ahomansikka, ahopukinjuuri, aivotirna, hiirenvirna, ketoneilikka, kissankello, kumina, maitohorsma, mesiangervo, metsäkurjenpolvi, niittyleinikki, niittynäkelmä, peurankello, poimulehti, puna-ailakki, pujo, päiväkakara, siänkärämä ja voikukka. Alueella kasvaa myös isotuomipihlajaa ja tertuseljaa. Niityn lajisto on edustavinta alueen keskiosissa mäen ylärinteillä.
Haitalliset vieraslajit	Jättipalsamia vähän, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen, jättipalsamin torjunta.
Kunnossapito	Toimenpiteet ja aluerajauksen tarkennukset määrittämään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. Puuston peruskunnostusraivaus. Frisbeegolfin yhteensovittamisen mahdollisuuksien selvittäminen osana suunnittelua.
Muuta huomioitavaa	Rakennukset ja niiden ympäristö ovat vuokra-alueita. Tähtitornin eteläpuolelle on tasattu ravinteikkaita ylijäämämaita, jotka ovat haitaksi niittylajistolle.

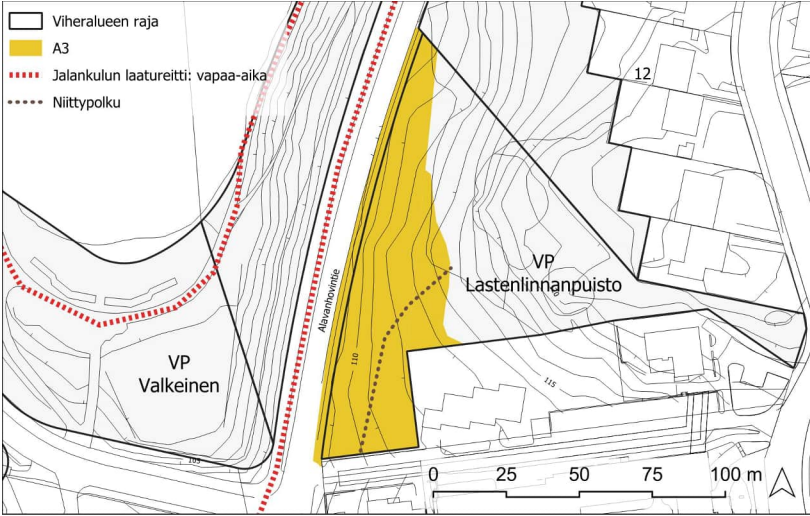
2. LASTENLINNANPUISTO

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Keskusta
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-8-9903-0, 297-8-9901-0
Pinta-ala	0,4 ha
Kaavamerkintä	VP

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	Kansallinen kaupunkipuisto.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Tallattu polku.
Nykytila	Alavanhovintien itäpuolella sijaitseva rinneniiitty. Alue on pääosin avoin, niityllä kasvaa yksittäisiä maisemapuita, ja hieman reunapuustoa. Maasto viettää kohti Alahovintietä. Niityllä kasvaa monilajista niittykasvillisuutta, kuten aitovirna, hiirenvirna, huopaohdake, karhunputki, kultapiisku, metsäkurjenpolvi, niittyhumala, niittynäkelmä, niittysuolaheinä, nurmitädyke, ojakellukka, peurankello, poimulehti, puna-ailakki, pietaryrtti, päivänkakkara, siankärsämö ja särmäkuisma. Rehevimmillä paikoilla myös maitohorsma, mesiangervo, ranta-alpi ja vuohenputki.
Haitalliset vieraslajit	Ei havaintoja.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen, kohteen kehittäminen arvoniityksi.
Kunnossapito	Niitto ja niittojätteen keruu elo-syyskuussa. Puuston valikoiva raivaus, maisemapuut esiin. Niittypolun kunnossapito.
Muuta huomioitavaa	Asukkaat hoitavat eteläosan reunaa nurmikkona, jossa kasvaa myös kaunokaista.

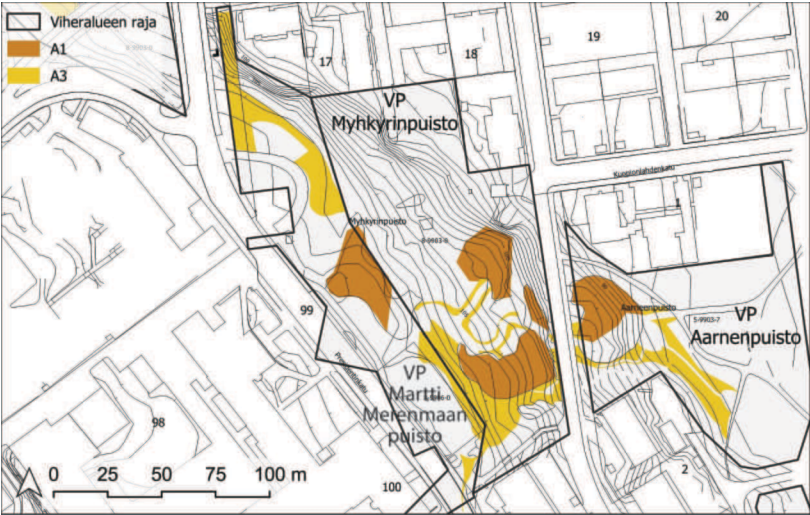

3. MYHKYRINPUISTO, MARTTI MERENMAAN PUISTO, AARNEENPUISTO

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Keskusta
Kunnossapito-luokka	A1, A3
Kiinteistö-tunnus	8-9903-16 ja 5-9903-7
Pinta-ala	0,6 ha
Kaavamerkintä	VP-1, VP ja VP-6

Luonto- ja maisema- arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. A1: Kallioiset paahdeympäristöt.
Erityisarvot	Kansallinen kaupunkipuisto.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävät, näköalapaikat ja oleskelualue.
Nykytila	Myhkyrinkadun itä- ja länsipuolelle sijoittuva pienialaisten niittyalueiden kokonaisuus, joka jakautuu kolmen vierekkäisen puiston alueelle. Suuri osa kohteesta on heinikkoista ja kallioista mäntyrinnettä. Painanteissa ja alavammilla mailla kasvaa rehevöitynttä niittyä. Alueella on tehty raivauksia kallioalueiden avoimuuden palauttamiseksi. Raivauksen tuloksia on jo hieman näkyvissä kallioalueiden lajiston, kuten keltamaksaruohon, elpymisessä. Osa alueesta on kylvettyä uusniittyä, ja alueen rakentaminen on osittain kesken. Alueelle on kylvetty kuiva perhosniitty –siemenseosta useille pienialaisille kohteille, yhteensä noin 0,3 hehtaaria. Niityllä on luonnonmukaisia hulevesien hallintarakenteita.
Haitalliset vieraslajit	Jättipalsami, havaintotieto tilaajalta.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen, jättipalsamin torjunta. Hulevesirakenteiden kunnossapito.
Kunnossapito	A1: Peruskunnostuksen ja kunnossapidon toimenpiteet määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. A3: Niittomurskaus 1-2 kertaa kesässä. Hulevesirakenteiden kunnossapito.
Muuta huomioitavaa	Tilaajan toimittama aluerajaus ja valokuva, kohteeseen ei ole tehty maastokäyntiä. Rajaus tarkentuu hoitosuunnitelman laadinnan yhteydessä. Kasvillisuustiedot ovat Kuopion kantakaupungin viheralueiden kasvillisuusselvityksestä (2019).

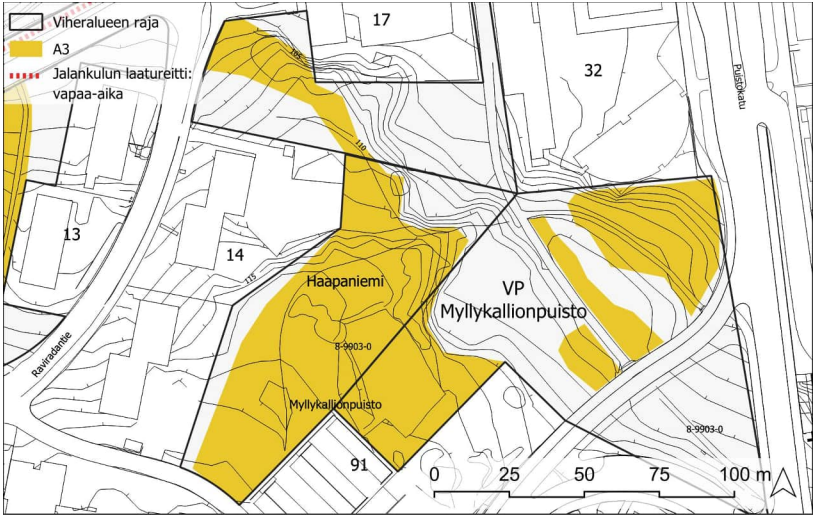
4. MYLLYKALLIONPUISTO

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Keskusta
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-8-9903-0
Pinta-ala	0,8 ha
Kaavamerkintä	VP

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Kallioiset paahdeympäristöt.
Erityisarvot	Kansallinen kaupunkipuisto.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Tallatut polut, penkki.
Nykytila	Kaartokadun luoteispuolella rinnemaastoon sijoittuva niittyalueiden kokonaisuus, jossa on useita kallioalueita. Alue on vesakoitunut ja kasvanut voimakkaasti umpeen. Pieni osa alueesta on rehevää niittyä, jonka lajistona ovat mm. maitohorsma, vuohenputki, pelto-ohdake, pujo sekä erilaiset heinät. Idässä on paahteisempi, karumpi mäntyvaltainen alue. Kallioisilla paahdeympäristöillä lajistoon kuuluvat mm. ahomansikka, keltamaksaruoho, isomaksaruoho, kanerva ja kallioimarre. Puusto on monilajista ja vaihtelevan ikäistä; mänty, hieskoivu, raita, pihlaja, haapa, lisäksi tammen ja vaahteran taimia. Puutarhakarkulaisina esiintyy koristepensaita kuten jasmiketta ja lumimarjaa sekä vieraslajeista isotuomipihlajaa.
Haitalliset vieraslajit	
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen, kohteen kehittäminen arvoniityksi. Isotuomipihlajan torjunta.
Kunnossapito	Peruskunnostuksen ja kunnossapidon toimenpiteet määrittellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa.
Muuta huomioitavaa	Tilaajan toimittama aluerajaus ja valokuva, kohteeseen ei ole tehty maastokäyntiä. Rajaus tarkentuu hoitosuunnitelman laadinnan yhteydessä. Kasvillisuustiedot ovat Kuopion kantakaupungin viheralueiden kasvillisuusselvityksestä (2019).

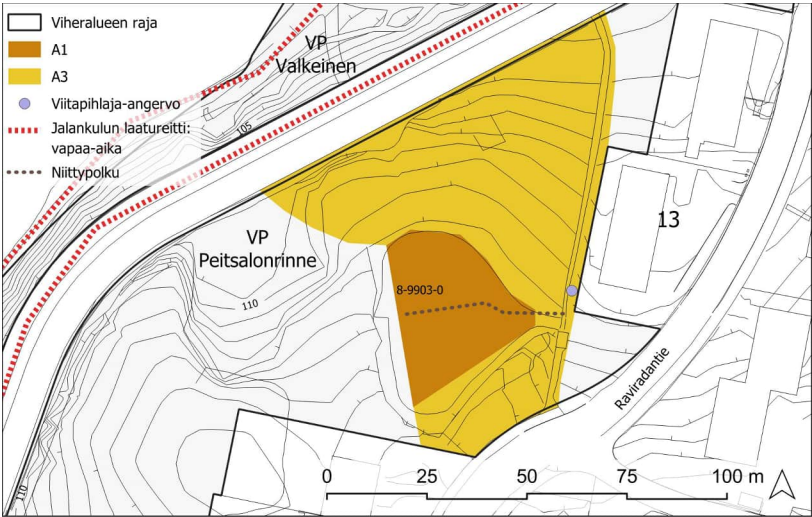
5. PEITSALONRINNE

Kohdekortti 2025

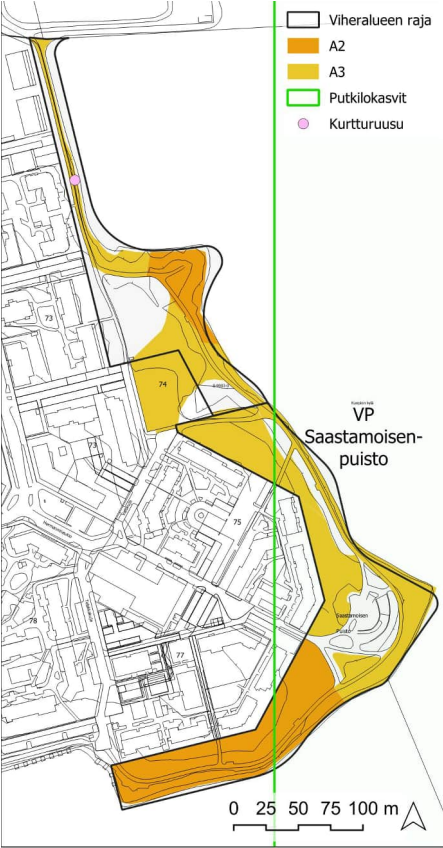
Urakka-alue	Keskusta
Kunnossapito-luokka	A1, A3
Kiinteistö-tunnus	297-8-9903-0
Pinta-ala	0,5 ha
Kaavamerkintä	VP

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	Kansallinen kaupunkipuisto.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävä, liuskekivipintaiset portaat, tallatut polut, penkki, roska-astia.
Nykytila	Alavanhovintien eteläpuolella sijaitseva rinnenietty, jossa kasvaa useita kauniita maisemapuita. Maisemaa hallitsee koillisosassa kasvava komea poppeli, jonka läheisyydessä on avokalliota ja vähäisissä määrin keltamaksaruohoa. Kalliota on näkyvissä myös alueen eteläosassa, ja sen reunalla kasvaa huonokuntoisia happomarjapensaita. Lajistoltaan edustavin niitty sijoittuu alueen lounaisosaan; niitty on matalakasvuinen ja sen lajeina ovat mm. ahomansikka, harakankello, kissankello, kumina, niittysuolaheinä ja poimulehti. Muu niittyalue on selvästi rehevämpää, ja lajistoon kuuluvat mm. koiranputki, mesiangervo, niittynätkelmä, nokkonen ja vadelma. Kerrostalon rajalla kasvaa aidanne viitapihlaja-angervoa.
Haitalliset vieraslajit	Viitapihlaja-angervo, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen ja lisääminen. Viitapihlaja-angervon torjunta. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen, kokonaisuuden kehittäminen arvonliityksi.
Kunnossapito	A1 ja A3: Toimenpiteet ja aluerajauksen tarkennukset määritellään koko alueen kattavassa kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. Potentiaalinen talkookohde esimerkiksi niittojätteen keruulle.
Muuta huomioitavaa	Penkki ja roska-astia siirretään leveälle piennaralueelle. Alueen koillispuolella on potentiaalinen kunnostettava kallioalue.

6. SAASTAMOISENPUISTO

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Keskusta
Kunnossapito-luokka	A2, A3
Kiinteistö-tunnus	297-8-9903-0, 297-8-74-1, 297-407-2-0
Pinta-ala	2,5 ha
Kaavamerkintä	VP, YL

Luonto- ja maisema-arvot	Avoim maisematila. Näkymät Kallavedelle.
Erityisarvot	Kansallinen kaupunkipuisto. Putkilokasvit -paikkatieto: metsälehmus, niinipuu.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävät, huvimaja, penkit ja roska-astiat. Hiljainen alue.
Nykytila	Telakkakujan itäpuolella sijaitseva niittyalueiden ketju, joka rajautuu rantaan ja jota halkovat useat puistokäytävät. Niityillä kasvaa pääasiassa tuoreen niityn lajistoa ja rannassa kostean niityn lajistoa. Niityt ovat heinävaltaisia, lisäksi lajistossa esiintyy mm. aitovirna, ahdekaunokki, hiirenvirna, hopeahanhikki, idänukonputki, koiranputki, kumina, niittyleinikki, niittynätkelmä, nurmitädyke, nokkonen, ojakellukka, siankärsämä, pelto-ohdake, poimulehti, pietaryrtti ja pujo. Pohjoisosan kapealla rantavyöhykkeellä kasvaa mm. keltakurjenmiekkä ja rantakukka. Alueella kasvaa karhunköynnöstä pieniä määriä rantakivikossa alueen pohjoisosassa. Alueella kasvaa paikoin puuryhmiä, yksittäisiä puita sekä lehtipuuvesakkoa.
Haitalliset vieraslajit	Kurtturuusu, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen. Kurtturuusun torjunta.
Kunnossapito	Niittomurskaus A2 luokan mukaisesti, 2-4 kertaa kesässä. Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti, 1-2 kertaa kesässä. Kurtturuusun torjunta. Valikoiva kunnossapitoriaivaus joka 3. vuosi ranta-alueiden ja puustosaarekkeiden osalta.
Muuta huomioitavaa	Alue on aiemmin ollut pääosin hoitonurmikkoa.

7. SAVILAHDENTIE, ETELÄ

Kohdekortti 2025

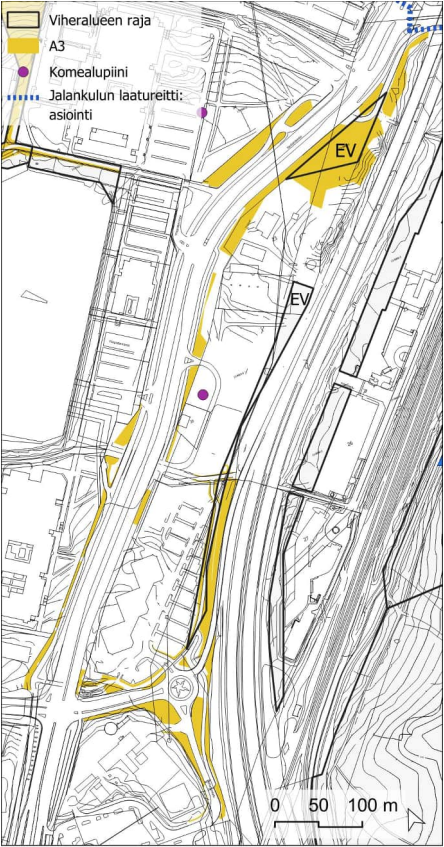
Urakka-alue	Keskusta
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-13-9901-0, 297-13-9903-0, 297-13-3-12
Pinta-ala	1,4 ha
Kaavamerkintä	EV, ei viheralue

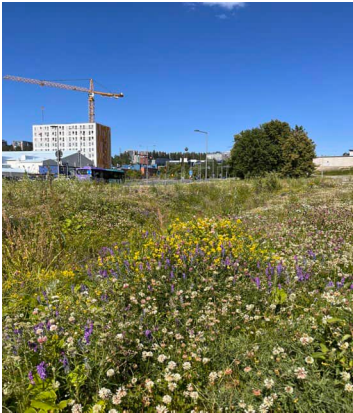
Luonto- ja maisema-arvot	Avoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.
Erityisarvot	Liito-oravan reviirejä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä, eroteltu pyörätie ja jalkakäytävä, penkit ja roskastia.
Nykytila	Savilahdentien katuviheralueelle sijoittuvat uusniittykaistat. Osa niittykaistoista sijoittuu rinteisiin, osa on maastoltaan tasaisia. Alueiden kasvillisuus on vasta kehittymässä, niittykasvillisuudessa on paikoin vielä aukkoja. Osa alueesta on kasvittunut paremmin, ja alueella on kukkivaa lajistoa kuten keltasauramo, punaailakki, päivänkakkara, siankärsämä, valkomesikkä ja valkoapila. Osalla alueesta on enemmän ei-toivottuja kasveja kuten hierakkaa, nokkosta, pelto-ohdaketta ja pujoa. Savilahdentien itäpuolen niityille on istutettu myös koristepensaita.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini, havaintotieto tilaajalta.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajin torjunta.
Kunnossapito	Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti; niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä lupiin ja ei-toivottujen lajien osalta hyvissä ajoin ennen kasvien siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Koristepensaiden hoito tarvittaessa.
Muuta huomioitavaa	Rajaus tilaajan toimittamasta suunnitelmasta.

8. SAVILAHDENTIE, POHJOINEN

Kohdekortti 2025

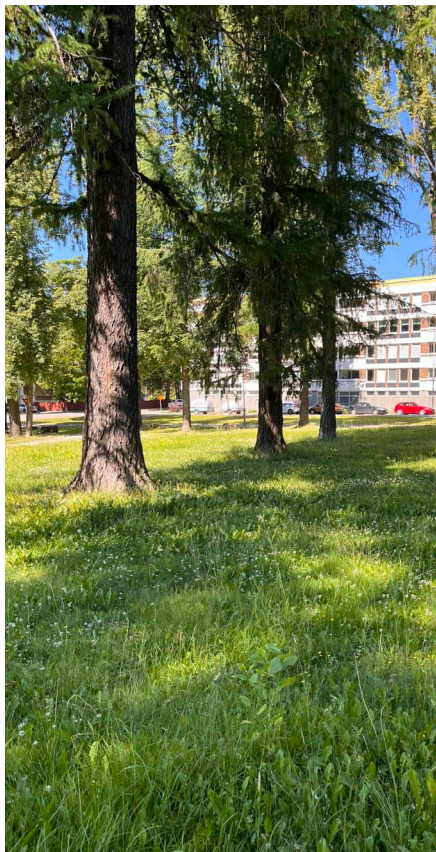
Urakka-alue	Keskusta
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-13-9901-0, 297-13-1-3, 297-895-0-5, 297-13-9908-9, 297-13-23-2, 297-13-9908-8,
Pinta-ala	2 ha
Kaavamer-kintä	EV, ei vihralue

Luonto- ja maisema-arvot	Avoim maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.
Erityisarvot	
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä, eroteltu pyörätie ja jalkakäytävä, penkit ja roska-astia.
Nykytila	Savilahdentien katuviheralueelle sijoittuvat uusniittykaistat. Osa niittykaistoista sijoittuu rinteisiin, osa on maastoltaan tasaisia. Alueiden kasvillisuus on vasta kehittymässä, niittykasvillisuudessa on paikoin vielä aukkoja. Osa alueesta on kasvittunut paremmin, ja alueella on kukkivaa lajistoa kuten hiirenvirna, puna-apila, siänkärsämä ja valkoapila. Osalla alueesta on enemmän ei-toivottuja kasveja kuten leskenlehti ja pujoa.
Haitalliset vieraslajit	Yksittäisiä komealupiineita, jotka poistetaan takuuajan hoidon puitteissa, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajin torjunta.
Kunnossapito	Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti; niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä lupiin ja ei-toivottujen lajien osalta hyvissä ajoin ennen kasvien siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä.
Muuta huomioitavaa	Rajaus tilaajan toimittamasta suunnitelmasta.

9. VÄINÖLÄNNIEMI 1/2

Kohdekortti 2025

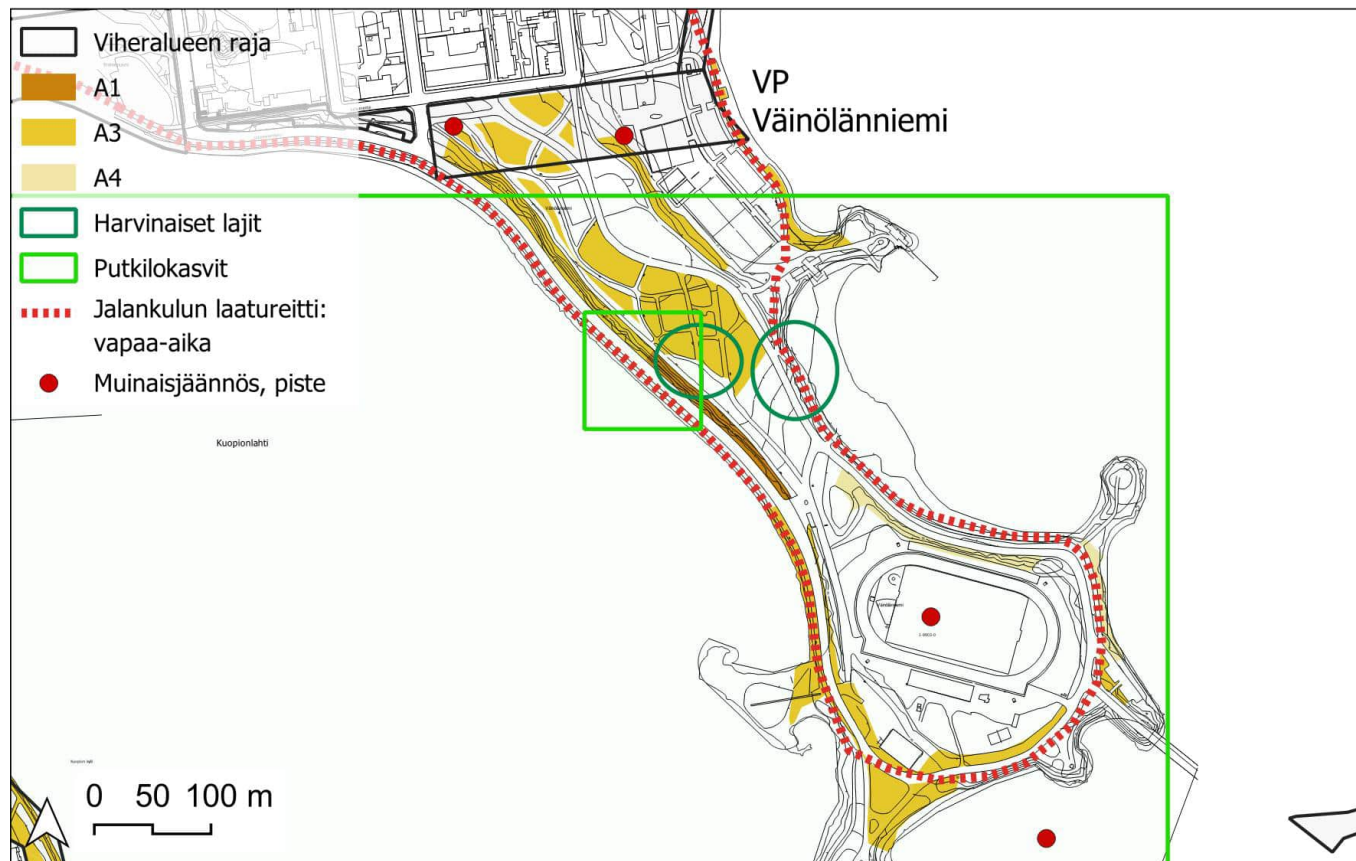

Urakka-alue	Keskusta
Kunnossapito-luokka	A1, A3, A4
Kiinteistö-tunnus	297-1-9903-0, 297-407-2-0
Pinta-ala	3,1 ha
Kaavamer-kintä	VP (asemakaava) ja V/s (yleiskaava)

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde. Monimuotoinen ja laaja viheraluekokonaisuus. Näkymät Kallavedelle.
Erityisarvot	Putkilokasvit -paikkatieto: soikkoratamo, metsälehmus ja niinipuu. Harvinaiset lajit -paikkatieto: <i>Inocybe melanopoda</i> –sieni. Liito-oravan reviiressä. Kansallinen kaupunkipuisto. RKY-alue (Väinölänniemen kaupunkipuisto). Historiallisen ajan muinaisjäännöspisteitä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävät, Hannes Kolehmainen patsas, infotaulut, penkit, roska-astiat. Jalankulun laatureitti.
Nykytila	Väinölänniemeen sijoittuva monimuotoinen ja laaja niittykokonaisuus. Laajimmat maisemaniityt sijoittuvat niemen pohjoisosaan. Pääsääntöisesti niittukasvillisuus on tuoreen niityn lajistoa kuten harakankello, kultapiisku, niittyleinikki, niittynätkelmä, peurankello, pietaryrtti, päivänkakkara ja valkoapila. Paikoin löytyy myös ketolajistoa kuten kissankello ja kumina. Länsireunan rinneniityllä on jonkin verran maalahopuita. Väinölänniemen länsireunan väylään rajoittuu kasvillisuudeltaan arvokas rinneniitty. Lisäksi alueella on useita kapeita niitykaistoja, joista osa rajautuu rantaan. Alueella on lukuisia linnunpönttöjä ja lepakonpönttöjä.
Haitalliset vieraslajit	Ei havaintoja.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen ja lisääminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen.
Kunnossapito	A1: Määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. A3: Niittomurskaus 1 kerta kesässä elokuussa, lisäksi poppelinvesojen niitto alkukesästä. A4: Raivaus joka 3. vuosi. Alueen puustoa harvennetaan vähitellen, vanhat puun rungot jätetään lahoppuiksi. Kunnossapitoraivaus joka 3. vuosi erityisesti rantanäkymien ylläpitämiseksi.
Muuta huomioitavaa	Alueella kasvaa erityistä vanhaa metsälehmuskantaa; mahdollisista siementaimista valitaan osa säästettäväksi.

9. VÄINÖLÄNNIEMI 2/2

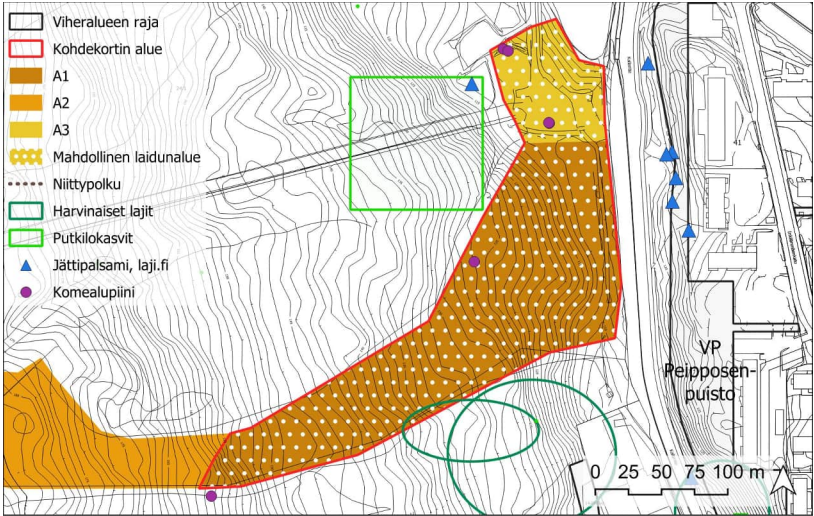

10. ANTIKKALANRINNE, ITÄ

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Pohjoinen
Kunnossapito-luokka	A1, A3
Kiinteistö-tunnus	297-405-24-1
Pinta-ala	3,5 ha
Kaavamerkintä	VU1 (yleiskaava)

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde. Monimuotoinen ja laaja viheraluekokonaisuus. Pitkät näymät kaukomaisemaan.
Erityisarvot	Uhanalainen niittysienilajisto, kuten viherhäiverusokas (EN). Liito-oravan reviirejä. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (Puijon maisemat). Putkilokasvit -paikkatieto: hajuheinä. Harvinaiset lajit -paikkatieto: myyränporras.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Frisbeegolf, penkit, roska-astiat, pitkospuut, tallatut polut, hiihtohissin rakenteita.
Nykytila	Antikkalanrinne on entinen laskettelurinne, joka sijaitsee Kallantien länsipuolella. Itäosan tasainen niittyalue on kasvillisuudeltaan rehevää ja paikoin kosteapohjaista. Rinneniityn kasvillisuus on lajistoltaan monimuotoista ja edustavaa. Kasvuolosuhteet vaihtelevat kuivasta kedosta kosteaan niittyyyn. Niittylajistoon kuuluvat mm. harakankello, heinätahtimö, hiirenvirna, huopaohdake, kumina, metsäapila, metsäkurjenpolvi, niittyhumala, niittyleinikki, nurmitatar, ojakellukka, ojakärsämä, peurankello, poimulehti, puna-ailakki, päivänkakkara, ruusu-rohko, siiankärsämä, särmäkuisma ja virmajuuri. Rehevimmillä ja kosteammilla paikoilla myös mesiangervoa, ranta-alpia ja pujoa.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini (laaja kasvusto), maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajin torjunta. Frisbeegolfin ylläpito.
Kunnossapito	A1: Toimenpiteet ja aluerajauksen tarkennukset määrittämään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. A3: Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti; niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen lupiinin siementen valmistumista. Mahdollinen laidunalue.
Muuta huomioitavaa	Arvoniityn rajausta tarkentuu hoitosuunnitelman laadinnan yhteydessä, ja samalla käydään keskustelu frisbeegolfin ja arvoniityn tarpeiden yhteensovittamisesta. Frisbeegolfirataa ylläpitää paikallinen seura Deep In The Forest yhdessä kaupungin kanssa. Rinnemaastoon olisi hyvä saada lisää penkkejä levähdyspaikoiksi, myös varjoon metsän puolelle. Rinteen itäosassa on lumen varastointipaikka.

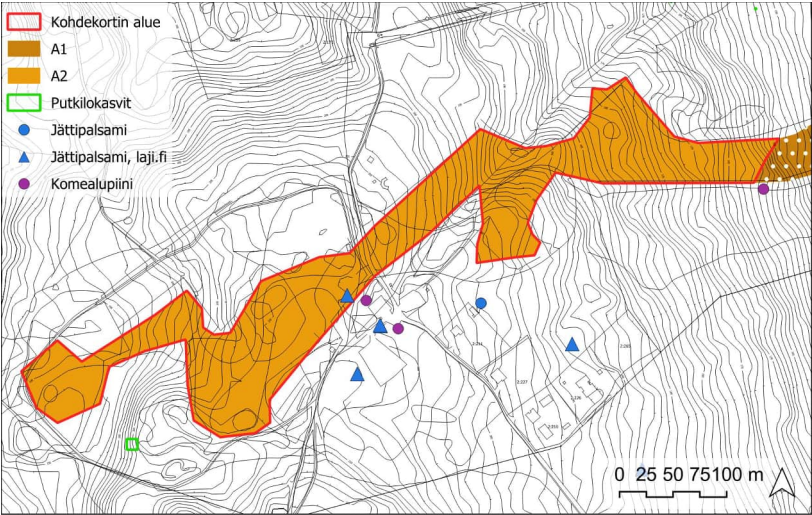
11. ANTIKKALANRINNE, LÄNSI

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Pohjoinen
Kunnossapito-luokka	A2
Kiinteistö-tunnus	297-405-24-1
Pinta-ala	4,4 ha
Kaavamerkintä	VU1 (yleiskaava)

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde. Monimuotoinen ja laaja viheraluekokonaisuus. Pitkät näkymät kaukomaisemaan.
Erityisarvot	Uhanalainen niittysienilajisto. Liito-oravan revierejä. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (Puijon maisemat).
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Frisbeegolf, penkit, roska-astiat, tallatut polut.
Nykytila	Antikkalantie jakaa laaja-alaisen niittyalueen kahteen osaan. Alue on vanhaa golfkenttää. Alue on pääosin vaihtelevaa rinnemaastoa, mutta osa alueesta on lähes tasaista. Alueella kasvaa joitakin puustosaarekkeita ja yksittäisiä puita. Myös lahpuuta.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini, maastohavainto. Jättipalsami, laji.fi.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen. Vieraslajien torjunta. Frisbeegolfin ylläpito.
Kunnossapito	Niittomurskaus A2 luokan mukaisesti; niittomurskaus 2-4 kertaa kesässä. Jättipalsamin ja komealupiinin torjunta.
Muuta huomioitavaa	Frisbeegolfrataa ylläpitää paikallinen seura Deep In The Forest yhdessä kaupungin kanssa. Rinnemaastoon olisi hyvä saada lisää penkkejä levähdyspaikoiksi, myös varjoon metsän puolelle.

12. ITKONNIEMI

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Pohjoinen
Kunnossapito-luokka	A3, A5
Kiinteistö-tunnus	297-9-9903-0
Pinta-ala	1 ha
Kaavamerkintä	VP

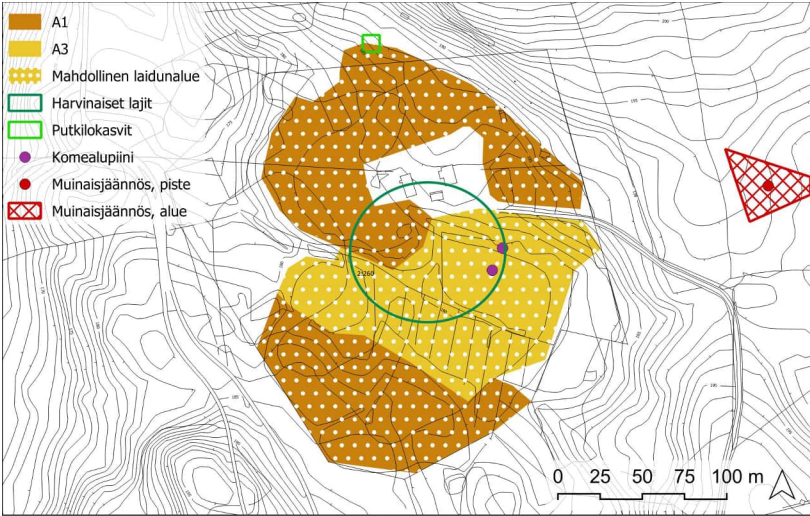

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Näkymä Kallavedelle.
Erityisarvot	Ympäröivillä alueilla liito-oravan reviirejä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Palstaviljely, opastaulu, jätteiden syväkeräyssäiliö, pöytäpenkki –yhdistelmä, huussi, pyörätelineet, vesipiste. Hiljainen alue.
Nykytila	Itkonniemen ja Juuttaankadun eteläpuolella sijaitseva palstaviljelyalue. Palstat ja niiden reuna-alueet ovat hyvin hoidettuja. Maasto viettää kohti rantaa. Palstojen ja rannan välissä on avoin kostea rantaniitty, ja hulevesikosteikko. Kosteikon lajeina mm. keltakurjenmiekka, käenkukka, mesiangervo, rantatädyke ja virmajuuri. Muita niittylajeja alueen reuna-alueilla ovat harakankello, hiirenvirna, koiranputki, mäkimeirami, nurmitädyke, poimulehti, päivänkakkara ja vuohenputki.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini (yksittäinen) ja viitapihlaja-angervo, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen. Palstaviljely. Vieraslajien torjunta.
Kunnossapito	A3:Avoimen alueen niitto kerran kesässä. Vieraslajien torjunta. Rantanäkymien kunnossapitorivaus joka 3. vuosi. A5: Palstaviljely, sisältäen vuokraamattomien palstojen ja reuna-alueiden hoidon.
Muuta huomioitavaa	Alueen käytössä tulee muutoksia asemakaavan valmistuttua.

13. KONTTILA

Urakka-alue	Pohjoinen
Kunnossapito-luokka	A1, A3
Kiinteistö-tunnus	297-405-2-260, 297-405-24-1
Pinta-ala	3,2 ha
Kaavamerkintä	vu1 ja vu2 (yleiskaava)

Kohdekortti 2025

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	Konttilan niitty on paikallisesti arvokas perinnebiotooppi, joka on inventoitu ELY:n toimesta vuonna 2020: Isopukinjauri (CR äärimmäisen uhanalainen), ketonoidanlukko (NT silmälläpidettävä). Huomionarvoisia lajeja nurmitatar ja rantatädyke. Harvinaiset lajit -paikkatieto: isopukinjauri. Putkilokasvit -paikkatieto: ketonoidanlukko. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (Puijon maisemat).
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Opastaulu, ulkoilureitti. Vanhat kiviaidat. Yksityiset matkailupalvelut. Hiljainen alue.
Nykytila	Konttilan vanha torppa ja sitä ympäröivät perinnemaisemat sijaitsevat Puijolla Antikkalantien päässä. Pihapiiriä ympäröivät vanhat niitty- ja peltoalueet, joita halkovat lukuisat puustosaarekkeet ja puustoiset reunavyöhykkeet sekä yksi isompi oja. Maisemaa elävöittävät vanhat maisemapuut sekä kiviaidat ja –saarekkeet. Avoimien alueiden kasvillisuus vaihtelee kuivasta kedosta rehevään peltomaahan. Niittylajistoon kuuluvat mm. aivotirna, harakankello, hiirenvirna, huopahdake, koiranputki, metsäkurjenpolvi, niittyhumala, niittynätkelmä, niittysuolaheinä, nurmitädyke, ojakellukka, ojakärsämä, poimulehti, puna-ailakki, päivänkakkara, siänkärsämä, särmäkuisma ja valkoapila. Rehevillä vanhoilla pelloilla lajistoon kuuluvat esim. hierakka, nokkonen, vuohenputki sekä lehtipuun vesat. Alavammilla kosteilla paikoilla viihtyy pienialaisesti myös mesiangervo.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Harvinaisen ja uhanalaisen perinnebiotooppilajiston elinmahdollisuuksien turvaaminen ja edistäminen. Vieraslajin torjunta.
Kunnossapito	Määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa.
Muuta huomioitavaa	Vuokrattu alue. Aluerajaus tarkentuu hoitosuunnitelman laadinnan yhteydessä.

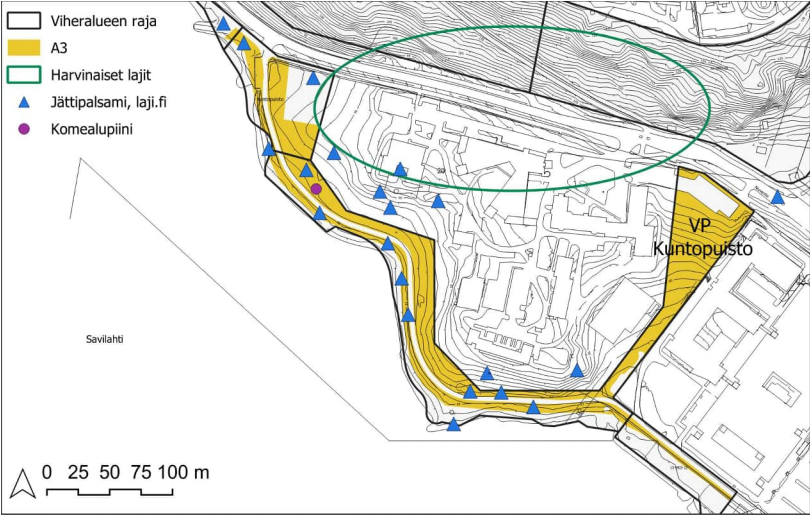
14. KUNTOPUISTO

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Pohjoinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-13-9903-0, 297-13-9903-12
Pinta-ala	1,4 ha
Kaavamerkintä	VP

Luonto- ja maisema-arvot	Avoim ja puoliavoin maisematila. Näkymä Kallaveden Savilahteen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen.
Erityisarvot	Liito-oravan reviirejä. Harvinaiset lajit –paikkatieto: hietalemmikki.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Eroteltu pyörätie ja jalkakäytävä, penkki, roska-astiat, lahoppuaita.
Nykytila	Niuvantien eteläpuolella sijaitseva kapea-alainen niittyalue. Alueen länsiosan niityt ovat osittain kylvettyä uusniittyä, joka on lähtenyt pääosin hyvin kasvuun. Niittylajistoon kuuluvat mm. harakankello, puna-ailakki, päivänkakkara, ukontulikukka ja valkoapila. Länsiosan niityllä kasvaa myös vanhoja koivuja ja katajia, ja lisäksi uusniityllä on joitakin istutettuja lehtipuita. Itäosan rinneniitty on kasvillisuudeltaan rehevää, sillä alueelle johdetaan hulevesiä. Niityllä kasvaa myös jonkin verran lehtipuustoa kuten vaahteraa. Niityn eteläisimmät osat ovat rakentamisen jälkeen osin viimeistelemättömiä.
Haitalliset vieraslajit	Jättipalsami, maastohavainto ja laji.fi. Komealupiini, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajien torjunta.
Kunnossapito	Itäosan rehevän rinneniityn murskaus 2 kertaa kesässä. Muiden alueiden niittomurskaus 1 kerta kesässä. Puiston penkkien yhteyteen kylvetty kukkaniityt on hoidettava muuten kuin niittomurskaimella, esimerkiksi siimaamalla. Vieraslajien torjunta.
Muuta huomioitavaa	Itäosan rinneniitylle johdetaan runsaasti hulevesiä.

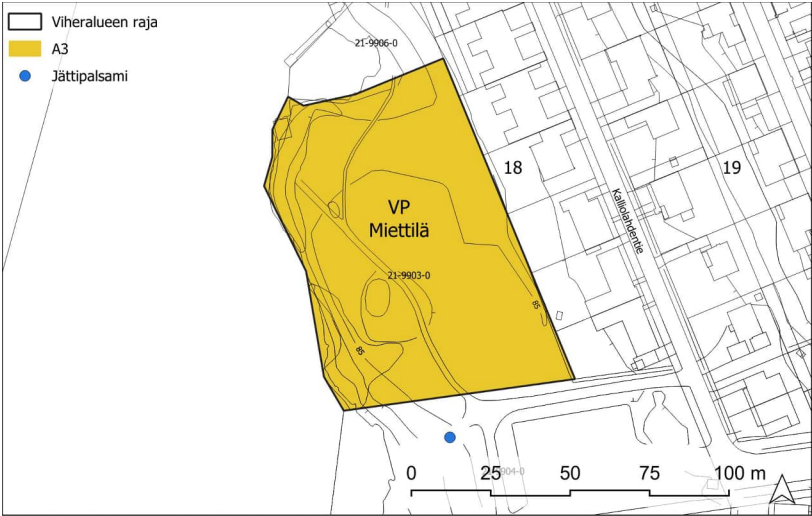
15. MIETTILÄ

Kohdekortti 2025

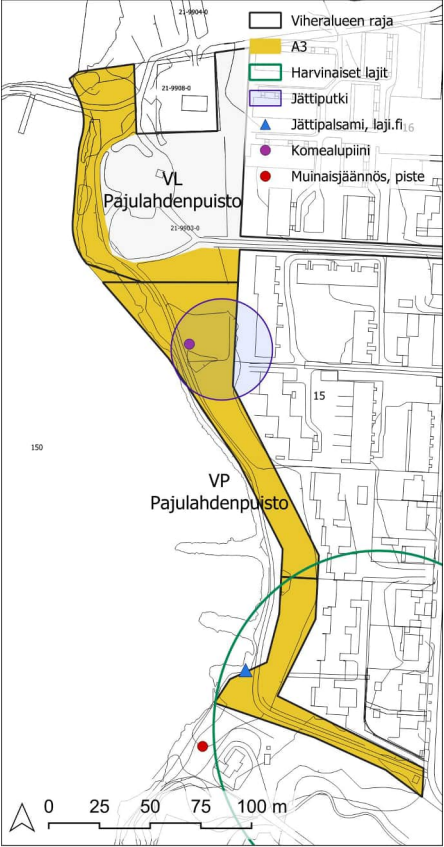
Urakka-alue	Pohjoinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-21-9903-0
Pinta-ala	0,7 ha
Kaavamerkintä	VP

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Näkymä Kallavedelle.
Erityisarvot	
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävä, rantaterassi, pöytäpenkki –yhdistelmä, frisbeegolfkorit, tallatut polut. Veneitä säilytyksessä niityllä. Lipputanko. Hiljainen alue.
Nykytila	Kalliolahdentien länsipuolella sijaitseva niittyalue, jonka pohjoisosa on asukkaiden toimesta leikattua nurmikkoa. Alueen pohjois- ja eteläosissa on avokalliota. Niityn kasvillisuus on melko yksipuolista ja rehevää, lajistona mm. aivotirna, niittyhumala, nurmitädyke, poimulehti, puna-apila, valkoapila ja vuohenputki. Eteläosan kalliolla kasvaa keltamaksaruohoa. Alueella on myös koristekasveja kuten suikeroalpia, syreeniä ja juhannusruusua sekä karhunköynnöstä. Alueella kasvaa kauniita maisemamäntyjä sekä jonkin verran muuta puustoa.
Haitalliset vieraslajit	Ei havaintoa.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen.
Kunnossapito	Niittomurskaus 2 kertaa kesässä, kesäkuussa ja elokuussa. Avokallioiden ympäristön raivaus selvästi avoimemmaksi.
Muuta huomioitavaa	Selvitetään, onko asukkaiden kanssa sovittu viheralueen hoidosta. Asukasyhteistyö ja tiedotus alueen hoidosta niittyalueena.

16. PAJULAHDENPUISTO

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Pohjoinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-21-9903-0
Pinta-ala	0,9 ha
Kaavamerkintä	VP, VL

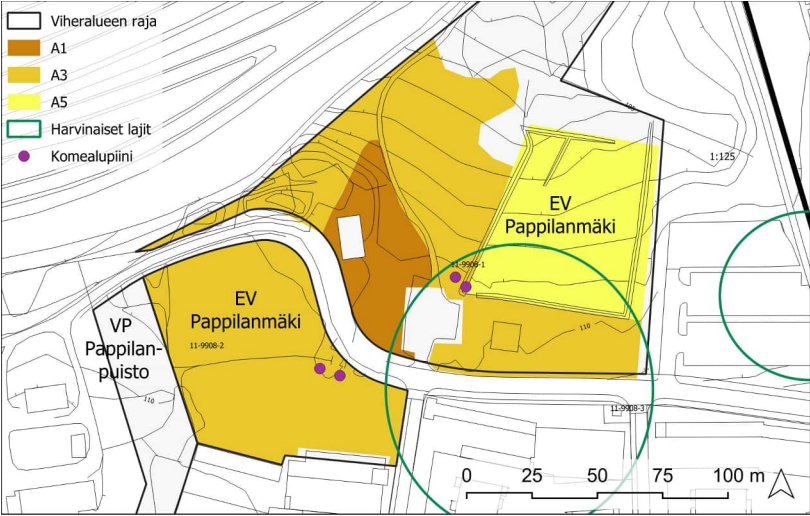
Luonto- ja maisema-arvot	Puoliavoin maisema. Näkymä Kallavedelle.
Erityisarvot	Lehtomaitikka, harvinaiset lajit -paikkatieto.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävä, nuotiopaikka, venepaikat. Hiljainen alue.
Nykytila	Pajulahdentien länsipuolella oleva puoliavoin niittyalue. Tontteihin rajautuva niittyalue on pääosin asukkaiden leikkaamaa nurmikkoa. Niityllä kasvaa melko runsaasti puustoa, kuten järeitä koivuja ja tervaleppiä. Alueen keskiosassa on hulevesiuoma, jonka ympäristössä on rehevää ja korkeaa niittukasvillisuutta kuten mesiangervoa, ranta-alpia ja järviruokoa sekä koristekasveja kuten suomentatar. Niittyalueella on runsaasti asukkaiden istuttamaa kasvillisuutta monessa kohtaa; puita, pensaita ja perennoita.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini, maastohavainto. Jättipalsami, laji.fi. Jättiputki, erityisen haitalliset lajit -paikkatieto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen ja niittymäisen kasvillisuuden elvyttäminen. Vieraslajien torjunta.
Kunnossapito	Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti; niittomurskaus 2 kertaa kesässä, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen lupiinin siementen valmistumista. Vieraslajien torjunta; muun muassa lupiinin osalta tarvittaessa 3. niittokerta. Nuotiopaikan ympäristön raivaus. Koristekasvien poisto ja/tai siirto tonteille.
Muuta huomioitavaa	Selvitetään, onko asukkaiden kanssa sovittu viheralueen hoidosta. Asukasyhteistyö ja tiedotus alueen hoidosta niittyalueena.

17. PAPPILANMÄKI, ETELÄ

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Pohjoinen
Kunnossapito-luokka	A1, A3, A5
Kiinteistö-tunnus	297-11-9908-1, 297-11-9908-2
Pinta-ala	1,8 ha
Kaavamerkintä	EV

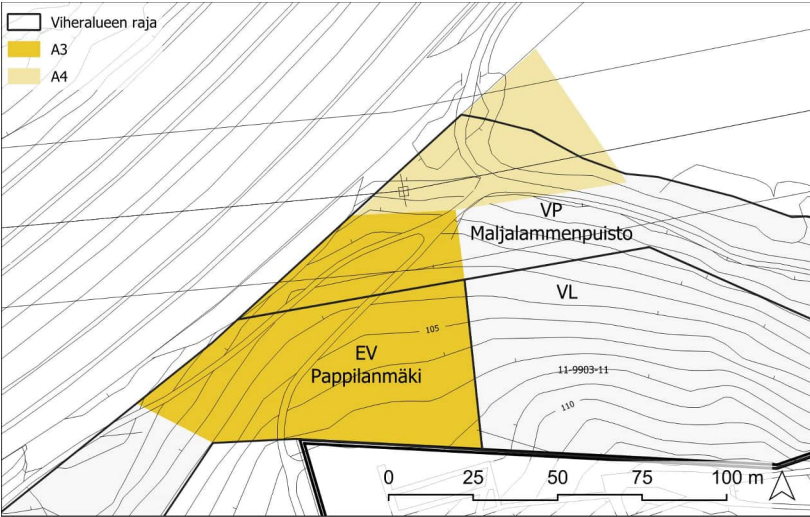
Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	A1: Ketoneilikka (NT silmällä pidettävä), maastohavainto. Harvinaiset lajit - paikkatieto: metsäapila.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Palstaviljely. Opastaulu, penkki, roska-astia, tallattu polku.
Nykytila	Pappilantien varressa sijaitsevat monimuotoiset niittyalueet ja palstaviljelyalue. Edustavimmat niittyalueet sijoittuvat vanhojen maatalousrakennusten ympäristöön. Riihen ympäristön arvoniityn maaperä on muokkaamatonta, ja alueella kasvaa mm. ketoneilikkaa. Lounaisosan vanhat peltoalueet ovat kasvamassa reunoilta umpeen, ja eteläisin osa on osittain sorapinnalla. Lajistona mm. harakankello, hiirenvirna, kannusruoho, niittynätkelmä, niittyleinikki, paimenmatara, poimulehti, pelto-ohdake, pujo ja valkomesikkä. Alueen pohjoisin heinävaltainen niitty on vanhaa peltoa. Alueella kasvaa runsaasti vanhoja maisemapuita. Palstaviljelyalue on pääosin aktiivisessa käytössä, yksittäisiä hoitamattomia palstoja. Palstaviljelyalueelle johtavan polun varressa kasvaa edustavaa niittylajistoa sekä jonkin verran puutarhakarkulaisia.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Harvinaisen perinnebiotooppilajiston elinmahdollisuuksien turvaaminen ja edistäminen. Vieraslajin torjunta. Avoimen maisematilan palauttaminen ja säilyttäminen. Palstaviljely.
Kunnossapito	A1: Määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. A3: Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti; niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä lupiinin osalta, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen lupiinin siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Reuna-alueiden ja ojanvarren valikoiva raivaus. A5: Palstaviljely, sisältäen vuokraamattomien palstojen ja reuna-alueiden hoidon. Reuna-alueen puuston raivaus.
Muuta huomioitavaa	A3 -alueet on kunnostettu maisemapelloksi Pappilänmäen rakentamisen yhteydessä, ja erityisesti keskiosan maisemaniitty soveltuu hyvin maisemapelloksi. Eteläisin niittyalue toimii lumenkaatopaikkana. Palstaviljelyalueelta puuttuu roska-astia.

18. PAPPILANMÄKI, POHJOINEN

Kohdekortti 2025

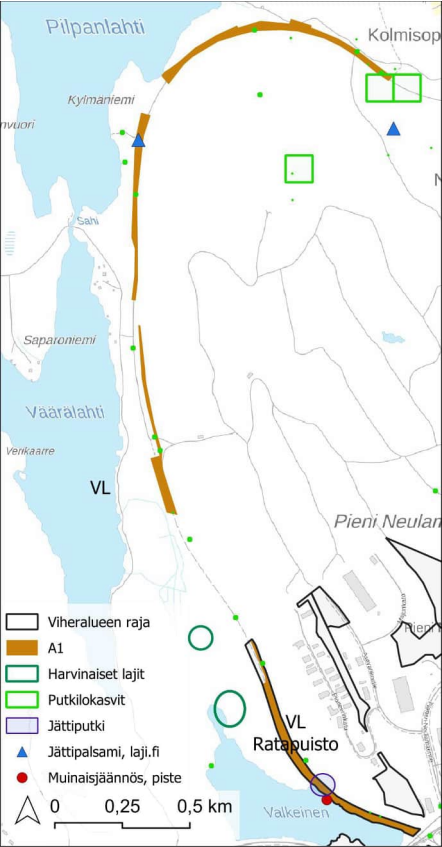
Urakka-alue	Pohjoinen
Kunnossapito-luokka	A3, A4
Kiinteistö-tunnus	297-11-9908-1, 297-11-9903-12
Pinta-ala	0,7 ha
Kaavamerkintä	EV, VP

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin maisematila. Näkymä Maljalammelle.
Erityisarvot	
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävät. Voimajohdot.
Nykytila	Pappilanmäen pohjoispuolella, Maljalammen läheisyydessä sijaitseva niittyalue. Heinävaltainen rinneniiitty viettää luoteeseen kohti VT 5:ä. Niityllä kasvaa muutamia hienoja maisemapuita, reunoilla myös ylitieheää puustoa ja vesakkoa. Niityllä melko vähän kukkivaa niittylajistoa kuten harakankello, hiirenvirna, huopaohdake, kannusruoho, koiranputki, mesiangervo, niittynätkelmä, niittysuolaheinä, poimulehti, siankärsäsmö, särmäkuisma ja valkoapila. Rehevimmillä paikoilla myös nokkosta, pujoa, vuohenputkea ja vadelmaa. Alueella kasvaa myös tertsuseljaa.
Haitalliset vieraslajit	Ei havaintoja.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen.
Kunnossapito	A3: Niittomurskaus 1 kerta kesässä. Puustoisten reunojen valikoiva raivaus. A4: Raivaus joka 3. vuosi.
Muuta huomioitavaa	A3 -alueet on kunnostettu maisemapelloksi Pappilanmäen rakentamisen yhteydessä. Itäosan maisemaniitty soveltuisi hyvin maisemapelloksi.

19. PIENEN NEULAMÄEN VANHA RADANVARSI

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Pohjoinen ja läntinen
Kunnossapito-luokka	A1
Kiinteistö-tunnus	297-31-9903-6, 297-31-9903-2, 297-410-5-114, 297-410-5-114, 297-410-5-114
Pinta-ala	8,8 ha
Kaavamer-kintä	VL (asemakaava), V ja MU (yleiskaava)

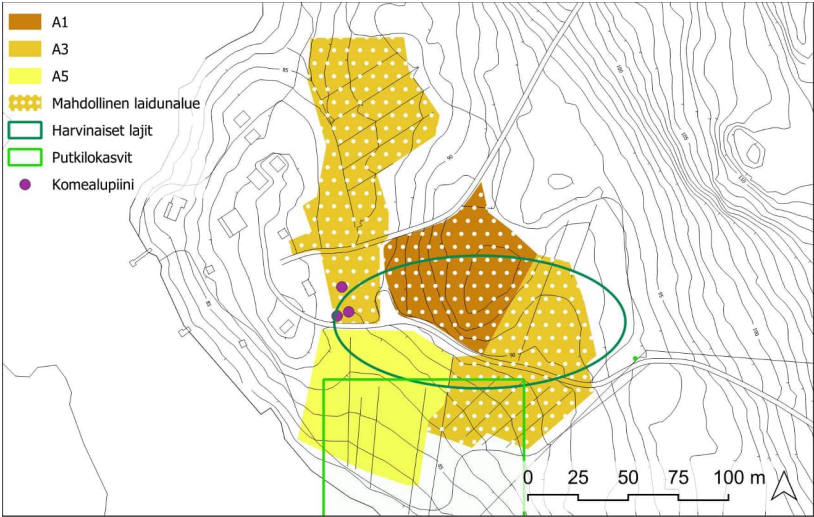
Luonto- ja maisema-arvot	Luonnon monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	Putkilokasvit -paikkatieto: ahokissankäpälä, aholeinikki, koiranvehnä, musta-apila, lehtoneidonvaippa, pölkkyruoho, soikkokaksikko. Liito-oravan reviirejä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Vanha ratapohja on aktiivisessa ulkoilukäytössä. Pohjois- ja keskiosa on hiljaista aluetta.
Nykytila	Pienen Neulamäen länsirantaa kulki aiemmin vanha Savon radan rautatielinja, joka siirrettiin 1960-1970 luvuilla kulkemaan Pienen Neulamäen itäpuolelta. Vanhasta rautatiestä on näkyvissä enää umpeen kasvava ura, ratapenkere ja kallioleikkaukset. Vanha rataura toimii ulkoilureittinä, ja pohjoisosassa se on myös autotienä. Alueella kasvaa runsaasti perinneympäristöjen arvolajeja. Luonnonhoitosuunnitelmassa (Ärväs, E. 2023) huomionarvoisina kasvilajeina mainitaan ahokissankäpälä, aholeinikki, hirvenkello, hoikkarölli, kellotalvikki, keltanokikiterä, keltasauramo, kirkiruoho, koiranvehnä, lehtoneidonvaippa, lehtosinilatva, musta-apila, pukinparta, pussikämme, pölkkyruoho ja soikkokaksikko. Kapea rataura on kasvamassa voimakkaasti umpeen, ja osa lajeista on todennäköisesti ainakin tilapäisesti taantunut. Alueen eteläosa on kasvuolosuhteiltaan lämpimämpi ja avoimempi, pohjoisosa on kasvanut voimakkaammin umpeen.
Haitalliset vieraslajit	Jättipalsami, laji.fi. Jättiputki, erityisen haitalliset lajit -paikkatieto.
Kunnossapidon tavoite	Harvinaisten ja uhanalaisten putkilokasvilajien kasvuedellytysten turvaaminen ja parantaminen. Vieraslajien torjunta.
Kunnossapito	Kohdekohtaisen hoitosuunnitelman mukaan. Suunnitelma päivitetään vuoden 2025 alussa.
Muuta huomioitavaa	Kohde on saanut rahoitusta Kunta-Helmestä.

20. PILPPA

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Pohjoinen
Kunnossapito-luokka	A1, A3, A5
Kiinteistö-tunnus	297-401-1-155
Pinta-ala	1,9 ha
Kaavamerkintä	VU (yleiskaava)

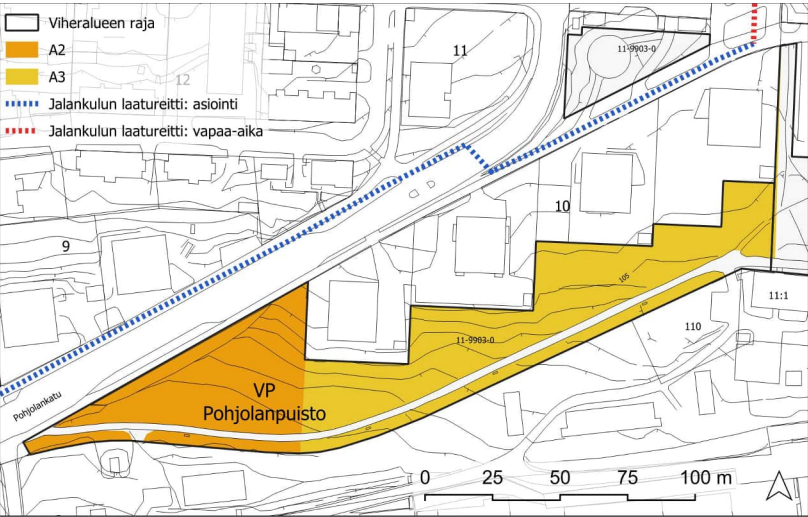
Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	Harvinaiset lajit -paikkatieto: kullero. Putkilokasvit -paikkatieto: aholeinikki. Liito-oravan reviirejä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Ulkoilureitti. Palstaviljelyalue. Hiljainen alue.
Nykytila	Pilpantien päässä sijaitsee monimuotoisia niittyalueita sekä palstaviljelyalue. Alueen edustavin niittyalue sijaitsee alueen keskellä, rajautuen Pilpantiehen ja kahteen muuhun väylään. Alueella kasvaa runsaasti niittylajistoa, kuten ahomansikka, aitivirna, harakankello, hiirenvirna, huopaohdake, kultapiisku, lehtosinilatva, metsäkurjenpolvi, niittysuolaheinä, ojakellukka, ojakärsämö, peurankello, poimulehti, puna-ailakki, päivänkakkara ja särmäkuisma. Alue on kasvanut melko voimakkaasti umpeen, ja alueen itäosassa on perunamaa. Alueella kasvaa monilajista ja eri-ikäistä puustoa, sekä tertiäjä. Pohjoinen ja eteläinen niitty ovat selvästi rehevämpiä ja myös kosteapohjaisempia. Pysäköintialueen länsipuoliselle rehevälle niitylle on levinnyt komealupiiniä.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Harvinaisen perinnebiotooppilajiston elinmahdollisuuksien turvaaminen ja edistäminen. Vieraslajin torjunta. Avoimen maisematilan palauttaminen ja säilyttäminen. Palstaviljely.
Kunnossapito	Kohdekohtaisen hoitosuunnitelman mukaan. Tapio Oy:n tekemä suunnitelma valmistui 2024.
Muuta huomioitavaa	Alueella tehdään puustoisten perinnebiotooppien luonnonhoitotöitä 2024-2025 Tapion rahoittamassa hankkeessa. Alueella on tehty kasvillisuusinventointi kesällä 2024.

21. POHJOLANPUISTO

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Pohjoinen
Kunnossapito-luokka	A2, A3
Kiinteistö-tunnus	297-11-9903-0
Pinta-ala	0,8 ha
Kaavamerkintä	VP

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila.
Erityisarvot	Rajautuu eteläsivulla RKY-alueeseen (Kuopion rautatieympäristöt).
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävä, penkit, roska-astiat.
Nykytila	Pohjolankadun eteläpuolella sijaitseva niittyalue. Maasto viettää hieman etelään. Niityn länsipäässä on pienialainen edustava rinneniitty, jossa kasvaa mm. ahopukinja, kissankello, kumina ja päivänkakkara, ja rinteiden yläosassa mäntyjen alla on paikoitellen melko monipuolista niittylajistoa. Muilta osin niitty on erittäin rehevä ja kasvillisuudeltaan melko yksipuolinen, lajistona mm. hevonhierakka, koiranputki, maitohorsma, rikkaneittä, rönsyleinikki ja voikukka. Väylän varsi on erityisen reheväkasvuinen. Pääosa alueesta on puoliavointa puustoista niittyä. Käyttöniityllä kasvaa kauniita mäntyjä. Aluetta on aiemmin hoidettu nurmikkona, mutta alueella on jonkin verran kukkivaa lajistoa kuten valkoapilaa.
Haitalliset vieraslajit	Ei havaintoja.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen.
Kunnossapito	A2: Niittomurskaus 2-4 kertaa kesässä. A3: Niittomurskaus 1 kerta kesässä.
Muuta huomioitavaa	

22. RASTAANPUISTO

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Pohjoinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-14-9903-0
Pinta-ala	1,1 ha
Kaavamerkintä	VP

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila.
Erityisarvot	
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävä, ilmoitustaulu, penkki ja roska-astia.
Nykytila	Ritosenkujan kaakkoispuolella sijaitseva niittykokonaisuus, josta osa on kapeita niittykaistoja. Alue on pääosin tuoretta niittyä, jonka lajistoon kuuluvat mm. aitovirna, harakankello, hiirenvirna, huopaohdake, metsäkurjenpolvi, niittyhumala, niittyleinikki, nurmitädyke, poimulehti, puna-ailakki, päivänkakkara, siankärsämö, ja särmäkuisma. Kuivemmillä alueilla pienialaisesti myös ahomansikkaa, hiirenkeltanoa, kuminaa. Rehevilla paikoilla nokkonen, pelto-ohdake, vuohenputki ja vadelma. Niityllä kasvaa jonkin verran monilajista ja eri-ikäistä puustoa.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini (laaja-alainen) ja viitapihlaja-angervo, maastohavainnot.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Vieraslajien torjunta.
Kunnossapito	Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti; niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä lupiin osalta, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen lupiinin siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Reuna-alueiden ja ojanvarren valikoiva raivaus. Viitapihlaja-angervon torjunta. Niittypolun murskaus. Vähäinen raivaustarve, erityisesti isotuomipihlajien raivaus.
Muuta huomioitavaa	Asukkaat hoitavat osia reuna-alueista nurmikkona. Alueen keskiosassa sijaitsee vanha hiekkakenttä, joka on jo osittain nurmettu luontaisesti, alueesta voisi kehittyä kuiva niitty.

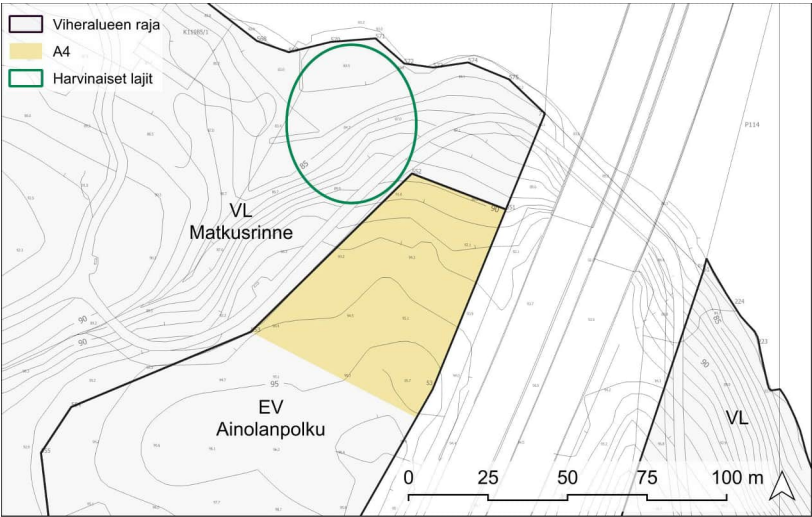
23. HILTULANLAHTI LÄNSI, MELUMÄKI

Kohdekortti 2024

Urakka-alue	Läntinen
Kunnossapito-luokka	A4
Kiinteistö-tunnus	297-36-9908-06
Pinta-ala	0,31 ha
Kaavamerkintä	EV

Luonto- ja maisema-arvot	
Erityisarvot	Harvinaiset lajit -paikkatieto: Kevätlinnunsilmä (LC elinvoimainen) alueen pohjoisrajalla. Törmäpääskyn elinympäristö.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	
Nykytila	Ainolanpolun läheisyydessä, valtatie 5:n länsipuolella sijaitseva täyttömäkalue. Täyttömäen ylärinteessä on lukuisia törmäpääskyn pesäkoloja.
Haitalliset vieraslajit	
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen. Törmäpääskyn elinympäristön säilyttäminen.
Kunnossapito	Niittomurskaus tai raivaus kerran kesässä, lintujen pesimäajan jälkeen.
Muuta huomioitavaa	Törmäpääskyjä on havaittu myös kesällä 2023 ja pesäkolojen määrä on lisääntynyt. Kohteen kunnossapidon ja kehittymisen osalta yhteistyö ympäristönsuojelun kanssa. Tämä kohde havainnoitiin poikkeuksellisesti etäämmältä puistokäytävältä käsin, kasvillisuuskartoitus puuttuu.

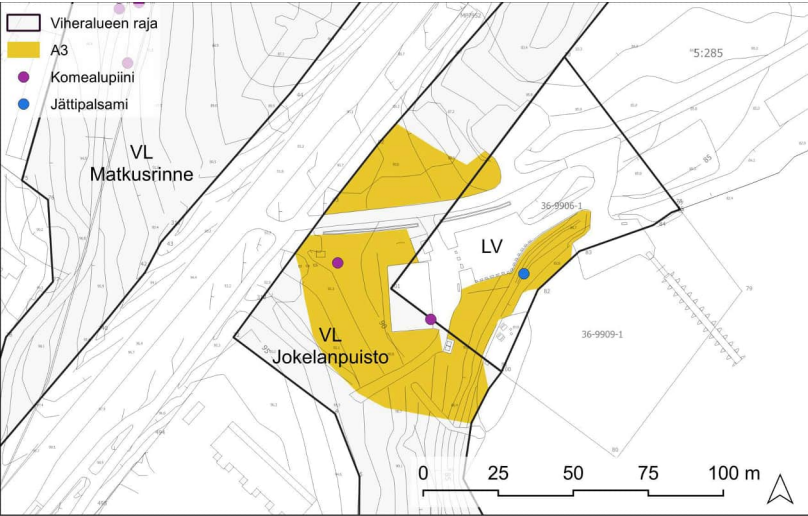
24. JOKELANPUISTO

Kohdekortti 2024

Urakka-alue	Läntinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-36-9909-01, 297-36-9903-26
Pinta-ala	0,39 ha
Kaavamerkintä	VL, LV

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin maisematila. Näkymä Hiltulanlahdelle.
Erityisarvot	Ympäriöillä metsäalueilla liito-oravan reviirejä ja liito-oravan kulkuyhteys.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Uimakopit. Kiviaidat.
Nykytila	Hiltulanlahden uimarannan ja Vitostien väliin sijoittuva niittyalue, joka on maastonmuodoiltaan vaihtelevaa rinnemaastoa. Rannassa pienialainen jyrkkä rinne. Alue on rehevää niittyä, jonka lajistoon kuuluvat mm. heinät, hiirenvirna, leskenlehti, maitohorsma, niittynätkelmä, pelto-ohdake, pietaryrtti, poimulehti, puna-apila, pujo, siankärsämo, särmäkuisma, valkoapila ja voikukka. Niityllä on muutamia istutettuja puita, yksittäisiä kiviä sekä jonkin verran lepän vesoja.
Haitalliset vieraslajit	Jättipalsami ja komealupiini, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen. Vieraslajien torjunta.
Kunnossapito	Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti; niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä lupiinin osalta, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen lupiinin siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Jättipalsamin torjunta. Viimeistely siimaleikkurilla, esimerkiksi kiviaidan ympäriltä. Uimarannan niittypolun ja beachvolley -kentän reunojen leikkaus 1 kerta/kuukausi.
Muuta huomioitavaa	

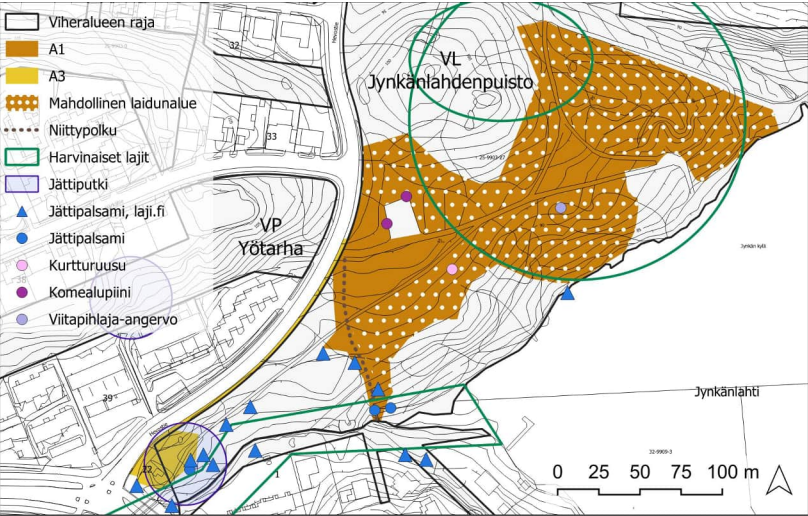
25. JYNKÄNLAHDENPUISTO

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Läntinen
Kunnossapito-luokka	A1, A3
Kiinteistö-tunnus	297-25-9903-27
Pinta-ala	2,6 ha
Kaavamerkintä	VL

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde. Näkymä Kallaveden Jynkänlahdelle.
Erityisarvot	Harvinaiset lajit -paikkatieto: keltanokitkerö, pukinparta ja rantayrtti.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävät, penkki, roska-astia. Itäosa on hiljaista aluetta.
Nykytila	Hevostien itäpuolella sijaitseva laaja niittyalue, joka rajautuu Ruukinrannan uimarantaan. Aluetta halkovat useat käytävät. Niityt sijoittuvat vaihtelevaan rinnemaastoon, joka viettää rantaa kohti. Niityn reunoilla ja saarekkeissa kasvaa paikoin tiheää puustoa, pohjoisosissa myös haapavesakkoa. Niityn luoteis- ja keskiosassa on kauniita vanhoja koivuja sekä edustavaa niittylajistoa kuten ahomansikka, ahopukinjuuri, aitivirna, huopahdake, metsäkurjenpolvi, nurmikaunokki, peurankello, poimulehti, päivänkakkara ja ruusuruoho. Rehevämmillä niittyalueilla kasvaa mm. koiranputki, maitohorsma, nokkonen, pietaryrtti, ukonpalko ja vuohenputki. Alueella on myös punapajuangervoa, ruttojuurta, tuoksuvatukkaa ja tertsuseljaa.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini, kurtturuusu ja viitapihlaja-angervo, maastohavainnot. Jättipalsami, maastohavainto + laji.fi. Jättiputki, erityisen haitalliset lajit -paikkatieto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen, vieraslajien torjunta.
Kunnossapito	A1: Puuston peruskunnostusraivaus ja vesakoiden raivaus. Niittypolun murskaus. Mahdollinen laidunalue. Toimenpiteiden ja aluerajauksen tarkennukset määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. A3: Niittomurskaus 2 kertaa kesässä. Vieraslajien torjunta.
Muuta huomioitavaa	Parkkipaikan läheisyydessä on varikkoaluetta, johon on tuotu myös ylijäämämaita.

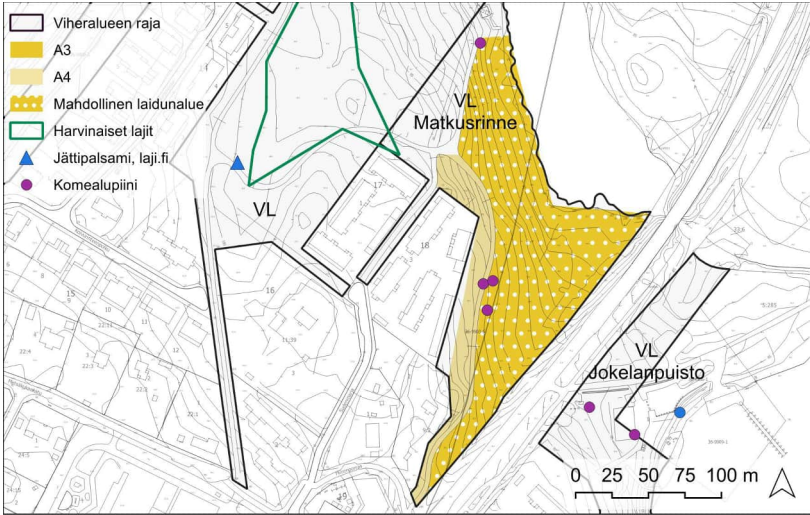
26. MATKUSRINNE, ITÄ

Kohdekortti 2024

Urakka-alue	Läntinen
Kunnossapito-luokka	A3, A4
Kiinteistö-tunnus	297-36-9903-06
Pinta-ala	1,79 ha
Kaavamerkintä	VL

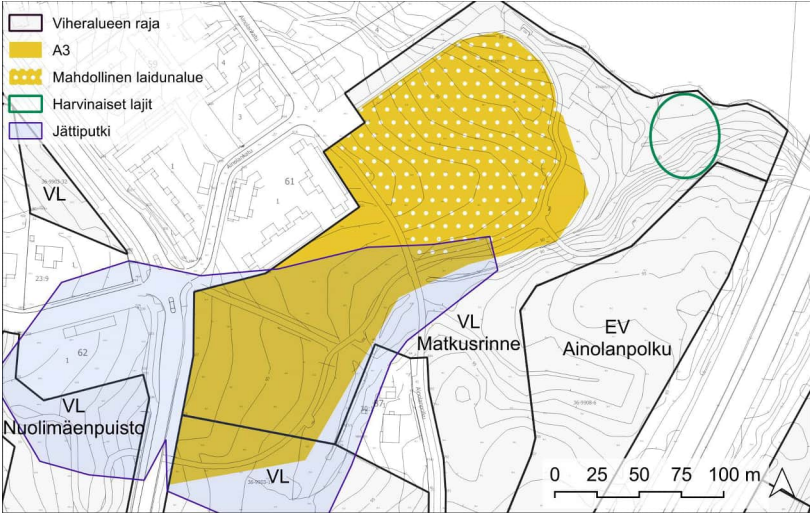
Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde. Näkymä Matkusjärvelle.
Erityisarvot	Ympäröivillä metsäalueilla liito-oravan reviiirejä ja liito-oravan kulkuyhteys.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistoväylä. Moottorikelkkareitti rakentamaton väylä. Matkusjärven rannan pöytäpenkkiryhmät ja väylän varren puistopenkit/roska-astiat. Valaistu väylä.
Nykytila	Matkusjärven rantaan ja Vitostiehen rajautuva jyrkkärinteinen niitty, jonka halki kulkee voimajohdot. Alueella kasvaa melko runsaasti puustoa ja pensaikkoa, kuten pajua, leppää, koivua, haapaa, pihlajaa ja mäntyä ja kuusta. Erikoisuutena istutetut Lasipalatsin salavat, lisäksi lahoppuuta. Niityn lajistoon kuuluvat mm. heinät, hiirenvirna, huopaohdake, maitohorsma, niittynätkelmä, ojakärsämö, pelto-ohdake, pietaryrtti, poimulehti, siankärsämö, valkoapila, vadelma, voikukka ja vuohenputki. Kosteilla paikoilla kasvaa mesiangervoa.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini ja jättipalsami, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen, vieraslajien torjunta.
Kunnossapito	A3: Puuston peruskunnostusraivaus liito-orava huomioiden. Laidunnus. Vieraslajien torjunta. Määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. A4: Reunavyöhykkeen kunnossapitorraivaus kolmen vuoden välein.
Muuta huomioitavaa	Alue on vanhaa viljely- ja laidunluetta, kohde on potentiaalinen kunnostettava perinnebiotooppi. Voisi olla myös sopiva Kunta-Helmi kohde. Kunnostuksen ja hoidon myötä alueesta voi kehittyä arvoniitty. Aluerajaus tarkentuu hoitosuunnitelman laadinnan yhteydessä. Johtoalueen osalta tehdään yhteistyötä Fingridin kanssa.

27. MATKUSRINNE, LÄNSI

Urakka-alue	Läntinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-36-9903-17
Pinta-ala	2,82 ha
Kaavamerkintä	VL

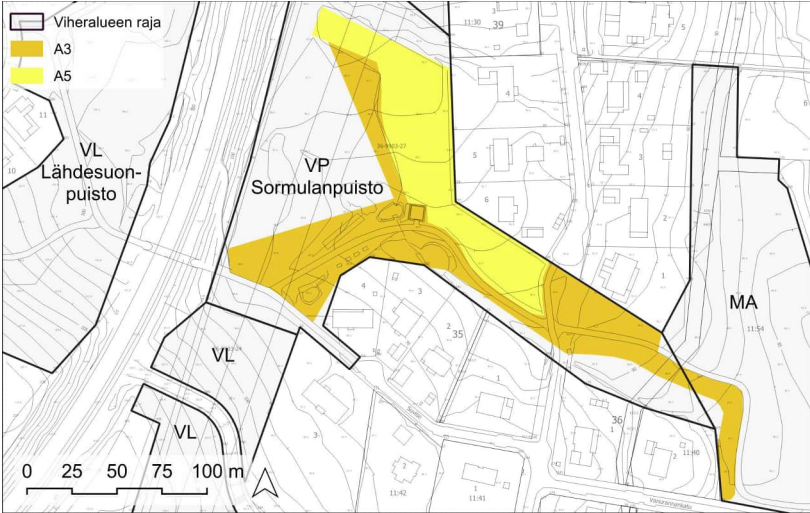
Kohdekortti 2024

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin maisematila. Laaja-alainen luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	Ympäröivillä metsäalueilla liito-oravan reviirejä. Harvinaiset lajit –paikkatieto: kevättunnussilmä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävä, penkki ja roska-astia. Kiviä.
Nykytila	Ainolankadun itäpuolella sijaitseva laaja niittokokonaisuus, joka on maastoltaan loivasti kumpuilevaa. Niityt ovat pääosin avoimia, alueella kasvaa muutamia yksittäisiä vanhoja maisemapuita ja reunoilla on paikoin nuorta lehtipuustoa ja vesakkoa. Pohjoisosan vanhalla hevoslaitumella on vanhoja aidan jäänteitä. Niityn lajistoon kuuluvat mm. apilat, heinät, harakankello, hiirenvirna, koiranputki, maitohorsma, poimulehti ja vadelma. Eteläosan niityt ovat kasvuolosuhteiltaan karumpia, todennäköisesti jättiputken torjuntatoimista johtuen. Alueilta löytyy runsas määrä kukkivaa niittylajistoa kuten aitovirna, hiirenvirna, koiranputki, niittyleinikki, niittynäkelmä, peltopähkämä, poimulehti, puna-apila, siiankärsämä, särmäkuisma ja voikukka. Pienialaisesti myös mesiangervoa.
Haitalliset vieraslajit	Jättiputki, erityisen haitalliset lajit -paikkatieto. Jättipalsamia alueen eteläosan pientareilla uoman läheisyydessä, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Haitallisten vieraslajien torjunta.
Kunnossapito	Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti, 1-2 kertaa kesässä. Jättiputken torjunta kemiallisesti tarvittaessa ja jättipalsamin torjunta. Reuna-alueiden kunnossapitorauva. Aidan jäänteiden siivoaminen.
Muuta huomioitavaa	Alueen eteläiseltä osalta on torjuttu kemiallisesti jättiputkea toistuvasti, eikä lajia havaittu maastokäynnillä. Alueen pintamaa on kuorittu pois ja nämä jättiputkea sisältävät maat on haudattu meluvalliin. Alueen eteläisin osa voisi soveltua maisemapelloseksi A5, mutta kasvuolosuhteiltaan alue on varsin niittymäinen. Niityn lajistoa voidaan monipuolistaa laikkukylvöillä. Alueen pohjoisosassa on vanhaa hevoslaidunta, ja se soveltuu edelleen laidunnukseen.

28. SORMULANPUISTO

Urakka-alue	Läntinen
Kunnossapito-luokka	A3, A5
Kiinteistö-tunnus	297-36-9903-27
Pinta-ala	1,44 ha
Kaavamerkintä	VP, MA

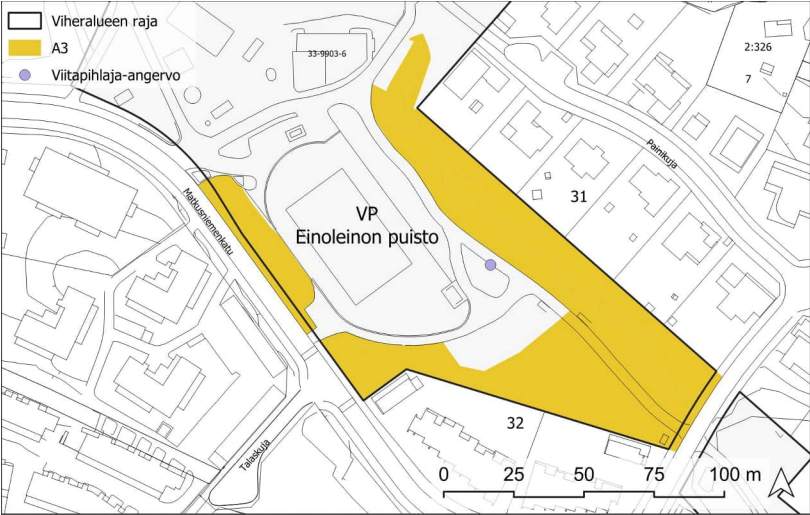
Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila.
Erityisarvot	Kosteikko on ollut mukana Luken kosteikkokasvi- ja kasvualustatutkimuksessa.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä, pöytäpenkki –yhdistelmät, roska-astia ja perustukset opastaululle. Muistomerkki Suomi 100 Juhlametsikkö. Alueen itäinen sakara on hiljaista aluetta.
Nykytila	Sormulantien eteläpuolella sijaitseva niitty-, pelto- ja hulevesikosteikkoalue. Alueen länsireunalla kulkee voimajohtolinja. Itäosan niittyalueella on nuoria, huonokuntoisia jalojen lehtipuiden taimia kuten tammia sekä hulevesirakenteita. Niityn lajistoon kuuluvat mm. heinät, hiirenvirna, keltamaite, ketoneilikka, leskenlehti, niittynätkelmä, puna-apila ja päivänkakkara. Niityn koillisulmassa on vanha maakasa. Länsiosan niitty- ja hulevesikosteikkoalueen kasvillisuus on rehevää, lajistona ovat mm. heinät, alsikeapila, kannusruoho, kullero, leskenlehti, luhtalemmikki, niittynätkelmä, ojakärsämä, pelto-ohdake, peltopähkämä, pietaryrtti, pujo, seittitakiainen, siänkärsämä ja rantakukka. Lisäksi istutettua kosteikkokasvillisuutta ja puuvartista lajistoa kuten ussurinpäärynät ja pensaslepät. Pohjois- ja keskiosa on peltoa, tällä hetkellä alueella kasvaa monilajista apilanurmea.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiinia vähän, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	A3: Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Komealupiinin torjunta. Hulevesirakenteiden kunnostus alkuperäiseen asuun ja kunnossapito. A5: Avoimuuden säilyttäminen. Maiseman monipuolistaminen.
Kunnossapito	A3: Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti, 1 kerta kesässä elo-syyskuussa. Peruskunnostusraivaus ja huonokuntoisten puuntaimien poisto. Komealupiinin torjunta. Hulevesirakenteiden kunnossapito. A5: Maisemakasvien viljely erillisen suunnitelman mukaan. Länsireunan niittypolun murskaus.
Muuta huomioitavaa	Yhteistyö Fingridin ja Kuopion Energian kanssa johtoalueen osalta, kirjaus erityiskohteeksi. Tarkistettava kosteikkokokonaisuuteen liittyvän rummun toimivuus, vesi on syövyttänyt käytävän rakenneerrokset näkyviin. A5 alue on kunnostettu maisemapelloksi mm. humuslisäyksellä ja kalkituksella.

29. EINO LEINON PUISTO

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-33-9903-6
Pinta-ala	0,7 ha
Kaavamerkintä	VP

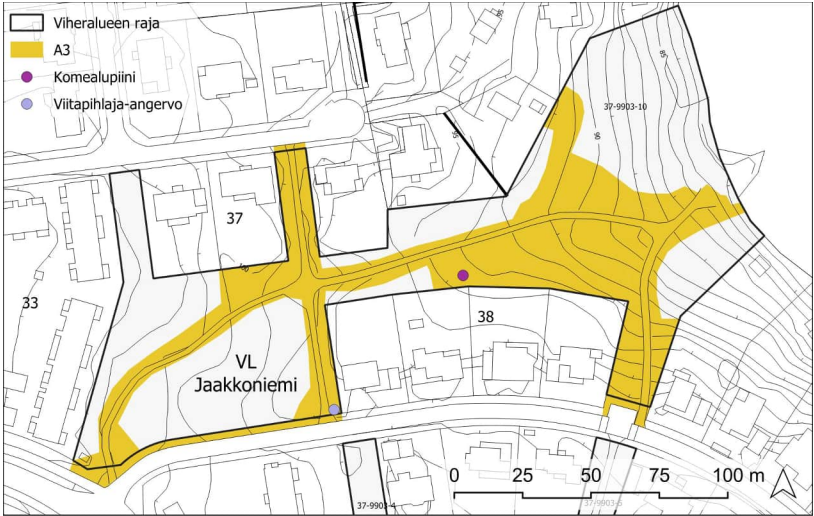
Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.
Erityisarvot	Liito-oravan reviirejä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävät, kosteikon opastaulu, pöytäpenkki –yhdistelmä, roska-astia. Hiljainen alue.
Nykytila	Leinonkadun länsipuolella sijaitseva niittykokonaisuus. Hulevesiuoman läheisyydessä kasvaa tulvaniityn lajistoa kuten keltakurjenmiekka, mesiangervo, ranta-alpi ja rantakukka, istutettuina lajeina myös lehtosinilatva, konnantatar sekä koristepensaita. Alueen muuta niittylajistoa ovat hiirenvirna, koiranputki, niittynätkelmä, niittyleinikki, nurmitädyke, peurankello, poimulehti, puna-apila, päivänkakkara, siiankärsä, särmäkuisma, vuohenputki ja voikukka. Niittyalueilla kasvaa paikoin melko runsaasti istutettua puustoa.
Haitalliset vieraslajit	Viitapihlaja-angervo, maastohavainto alueen läheisyydessä.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen. Vieraslajin torjunta. Hulevesirakenteiden kunnossapito.
Kunnossapito	Niittomurskaus 1-2 kertaa kesässä. Vieraslajin torjunta. Lumimarjat ja kanukat poistetaan niityltä. Hulevesirakenteiden kunnossapito.
Muuta huomioitavaa	Alueelle on istutettu aikoinaan Taimistoviljelijöiden tutkimuskasveja, mutta kasviseurantaa ei enää tehdä.

30. JAAKKONIEMI

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-37-9903-10
Pinta-ala	0,7 ha
Kaavamerkintä	VL

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon monimuotoisuuskohde. Näkymä Kallavedelle.
Erityisarvot	Liito-oravan reviirejä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävät, penkki. Itäosa on hiljaista aluetta.
Nykytila	Saunaniemenkadun pohjoispuolella, Jaakkoniemen uimapaikan vieressä sijaitseva niittykokonaisuus. Laajin niittyalue sijoittuu uimapaikan läheisyyteen, jonka eteläinen osa on monilajista tuoretta ja paikoin kosteaa niittyä, ja pohjoisosa nurmikosta niityksi kehitettävää rehevää rinnealuetta. Tuoreella niityllä kasvaa jonkin verran puustoa ja pensaikkoo ja maasto on paikoin kivikkoista. Lajistoon kuuluvat mm. ahdekaunokki, harakankello, huopaohdake, käenkukka, mesiangervo, metsäkurjenpolvi, pelto-ohdake, peurankello, poimulehti, puna-ailakki, päivänkakkara, siankärsämä ja valkoapila. Länsiosan vanhoista lähes umpeen kasvaneista niittyalueista erottuu kolme pienialaista niittyä, joissa kasvaa edustavaa niittylajistoa kuten peurankelloa ja päivänkakkaraa. Kaakkoiskulman niityllä kasvaa pilvikirsikoita.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini ja viitapihlaja-angervo, maastohavainnot.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajien torjunta.
Kunnossapito	Pohjoisin uimapaikan viereen sijoittuva niitty murskataan 2 kertaa kesässä, samoin mahdolliset pilvikirsikoiden vesat. Muut niittyalueet murskataan 1 kerta kesässä. Vieraslajien torjunta. Kuolleiden pilvikirsikoiden poisto. Länsiosan niittyalueiden peruskunnostusraivaus, ja Saunaniemenkadun ja keskimmäisen puistokäytävän risteyksessä yksittäisten istutettujen kuusten poisto. Kunnossapitorraivaus joka toinen vuosi.
Muuta huomioitavaa	Kaakkoiskulma on tällä hetkellä hoidettua nurmikkoa.

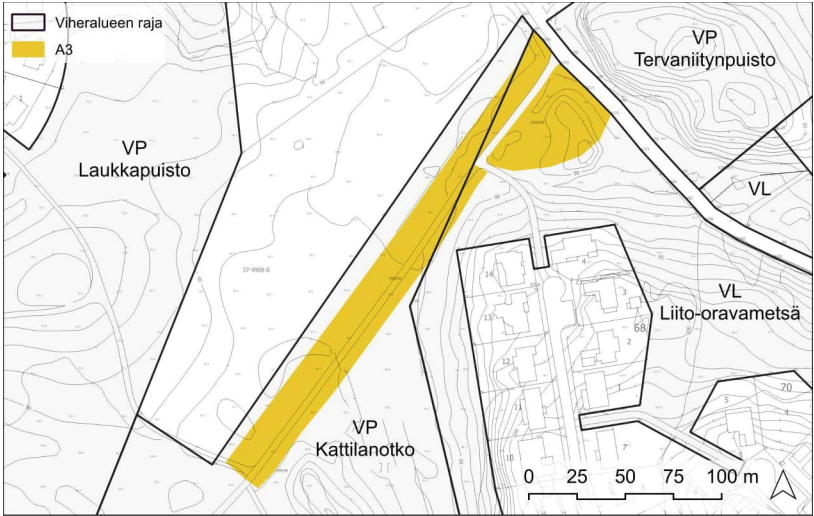
31. KATTILANOTKO, LIITO-ORAVAMETSÄ

Kohdekortti 2024

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-37-9903-11, 297-37-9903-23
Pinta-ala	0,74 ha
Kaavamerkintä	VP, VL

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila.
Erityisarvot	Ympäröivillä metsäalueilla liito-oravan reviirejä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä, tallattu polku ja frisbeegolf. Alue on hiljaista aluetta.
Nykytila	Rautaniemenraitin ja Pölläkäntien välillä sijaitseva kapea-alainen niittyalue. Alue on maastoltaan lähes tasaista lukuun ottamatta Liito-oravametsää, joka on kumpareinen alue, jossa kasvaa nuoria lehtikuusia. Kattilanotkon keskivaiheilla on hulevesipainanne, jossa kasvaa mm. osmankäämiä ja paljon keltakurjenmiekkaa. Niityn lajisto on rehevää, lajeina ovat mm. koiranputki, kyläkellukka, niittynätkelmä, paimenmatara, puna-apila, siankärsämo ja syysmaitiainen. Pyörätien ja jalkakäytävän varressa kasvaa istutettua puustoa.
Haitalliset vieraslajit	Ei havaintoja.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen.
Kunnossapito	Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti, 1-2 kertaa kesässä sekä niittypolun murskaus.
Muuta huomioitavaa	

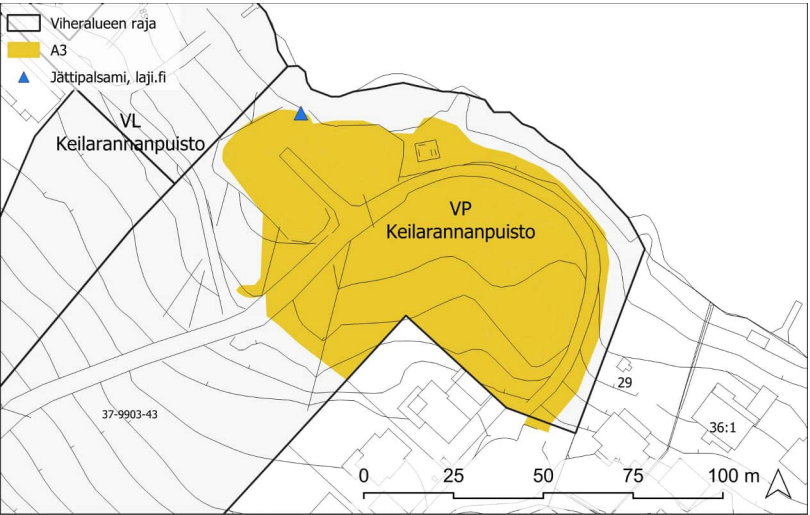
32. KEILARANNANPUISTO

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-37-9903-43
Pinta-ala	0,5 ha
Kaavamerkintä	VP

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde. Näkymä Kallavedelle.
Erityisarvot	Liito-oravan reviirejä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävät, pöytäpenkki –yhdistelmä, roska-astia, kivipenkit. Hiljainen alue.
Nykytila	Keilarannankadun päässä sijaitseva niitty- ja hulevesikosteikkoalue. Alueella sijaitsee useampi hulevesikosteikko, joiden reunoilla kasvaa tulvaniityn kasvillisuutta kuten luhtalemmikkiä, mesiangervoa, ranta-alpia ja rantakukkaa. Muu kasvillisuus on rehevän ja tuoreen niityn lajistoa, mm. koiranputki, metsäkurjenpolvi, niittyhumala, niittynätkelmä, niittysuolaheinä, ojakellukka, poimulehti, puna-ailakki, puna-apila, valkoapila ja voikukka. Alueella kasvaa paikoin melko runsaasti lehtipuustoa kuten tervaleppää, koivua ja pajua.
Haitalliset vieraslajit	Jättipalsami, maastohavainto ja laji.fi.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Jättipalsamin torjunta. Hulevesikosteikkojen kunnossapito.
Kunnossapito	Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti, 1 kerta kesässä elo-syyskuussa tai hulevesialueiden osalta tarvittaessa keskikesällä kuivaan aikaan. Puuston valikoiva raivaus avoimuuden lisäämiseksi. Jättipalsamin torjunta. Hulevesikosteikkojen kunnossapito.
Muuta huomioitavaa	

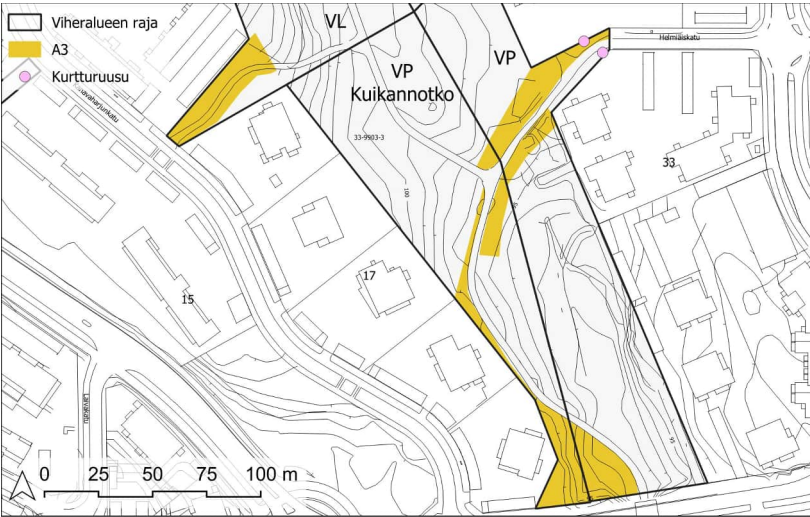

33. KUIKANNOTKO

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-33-9903-2, 297-33-9903-3
Pinta-ala	0,4 ha
Kaavamerkintä	VP, VL

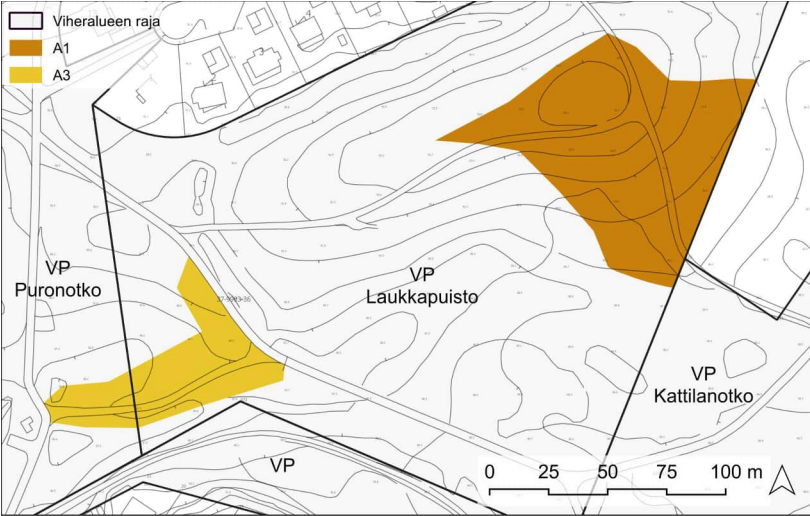

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Eteläinen paahderinne luonnon monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	Liito-oravan reviirejä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävät, pöytäpenkki –yhdistelmä, penkki, roska-astiat. Hiljaista aluetta eteläosaa lukuun ottamatta.
Nykytila	Lehtoniementien ja Helmiäskadun väliin sijoittuva niittyalue. Lajistoltaan arvokkain niittyalue on alueen eteläosan paahteinen rinne, jonka lajistoon kuuluvat mm. ahdekaunokki, aivotvina, hiirenvina, huopaohdake, metsäkurjenpolvi, niittynätkelmä, nurmikaunokki, pietaryrtti, poimulehti, siankärsämö, särmäkuisma, ukonpalko ja valkomesikkä. Rinteessä kasvaa myös istutettua puustoa, pensaita ja hieman vesakkoa. Länsi- ja itäosan niittykaista ovat pienialaisia ja kasvillisuudeltaan reheviä, molemmissa on myös avokalliota sekä puustoa. Länsiosan niityn kulmauksessa kasvaa kataja, joka on jäänyt puuston varjoon.
Haitalliset vieraslajit	Kurtturuusu, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen ja lisääminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Kurtturuusun torjunta.
Kunnossapito	Niittomurskaus 1 kerta kesässä, paahderinne vasta elo-syyskuussa. Eteläosan paahderinteen keskiosasta poistetaan nuori puusto, puustoa voidaan jättää alueen länsi- ja pohjoisreunalle. Länsiosan niityltä poistetaan suurin osa männyistä, ja raivataan kataja näkyviin. Itäosan niityn puuston kunnossapitorivaus. Kurtturuusun torjunta.
Muuta huomioitavaa	

34. LAUKKAPUISTO

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A1, A3
Kiinteistö-tunnus	297-37-9903-36
Pinta-ala	0,94 ha
Kaavamerkintä	VP

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin maisematila. A1: Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	Ympäröivillä metsäalueilla liito-oravan reviirejä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	A1: Puistokäytävä, huvimaja, roska-astia, ulkokuntoiluvälineet, frisbeegolf. A3: Puistokäytävä, frisbeegolf. Alueet ovat hiljaista aluetta.
Nykytila	Satulapolun eteläpuolella sijaitsevat kaksi niittyaluetta. A1: Niitty on lajistoltaan monimuotoinen kylvetty uusi niitty, jonka lajistoon kuuluvat mm. ahomansikka, aivotirna, kannusruoho, ahdekaunokki, kyläkellukka, nurmikohokki, peurankello, poimulehti, puna-apila, siankärsämo ja pietaryrtti. Kauniisti kumpuilevat maastonmuodot. Niityllä kasvaa yksittäisiä lehtipuita. Alueelle on rakennettu lahoppuaitaa sekä hyönteishotelleja, jotka houkuttelevat paikalle hyönteisiä ja linnustoa. A3: Lähes tasainen niittyalue, joka rajautuu uoman varteen. Uoman varressa kasvaa pajukkoa. Alueen kasvillisuus on rehevää ja heinävaltaista, lisäksi lajeina ovat mm. ahdekaunokki, apilat, siankärsämo, syysmaitiainen ja voikukka.
Haitalliset vieraslajit	Ei havaintoja.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen.
Kunnossapito	A1: Niitto ja niittojätteen keruu elo-syyskuussa. Metsänreunan kehittäminen puoliavoimeksi. Määritellään tarkemmin kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. A3: Niittomurskaus 1-2 kertaa kesässä. Pajukon kunnossapitoraus. Yksittäisten huonokuntoisten, nuorten puiden poisto.
Muuta huomioitavaa	Itäosan hoidettu niittyalue ulottuu viereiselle ER-2 alueelle, ja tämä on tavoite myös jatkossa, mikäli alue ei siirry vuokramaaksi. Läntinen alue on osa frisbeegolfkenttää, jota niitetään ainakin 2 kertaa vuodessa. Niitto tapahtuu väylien osalta harrastajien toimesta.

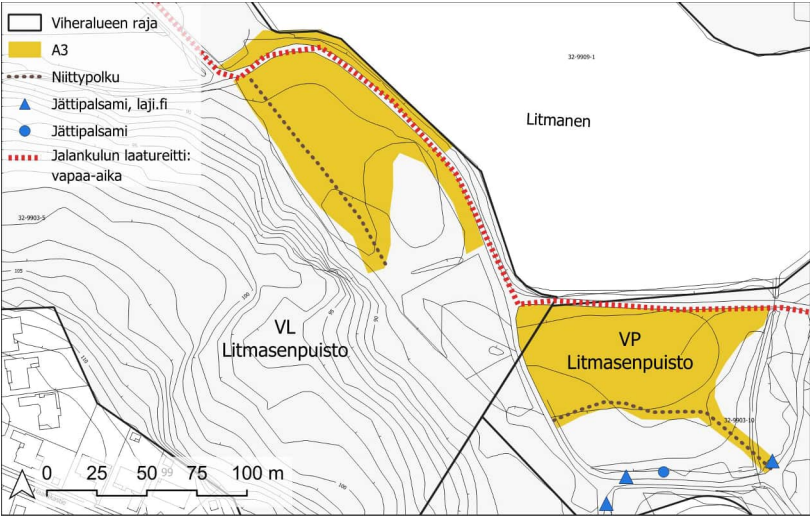
35. LITMASENPUISTO

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-32-9903-5, 297-32-9903-10
Pinta-ala	1,2 ha
Kaavamerkintä	VP, VL

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Näkymä Litmaselle.
Erityisarvot	Ympäröivillä alueilla liito-oravan reviirejä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävä, penkki ja roska-astia. Jalankulun laatureitti. Tallatut polut. Hiljainen alue.
Nykytila	Täkykujan pohjoispuolella sijaitsevat rehevät ja paikoin kosteapohjaiset niittyalueet, joiden valtakasvina ovat koiranputki ja heinät. Niittyalueiden lajistoon kuuluvat mm. aivotirna, heinätahtimö, hiirenvirna, koiranputki, mesiangervo, nokkonen, niittyleinikki, niittynätkelmä, nurmitädyke, ojakellukka, pelto-ohdake, peurankello, pietaryrtti, poimulehti, puna-ailakki, puna-apila, rönsyleinikki, silmäruoho, särmäkuisma ja vuohenputki. Länsiosan niitty rajautuu Litmasen rantaan. Niityn reunoilla kasvaa puustoa ja pensaita, Litmasen rantamaisema on kasvanut lähes kokonaan umpeen. Niityillä kasvaa yksittäisiä puita ja pensaita.
Haitalliset vieraslajit	Jättipalsami, laji.fi ja maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Jättipalsamin torjunta. Näkymän avaaminen Litmasen rantaan.
Kunnossapito	Niittomurskaus 1 kerta heinä-elokuussa kuivaan aikaan. Niittypolkujen murskaus molemmilla niityillä. Jättipalsamin torjunta. Nuorten lehtipuiden ja pajujen valikoiva raivaus.
Muuta huomioitavaa	

36. NURMISAARI

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A1
Kiinteistö-tunnus	297-37-9903-49
Pinta-ala	0,5 ha
Kaavamerkintä	VL

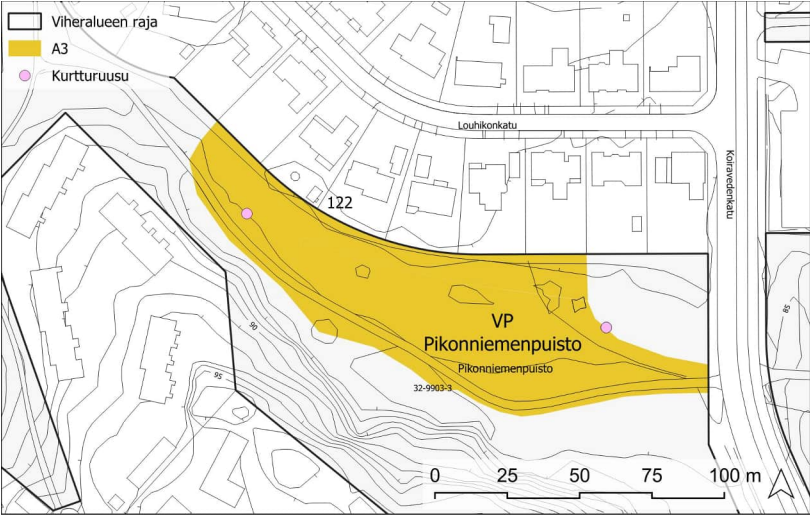
Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	Harvinaiset lajit -paikkatieto: kesämaitiainen. Liito-oravan reviirejä. Hiljainen alue.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävä, katettu pöytäpenkki –yhdistelmä, penkki, kivipenkki, jätteiden syväkeräyssäiliö, opastaulu, hyönteishotelli, lepakonpönttöjä.
Nykytila	Avoin ja puoliavoin vanha perinnebiotooppialue sijaitsee Nurmisaaren länsiosassa. Alueella kasvaa runsaasti eri-ikäistä, monilajista ja tiheääkin lehtipuustoa sekä katajia. Myös useita vanhoja maisemapuita kuten koivuja ja raitoja. Niityllä on useita kivaitoja ja –röykkiöitä. Niityn pohjoisosassa kasvaa edustavaa niittylajistoa kuten ahomansikka, ahopukinjauri, ketoneilikka, kissankello, kesämaitiainen, peurankello ja päivänkakkara. Eteläosan tuoreen ja kostean niityn lajistoa ovat mm. aivotirna, hiirenvirna, karhunputki, koiranputki, maitohorsma, mesiangervo, metsäkurjenpolvi, niittynätkelmä, poimulehti, puna-ailakki ja särmäkuisma. Eteläosan niitty on rehevää, ja puistokäytävän varteen on istutettu muutamia lehmuksia ja saarneja.
Haitalliset vieraslajit	Asukas kertoi kitkeneensä yksittäisiä komealupiineja niityltä, mutta maastokäynnillä lupiinia ei havaittu.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Komealupiinin torjunta, luonnon monimuotoisuuden edistäminen.
Kunnossapito	Määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa.
Muuta huomioitavaa	

37. PIKONNIEMENPUISTO

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-32-9903-3
Pinta-ala	0,7 ha
Kaavamerkintä	VP

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävä, tallatut polut. Hiljainen alue.
Nykytila	Koiravedenkadun länsipuolella sijaitseva niittyalue, jonka reunoilla ja itäosassa kasvaa monilajista lehtipuustoa, joitakin mäntyjä sekä pensaikkoo. Käytävän reuna on erittäin rehevää niittyä, keskiosa on matalakasvuista karumpaa niittyaluetta. Monilajisen niityn kasvillisuuteen kuuluvat mm. ahomansikka, ahopukinjuuri, ahosuolaheinä, aitovirna, harakankello, heinätähtimö, hiirenvirna, huopakeltano, karhunputki, kultapiisku, kurjenkello, laukku, metsäkurjenpolvi, niittynätkelmä, nurmitädyke, ojakellukka, ojakärsämä, poimulehti, puna-ailakki, päivänkakkara, ruusu-ruoho, rätvänä ja särmäkuisma. Maastokäynnillä havaittiin runsas määrä hyönteislajeja. Keskiosan niityllä on paikoin näkyvissä paljas hiekkamaa, jota tietyt hyönteislajit suosivat. Rehevän niityn lajistona mm. koiranputki, maitohorsma, mesiangervo, nokkonen, pietaryrtti ja vuohenputki. Puutarhan karkulaisena kasvaa vuorikaunokkia. Jonkin verran myös pajun vesoja.
Haitalliset vieraslajit	Kurtturuusu, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen, kohteen kehittäminen arvoniityksi. Kurtturuusun torjunta.
Kunnossapito	Niitto ja niittojätteen keruu elokuussa. Kurtturuusun torjunta. Puutarhajätteen poisto alueelta. Reuna-alueiden kunnossapitoriaisuus joka 3. vuosi.
Muuta huomioitavaa	Alue on kylvetty uusniitty. Alueen keskiosan pohjoisreunalle on tuotu puutarhajätettä.

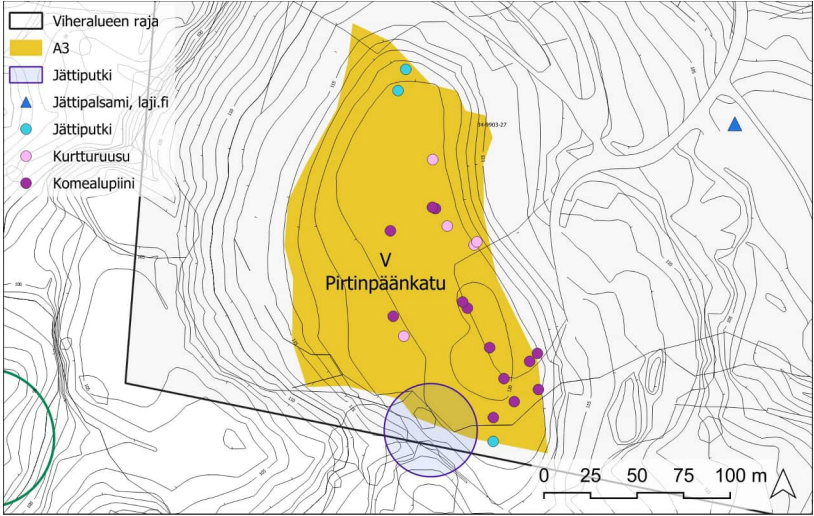
38. PIRTINPÄÄNKATU

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-34-9903-27
Pinta-ala	1,9 ha
Kaavamerkintä	V

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila.
Erityisarvot	
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Eteläosa on hiljaista aluetta.
Nykytila	Pirtinpäänkadun eteläpuolella sijaitseva täyttömäkalue, joka on kasvamassa vähitellen umpeen. Alueella kasvaa monilajista niittykasvillisuutta kuten aivotirna, hiirenvirna, karhunputki, niittyleinikki, niittysuolaheinä, nokkonen, pietaryrtti, peltiohdake, peurankello, poimulehti, puna-ailakki, puna-apila, pujo, päiväkakara, siänkärsämä, särmäkuisma, takiainen, ukontulikukka ja vuohenputki. Alueella kasvaa myös eri-ikäistä puustoa ja pensaikkoa, mm. koivu, raita, paju ja vadelma. Alueilla kasvaa myös valkokarhunköynnöstä ja tertsusella sekä juhannusruusua.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini, kurturuusu ja jättiputki, maastohavainnot. Jättiputki, erityisen haitalliset lajit -paikkatieto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Vieraslajien torjunta. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen.
Kunnossapito	Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti; niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä vieraslajien osalta, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen vieraslajien siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Jättiputken torjunta kemiallisesti. Puuston ja pensaikon valikoiva raivaus.
Muuta huomioitavaa	

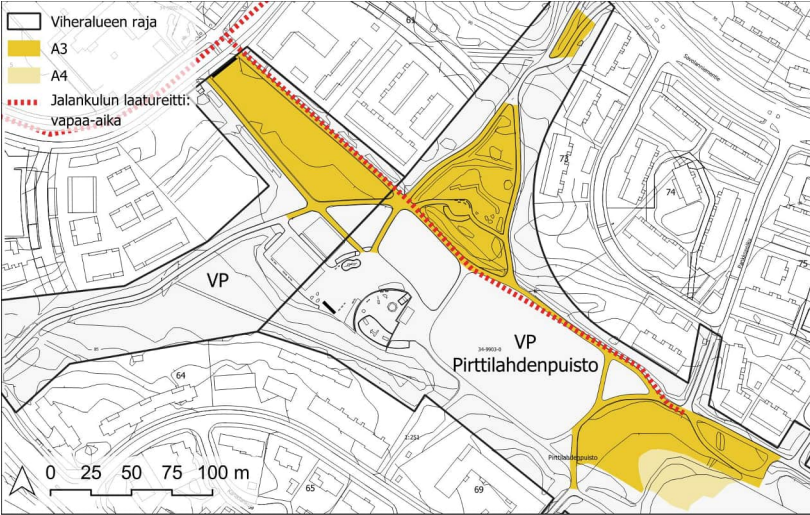

39. PIRTILAHDENPUISTO

Kohdekortti 2025

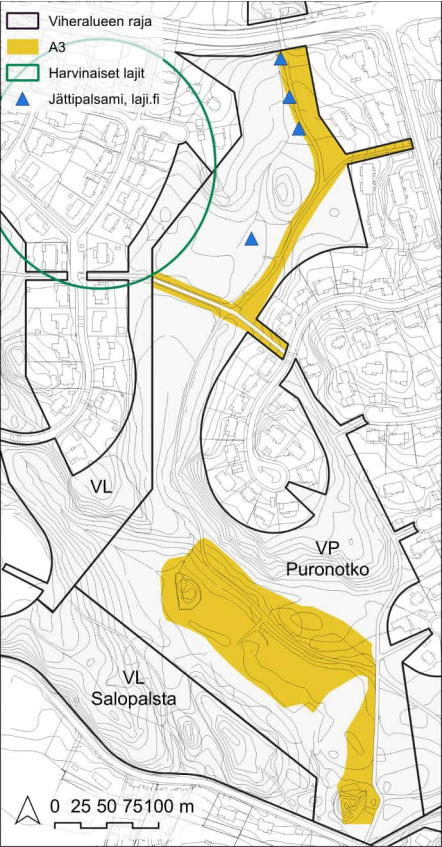
Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3, A4
Kiinteistö-tunnus	297-34-9903-0
Pinta-ala	1,6 ha
Kaavamerkintä	VP

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin maisematila. Näkymä Kallaveden Pirttilahdelle.
Erityisarvot	
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävät, pöytäpenkki –ryhmät, roska-astiat, kivipenkit, lahoppuaita, venelaituri. Jalankulun laatureitti. Tallattu polku itäosan matalakasvuisella niityllä. Kaakkois- ja luoteisosa on hiljaista aluetta.
Nykytila	Pirtinkaaren kaakkoispuolella sijaitseva niittyalueiden kokonaisuus. Itäosan niittyalue on matalakasvuinen, loivasti rantaa kohti viettävä niitty. Venelaiturin viereinen niitty on rehevää niittyä, jossa kasvaa myös istutettuja lehmuksia. Rantavyöhykkeellä kasvaa järviruokoa ja hieman pajuja. Alueen keskiosaa on uudehko uusniitty, jossa on myös useita koristepensasryhmiä, istutettuja puita, kivilohkareita ja lahoppuaita. Uusniityn kasvillisuus on melko yksipuolista, pääasiassa kaunokkeja. Pensasryhmät ovat kitukasvuisia ja osin niittykasvillisuuden valtaamia. Länsiosan niittyalue on avoin niittyalue, jonka yli avautuu pitkä näkymä Pirttilahdelle asti. Niittyjen lajistoon kuuluvat mm. ahdekaunokki, harakankello, hiirenvirna, keltasauramo, ketoneilikka, kumina, laukku, niittynätkelmä, niittysuolaheinä, pietaryrtti, poimulehti, puna-apila, päivänkakkara, ranta-alpi, siankärsämä ja särmäkuisma. Paikoitellen hieman pajun vesoja.
Haitalliset vieraslajit	Ei havaintoja.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen.
Kunnossapito	A3: Niittomurskaus 1-2 kertaa kesässä. Alueen keskiosan koristepensaiden poistaminen tulevaisuudessa. Kivien ryhmittely tarvittaessa kunnossapidon helpottamiseksi. A4: Raivaus joka 3. vuosi.
Muuta huomioitavaa	Poistettavat koristepensaat ovat Taimistoviljelijöiden koeistutusalueita.

40. PURONOTKO

Kohdekortti 2024

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-37-9903-11
Pinta-ala	2,91 ha
Kaavamerkintä	VP

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	Harvinaiset lajit -paikkatieto: Metsäapila (LC elinvoimainen). Eteläosa: Ympäröivillä metsäalueilla liito-oravan revierejä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä, puistokäytävä, pöytä ja penkit, roska-astiat, kosteikon opastaulu ja frisbeegolf. Pohjoisen alueen eteläosa sekä puron varressa sijaitseva eteläinen alue ovat hiljaista aluetta.
Nykytila	Pohjoisosan niittyalueet ovat reheviä ja osittain kosteapohjaisia. Alueella kasvaa yksittäisiä puita ja pensaita. Niityn lajistona heinät ja kukkivina lajeina mm. koiranputki, kultapiisku, poimulehti ja mesiangervo. Puronotkon eteläosa on hulevesikosteikkoja ympäröivä niittykokonaisuus, jossa on kauniisti kumpuilevat maastonmuodot. Alueella kasvaa jonkin verran puustoa sekä katajia ja pähkinäpensaita. Niityn kasvupaikat vaihtelevat paahderinteestä kosteaan niittyyyn.
Haitalliset vieraslajit	Jättipalsami, laji.fi.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen, jättipalsamin torjunta. Kosteikon kunnossapito.
Kunnossapito	Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti, 1-2 kertaa kesässä. Jättipalsamin torjunta. Kunnossapitorauvaus. Huonokuntoisten puiden ja pensaiden sekä heisiangervojen poisto. Lisäksi eteläosan paahderinteent katajille raivataan lisää tilaa. Kosteikon kunnossapito.
Muuta huomioitavaa	Alueita yhdistävän väylän varressa on potentiaalisia avoimeksi palautettavia kallio- ja katajikkoalueita. Alppiruusuipuiston pohjoispuolella on vanha hakamaa ja pelto, jotka ovat potentiaalinen kunnostuskohde (Haavikko, R. 2017. Viheralueiden hoito- ja kehittämissuunnitelma). Rautaniementien viereisiä kapeita pientareita hoidetaan toistaiseksi asukkaiden toimesta nurmikkona.

4.1. RAUTANIEMEN TÄYTTÖMÄKI, ITÄ

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-423-1-186
Pinta-ala	2,8 ha
Kaavamerkintä	VU (yleiskaava)

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Monimuotoinen ja laaja viheraluekokonaisuus.
Erityisarvot	
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Soraväylät, tallattuja polkuja. Hiljainen alue.
Nykytila	Rautolahdentien eteläpuolella sijaitseva täyttömäki. Alue on pääosin avoin, mutta reunoilla kasvaa runsaasti puustoa ja pensaikkoo, pohjoisreunalla myös terijoensalavia. Niityllä on monipuolisesti kuivan ja tuoreen niityn lajistoa, useita vieraslajeja sekä paikoin nuorta vesakkoa ja vadelmaa. Niityn lajistoon kuuluvat mm. aivotirna, harakankello, hiirenvirna, huopaohdake, kissankello, kultapiisku, maitohorsma, metsäapila, mäkimeirami, niittysolaheinä, nurmikaunokki, peurankello, poimulehti, päivänkakkara, särmäkuisma, pietaryrtti, puna-apila, peltiohdake, valkomesikkä ja vuohenputki.
Haitalliset vieraslajit	Japanintatar, komealupiini ja kurtturuusu, maastohavainnot.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen ja lisääminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Haitallisten vieraslajien torjunta.
Kunnossapito	Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti; niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä vieraslajien osalta, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen vieraslajien siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Japanintattaren torjunta. Niittypolkujen murskaus. Reuna-alueiden valikoiva raivaus.
Muuta huomioitavaa	Alueella esiintyy huomattavan runsaasti haitallisia vieraslajeja, joten alueelle olisi tarpeen laatia vieraslajien torjuntasuunnitelma. Alueen eteläosassa sijaitsee koirapuisto.

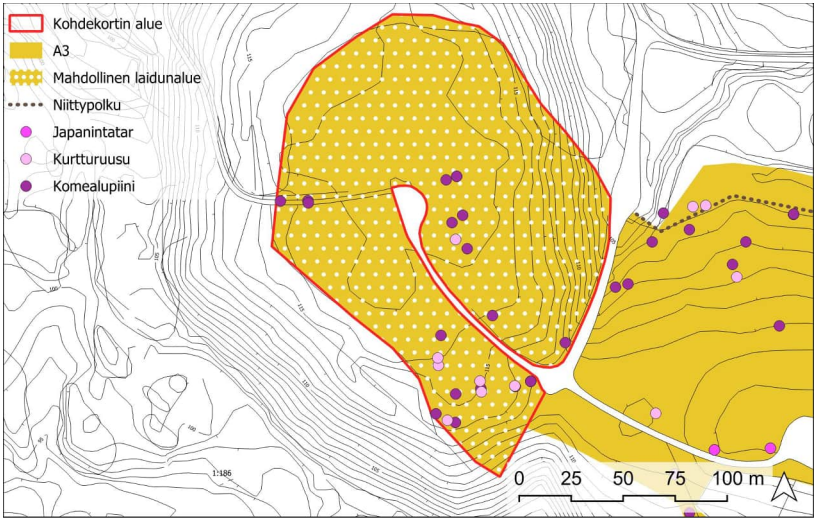
4.2. RAUTANIEMEN TÄYTTÖMÄKI, LÄNSI

Kohdekortti 2025

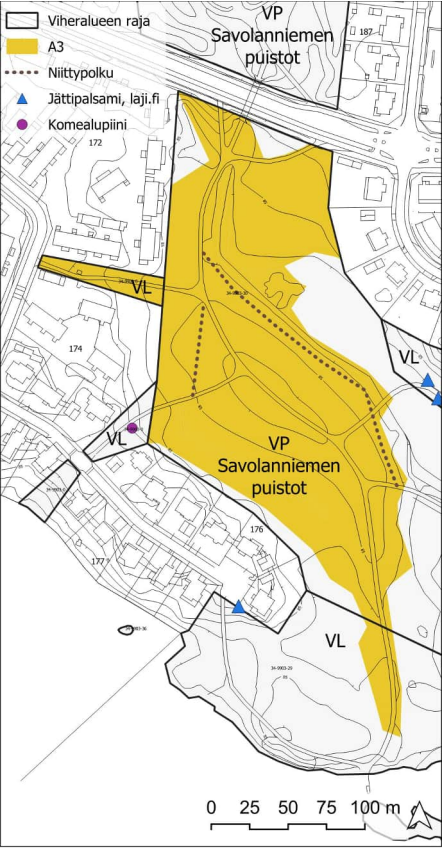
Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-423-1-186
Pinta-ala	2,2 ha
Kaavamerkintä	VU (yleiskaava)

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Monimuotoinen ja laaja viheraluekokonaisuus. Kaukonäkymä Kallavedelle.
Erityisarvot	
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Soraväylät. Hiljainen alue.
Nykytila	Rautolahdentien eteläpuolella sijaitseva täyttömäki. Alue on pääosin avoin, mutta reunoilla kasvaa jonkin verran puustoa ja pensaikkoa. Niityllä on monipuolisesti kuivan ja tuoreen niityn lajistoa, useita vieraslajeja sekä paikoin nuorta vesakkoa ja vadelmaa. Niityn lajistoon kuuluvat mm. harakankello, harmio, hiirenvirna, huopahdake, kultapiisku, kurjenkello, kyläkarhiainen, maitohorsma, niittysuolaheinä, nurmikaunokki, peurankello, poimulehti, päivänkakkara, seittitakiainen, särmäkuisma, pietaryrtti, puna-apila, pelto-ohdake, ukonpalko, valkomesikkä ja vuohenputki. Alueen keskellä vanha lahpuupötkelö.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini ja kurturuusu, maastohavainnot.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen ja lisääminen/palauttaminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Haitallisten vieraslajien torjunta.
Kunnossapito	Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti; niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä vieraslajien osalta, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen vieraslajien siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Jätetään kuitenkin vaihtelevasti takiaiskasvustoja talventörröttäjiksi linnulle. Reuna-alueiden valikoiva raivaus.
Muuta huomioitavaa	Alueella esiintyy huomattavan runsaasti haitallisia vieraslajeja, joten alueelle olisi tarpeen laatia vieraslajien torjuntasuunnitelma. Alue soveltuisi myös laidunnukseen, mikä olisi tehokas tapa torjua erityisesti lupiinia. Asukaspalautte: kohde on tärkeä virkistysalue. Maastokäynnillä kuultiin ruisrääkän ääni kohdealueelta.

43. SAVOLANNIEMEN PUISTOT, ETELÄ

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-34-9903-30, 297-34-9903-0, 297-34-9903-29
Pinta-ala	3,4 ha
Kaavamerkintä	VP, VL

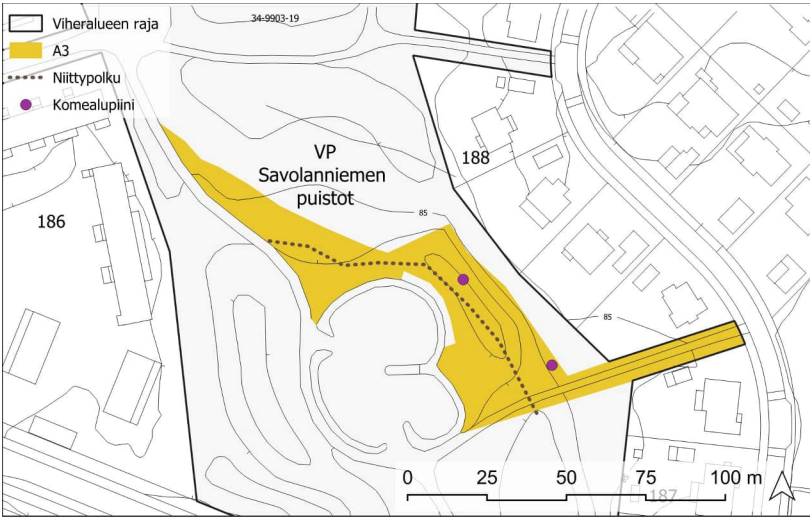
Luonto- ja maisema-arvot	Avoin maisematila. Laaja-alainen luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Kosteikon opastaulu, puistokäytävät, pöytäpenkki –yhdistelmä, roska-astia. Tallattuja polkuja. Eteläosa on hiljaista aluetta.
Nykytila	Etelärannan ja Savolanniementien väliin sijoittuva laaja ja monimuotoinen niitty- ja hulevesikosteikkoalue. Pääosa alueesta on avointa ja lähes tasaista niittyaluetta, jonka reunoilla kasvaa vaihtelevasti luontaista puustoa ja pensaikkoa. Pohjoispäässä on etelään viettävää rinnenittyä. Niittyalueita halkovat useat käytävät sekä pitkät hulevesiuomat. Kylvetyillä uusniityillä on kivilohkareita ryhmissä sekä istutettua puustoa, joista osa on kitukasvuisia. Niityillä on sekä kuivan että tuoreen niityn lajistoa, ja hulevesiuomissa tulvaniittyjen lajistoa. Kuivien niittyjen edustavaa lajistoa ovat mm. ahdekaunokki, keltamatar, ketoneilikka, kissankello ja ruusuruoho. Niittyalueilla on paikoitellen melko runsaasti matalaa pajun vesakkoa.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiinia vähän alueen lounaiskulmassa, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Komealupiinin torjunta. Hulevesirakenteiden kunnossapito.
Kunnossapito	Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti, 1 kerta kesässä elo-syyskuussa tai hulevesialueiden osalta tarvittaessa keskikesällä kuivaan aikaan. Niittypolkujen murskaus. Muutamien kitukasvuisten istutettujen puiden poisto sekä eteläosan niittyalueen yksittäisten puiden poisto. Reunojen kunnossapitoraus. Komealupiinin torjunta. Hulevesirakenteiden kunnossapito.
Muuta huomioitavaa	

44. SAVOLANNIEMEN PUISTOT, POHJOINEN

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-34-9903-19
Pinta-ala	0,3 ha
Kaavamerkintä	VP

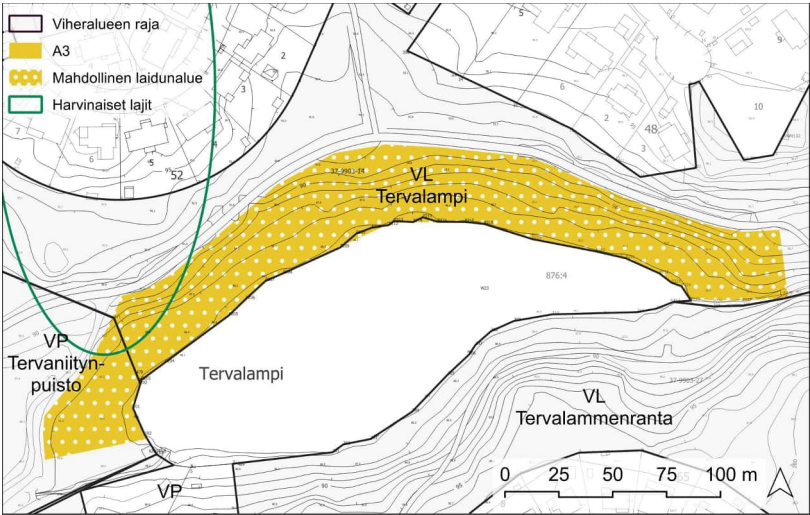
Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	
Virkistyskäyttö ja rakenteet	
Nykytila	Savolanmutkan länsipuolella sijaitseva niittyalue. Niityn itäosan kumpareella kasvaa istutettuja kuusia, joiden ympärillä on leikatut nurmikaistat. Alueen itäreunalla kasvaa korkea pajukkovyöhyke. Muilta osin niitty on avoin ja niityllä on erityisen paljon kukkivaa lajistoa, kuten ahdekaunokki, ahomansikka, aitovirna, ahopukinjuuri, harakankello, hiirenvirna, kangasajuruoho, ketoneilikka, niittyhumala, nurmikaunokki, ojakärsämä, pietaryrtti, peurankello, poimulehti, päivänkakkara, ruusuruoho, siankärsämä, särmäkuisma ja vuohenputki.
Haitalliset vieraslajit	Komealupiini, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden säilyttäminen ja lisääminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Komealupiinin torjunta.
Kunnossapito	Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti; niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä lupiinin osalta, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen lupiinin siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Niittypolun murskaus. Kuusien harvennus, jotta avoimuus säilyy.
Muuta huomioitavaa	

45. TERVALAMPI

Kohdekortti 2024

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3
Kiinteistö-tunnus	297-37-9903-14
Pinta-ala	1,29 ha
Kaavamerkintä	VL, VP

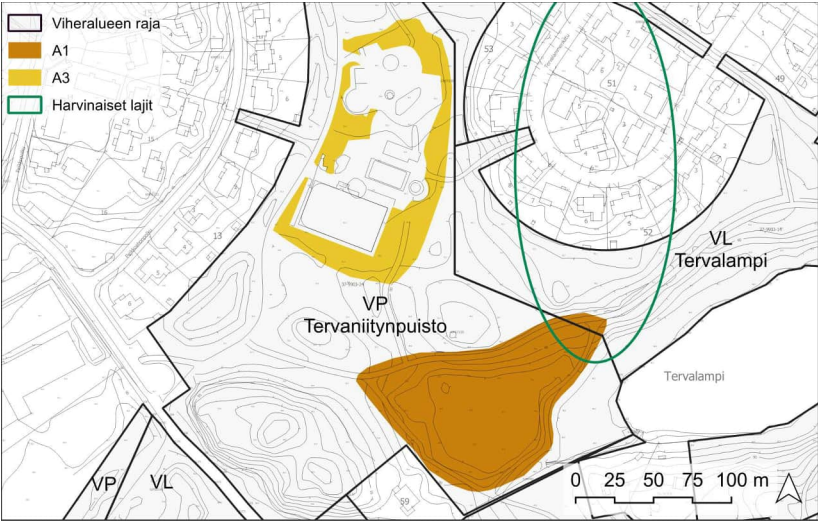
Luonto- ja maisema-arvot	Puoliavoin maisematila. Näkymät Tervalammelle.
Erityisarvot	Ympäröivillä metsäalueilla liito-oravan reviirejä. Harvinaiset lajit -paikkatieto: Kesämaitiainen (NT silmälläpidettävä).
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Puistokäytävä, penkki ja roska-astia. Rannassa tallattu polku. Alue on hiljaista aluetta.
Nykytila	Tervalammen pohjoisrannalla sijaitseva, etelään viettävä rinneniiitty. Niitty on pitkälti kasvanut umpeen, puulajeina mm. leppä, paju, koivu ja visakoivu. Puusto peittää näkymän lammelle lähes kokonaan. Maasto on paikoin kivikkoista. Alueen niittylajistoa edustavat mm. aivotirna, alsikeapila, hiirenvirna, kannusruoho, karhunputki, maitohorsma, mesiangervo, metsäkurjenpolvi, niittynätkelmä, poimulehti, puna-apila, pujo, siänkärsämä, voikukka ja heinät. Avoimilla alueilla kasvaa myös paikoin vadelmaa.
Haitalliset vieraslajit	Iso kasvusto jättipalsamia laskupuron varressa Tervalammesta Kallaveden rantaan päin, havaintotieto tilaajalta.
Kunnossapidon tavoite	Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen, luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Jättipalsamin torjunta.
Kunnossapito	Puuston peruskunnostusraivaus. Laidunnus. Jättipalsamin torjunta. Määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa.
Muuta huomioitavaa	Tervalammen ranta on vanhaa viljely- ja laidun aluetta, kohde on potentiaalinen kunnostettava perinnebiotooppi. Voisi olla myös sopiva Kunta-Helmi kohde. Kunnostuksen ja hoidon myötä alueesta voi kehittyä arvoniitty. Aluerajaus tarkentuu hoitosuunnitelman laadinnan yhteydessä, huomioitava mm. luhtamaiset lammen rannat. Kohdetta kehittäessä huomioitava rannan epävirallinen käyttömahdollisuus, kulku rantaan.

46. TERVANIITYNPUISTO

Kohdekortti 2024

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A1, A3
Kiinteistö-tunnus	297-37-9903-24
Pinta-ala	1,54 ha
Kaavamerkintä	VP, VL

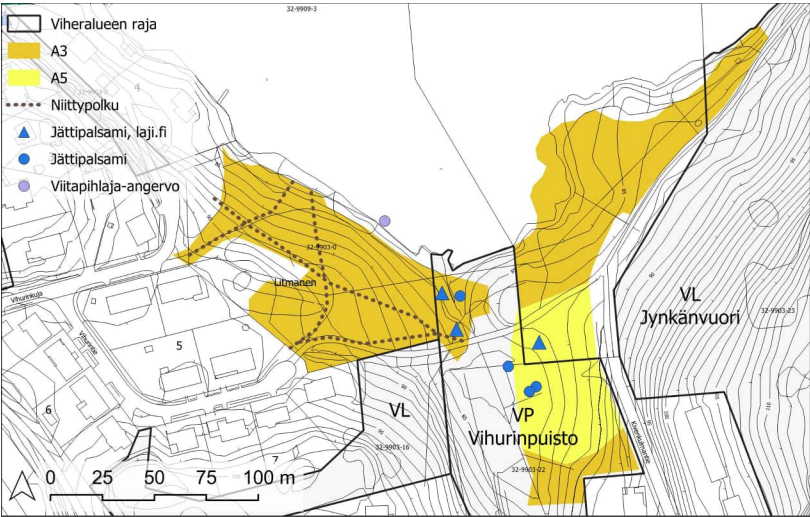
Luonto- ja maisema-arvot	Avoin ja puoliavoin maisematila. A1: Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde.
Erityisarvot	Harvinaiset lajit -paikkatieto: Kesämaitiainen (NT silmälläpidettävä). Ympäröivillä metsäalueilla liito-oravan reviirejä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	A1: Puistokäytävä, penkit, roska-astia, kosteikon opastaulu, frisbeegolf. A3: Puistokäytävä, tallattu polku. Alueet ovat hiljaista aluetta.
Nykytila	A1: Hulevesikosteikko- ja niittyalue, joka on kasvanut paikoin voimakkaasti umpeen. Alueella on lehtipuuston ja pajukon lisäksi myös istutettua puustoa kuten kirsikkapuita, visakoivuja ja sulkaharmaaleppiä. Alueella kasvaa monilajista niittukasvillisuutta kuten ahomansikka, harakankello, hiirenvirna, huopahdake, kaunokki, karhunputki, koiranputki, ojakärsämö, poimulehti, puna-apila, päivänkakkara, pietaryrtti ja pujo. A3: Leikkipuistoa ja pelikenttää ympäröivät tasaiset niittyalueet. Kylvettyä uusniittyä, jossa kukkivina lajeina mm. ahdekaunokki, harakankello, hiirenvirna, huopahdake, niittyleinikki, puna-apila, rönsyleinikki ja päivänkakkara. Jonkin verran yksittäisiä puita ja puuryhmiä, matalaa vesakkoa sekä kiviä.
Haitalliset vieraslajit	A1: Komealupiinia vähän, maastohavainto. A3: Ei havaintoja.
Kunnossapidon tavoite	A1: Avoimuuden lisääminen ja säilyttäminen. Komealupiinin torjunta, luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Kosteikon kunnossapito. A3: Avoimuuden säilyttäminen.
Kunnossapito	A1: Peruskunnostusraivaus ja niittomurskaus. Komealupiinin torjunta. Poistetaan osa istutetuista kasveista. Määritellään tarkemmin kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. Kosteikon kunnossapito. A3: Niittomurskaus 2 kertaa kesässä ja niittypolun murskaus. Yksittäisten nuorten, istutettujen huonokuntoisten puiden poisto.
Muuta huomioitavaa	Kohde vaatii erillisen peruskunnostusrahoituksen.

47. VIHURINRANTA

Kohdekortti 2025

Urakka-alue	Eteläinen
Kunnossapito-luokka	A3, A5
Kiinteistö-tunnus	297-32-9903-0, 297-32-9903-22, 297-32-9906-3
Pinta-ala	1,6 ha
Kaavamer-kintä	VP, VV, LV

Luonto- ja maisema-arvot	Avoin maisematila. Näkymä Kallaveden Jynkänlahdelle.
Erityisarvot	Ympäröivillä alueilla liito-oravan reviirejä.
Virkistyskäyttö ja rakenteet	Tallatut polut, uimapaikka. Palstaviljelyalue. Hiljainen alue.
Nykytila	Vihurintien päässä sijaitseva rinneniiitty ja niityn itäpuolella sijaitseva palstaviljelyalue. Rannan niittyalue on kauniisti kumpuileva ja niityllä kasvaa kauniita yksittäisiä maisemapuita. Niityn lajistoon kuuluvat mm. aivotirna, harakankello, huopaohdake, ketoneilikka, karhunputki, koiranputki, mesiangervo, metsäkurjenpolvi, nurmikaunokki, ojakellukka, ojakärsämö, puna-apila, peurankello, pietaryrtti ja päivänkakkara. Alueen eteläreunalla kasvaa ruttojuurta. Palstaviljelyalue on yleisilmeeltään siisti ja hyvin hoidettu. Jonkin verran tyhjiä palstoja, joissa kasvaa korkeaa niittykasvillisuutta.
Haitalliset vieraslajit	Jättipalsami, maastohavainto ja laji.fi. Viitapihlaja-angervo, maastohavainto.
Kunnossapidon tavoite	A3: Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajien torjunta. A5: Palstaviljely.
Kunnossapito	A3: Niittomurskaus A3 luokan mukaisesti, 1 kerta kesässä elo-syyskuussa. Niittypolkujen murskaus. Vieraslajien torjunta. A5: Palstaviljely, sisältäen vuokraamattomien palstojen ja reuna-alueiden hoidon.
Muuta huomioitavaa	Kohteen koillisosassa on liitetty mukaan alueeseen jälkikäteen (ei viheralue) karttatarkastelun perusteella. Uimapaikan vieressä on pienialainen leikattu nurmikko.

Lähteet

Evju M. & Sverdrup-Thygeson A. 2016: Spatial configuration matters: a test of the habitat amount hypothesis for plants in calcareous grasslands. *Landscape Ecology* 31:1891-1902.

Helsingin kaupunki. 2021. [Perinnekeidoista kaupunkiin – Helsingin niittyverkoston kehittäminen](#)

Hill J.K., Thimas C.D. & Lewis O.T. 1996: Effects of Habitat Patch Size and Isolation on Dispersal by *Hesperia comma* Butterflies: Implications for Metapopulation Structure. *Journal of Animal Ecology* 65(6):725-735.

Johansson V., Nape J. & Franzén M 2017: Population dynamics and future persistence of the clouded Apollo butterfly in southern Scandinavia: The importance of low intensity grazing and creation of habitat patches. *Biological Conservation* 206:120-131.

Kansallinen vieraslajiportaali. 2024. www.vieraslajit.fi

Kuopion kaupunki. 2024. Ilmasto- ja resurssiviisas Kuopio 2035. Viksu Kuopio –ohjelma. https://www.kuopio.fi/uploads/2024/06/2024_viksu-kuopio-ohjelma.pdf

Kuopion kaupunki. 2024. Kuopion esteettömyyden yleissuunnitelma. https://www.kuopio.fi/uploads/2024/02/kuopion_esteettomyyden_yleissuunnitelma.pdf

Kuopion kaupunki. 2024. Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma 2024–2030. <https://www.kuopio.fi/uploads/2024/06/lumo-kuopio-web-final.pdf>

Kuopion kaupunki. 2023. Avoimet viheralueet –ohjelman esiselvitys.

Kuopion kaupunki. 2022. Kuopion keskustan sini-viherrakenne ja ekosysteemipalvelut.

Kuopion kaupunki. 2022. Kuopion meluselvitykset 2022. <https://www.kuopio.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparistonsuojelu/melu/kuopion-meluselvitykset-2022-2/>

Kuopion kaupunki. 2022. Kuopion strategia vuoteen 2030 - hyvän elämän pääkaupunki. https://www.kuopio.fi/uploads/2024/04/kuopio2030_teksti_kv_160522_korjattu1.pdf

Kuopion kaupunki. 2019. Kuopion keskustan osayleiskaava-alueiden viheralueiden kasvillisuusselvitys.

Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 1709/2015. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151709>

Loos J., Krauss J., Lyons A., Föst S., Ohlendorf C., Racky S., Röder M., Hudel L., Herfert V. & Tschamtker T. 2021: Local and landscape responses of biodiversity in calcareous grasslands. *Biodiversity and Conservation* 30:2415-2432.

Niityt ja maisemapellot – Kunnossapidon yleiset työohjeet. 2020. Viherympäristöliitto ry. Julkaisu 68.

Sopimuslaidunnus -opas käytännön toteutukseen. 2021. [https://www.laidunpankki.fi/attachments/text_editor/251.pdf?name=Sopimuslaidunnusopas%202021%20\(pdf\)](https://www.laidunpankki.fi/attachments/text_editor/251.pdf?name=Sopimuslaidunnusopas%202021%20(pdf))

Tampereen kaupunki. 2021. Viherpalveluohjelma täydennysosa – Avoimet viheralueet, Maisemapeltojen ja niittyjen ylläpito 2015-2025. https://www.tampere.fi/sites/default/files/2022-06/avoimet_viheralueet_rams_saavutettava2021_a4_pieni.pdf

Tampereen kaupunki. 2017 . Viherpalveluohjelma: Avoimet viheralueet. Maisemapeltojen ja niittyjen ylläpito 2015–2025. [tampere.fi/sites/default/files/2022-06/vpo_avoimet_viheralueet_maisemapeltojen_ja_niittyjen_yllapito_2015_-_2025.pdf](https://www.tampere.fi/sites/default/files/2022-06/vpo_avoimet_viheralueet_maisemapeltojen_ja_niittyjen_yllapito_2015_-_2025.pdf)

Valtioneuvoston asetus vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 704/2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190704>

Vantaan kaupunki. 2017. Länsi-Vantaan peltojen ja niittyjen hoidon kehittämissuunnitelma 2017.

Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021. 2021. Viherympäristöliitto ry. Julkaisu 70.

Viheralueiden kunnossapitoluokitus - RAMS 2020. 2020. Viherympäristöliitto ry. Julkaisu 76.

Viherympäristöliitto ry:n internetsivut, kunnossapidon laadunarviointilomakkeet. <https://www.vyl.fi/tietoa-ja-tyokaluja/ohjeet/kunnossapito/>

Viherympäristöliitto ry:n internetsivut, RAMS-materiaalit. [Viheralueiden_kunnossapitoluokitus_RAMS2020_KUVIA_KEYVT.pptx\(sharepoint.com\)](https://www.vyl.fi/tietoa-ja-tyokaluja/ohjeet/kunnossapito/)

Lisäksi on käytetty Kuopion kaupungilta saatua lähtöaineistoa.

Keskustan urakka-alue								
Nro	Kohde	Luokka	Pinta-ala	Kunnossapito	Ajankohta	Haitalliset vieraslajit	Peruskunnostus	Mahdollinen laidun
1	Huuhanmäki	A1	2,2	Toimenpiteet ja aluerajauksen tarkennukset määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. Frisbeegolfin yhteensovittamisen mahdollisuuksien selvittäminen osana suunnittelua.		Jättipalsami	Raivaus liito-orava huomioiden	-
2	Lastenlinnanpuisto	A3	0,4	Niitto ja niittojätteen keruu. Puuston valikoiva raivaus, maisemapuut esiin. Niittypolun kunnossapito.	Elokuu-syyskuu	-	-	-
3	Myhkyrinpuisto, Martti Merenmaanpuisto, Aarneenpuisto	A1, A3	0,6	A1: Peruskunnostuksen ja kunnossapidon toimenpiteet määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. A3: Niittomurskaus 1-2 kertaa kesässä. Hulevesirakenteiden kunnossapito.	Kesäkuu-syyskuu	Jättipalsami	Raivaus	-
4	Myllykallionpuisto	A3	0,8	Peruskunnostuksen ja kunnossapidon toimenpiteet määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa.		-	Raivaus	-
5	Peitsalonrinne	A1, A3	0,5	A1 ja A3: Toimenpiteet ja aluerajauksen tarkennukset määritellään koko alueen kattavassa kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. Potentiaalinen talkookohde esimerkiksi niittojätteen keruulle.		Viitapihlaja-angervo	-	-
6	Saastamoisenpuisto	A2, A3	2,5	A2: Niittomurskaus 2-4 kertaa kesässä. A3: Niittomurskaus 1-2 kertaa kesässä. Kurtturuusun torjunta. Valikoiva kunnossapito-raivaus joka 3. vuosi ranta-alueiden ja puustosaarekkeiden osalta.	Kesäkuu-syyskuu	Kurtturuusu	-	-

Keskustan urakka-alue								
Nro	Kohde	Luokka	Pinta-ala	Kunnossapito	Ajankohta	Haitalliset vieraslajit	Peruskunnostus	Mahdollinen laidun
7	Savilahdentie, etelä	A3	1,4	Niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä lupiinin ja ei-toivottujen lajien osalta hyvissä ajoin ennen kasvien siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Koristepensaiden hoito tarvittaessa.	Kesäkuu-syyskuu	Komealupiini	-	-
8	Savilahdentie, pohjoinen	A3	2,0	Niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä lupiinin ja ei-toivottujen lajien osalta hyvissä ajoin ennen kasvien siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä.	Kesäkuu-syyskuu	Komealupiini	-	-
9	Väinölänniemi	A1, A3, A4	3,1	A1: Määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. A3: Niittomurskaus 1 kerta kesässä elokuussa, lisäksi poppelinvesojen niitto alkukesästä. A4: Raivaus joka 3. vuosi. Alueen puustoa harvennetaan vähitellen, vanhat puun rungot jätetään lahopuiksi. Kunnossapitoraivaus joka 3. vuosi erityisesti rantanäkymien ylläpitämiseksi.		-	-	-
Pohjoinen urakka-alue								
10	Antikkalanrinne, itä	A1, A3	3,5	A1: Toimenpiteet ja aluerajauksen tarkennukset määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. A3: Niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen lupiinin siementen valmistumista.	Kesäkuu-syyskuu	Komealupiini	-	x
11	Antikkalanrinne, länsi	A2	4,4	Niittomurskaus 2-4 kertaa kesässä. Jättipalsamin ja komealupiinin torjunta.	Kesäkuu-syyskuu	Jättipalsami, komealupiini	-	-

Pohjoinen urakka-alue								
Nro	Kohde	Luokka	Pinta-ala	Kunnossapito	Ajankohta	Haitalliset vieraslajit	Peruskunnostus	Mahdollinen laidun
12	Itkonniemi	A3, A5	1,0	A3: Avoimen alueen niitto kerran kesässä. Vieraslajien torjunta. Rantanäkymien kunnossapitoraivaus joka 3. vuosi. A5: Palstaviljely, sisältäen vuokraamattomien palstojen ja reuna-alueiden hoidon.	Kesäkuu-syyskuu	Komealupiini, viitapihlaja-angervo	-	-
13	Konttila	A1, A3	3,2	Määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa.		Komealupiini	-	x
14	Kuntopuisto	A3	1,4	Itäosan rehevän rinnenietyn murskaus 2 kertaa kesässä. Muiden alueiden niittomurskaus 1 kerta kesässä. Puiston penkkien yhteyteen kylvyt kukkaniityt on hoidettava muuten kuin niittomurskaimella, esimerkiksi siimaamalla. Vieraslajien torjunta.	Kesäkuu-syyskuu	Jättipalsami, komealupiini	-	-
15	Miettilä	A3	0,7	Niittomurskaus 2 kertaa kesässä. Avokallioiden ympäristön raivaus selvästi avoimmemmaksi.	Kesäkuu ja elokuu	-	-	-
16	Pajulahdenpuisto	A3	0,9	Niittomurskaus 2 kertaa kesässä, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen lupiinin siementen valmistumista. Vieraslajien torjunta; mm. lupiinin osalta tarvittaessa 3. niittokerta. Nuotiopaikan ympäristön raivaus. Koristekasvien poisto ja/tai siirto tonteille.	Kesäkuu ja elokuu	Komealupiini, jättipalsami, jättiputki	-	-
17	Pappilanmäki, etelä	A1, A3, A5	1,8	A1: Määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. A3: Niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä lupiinin osalta, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen lupiinin siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Reuna-alueiden ja ojanvarren valikoiva raivaus.	Kesäkuu-syyskuu	Komealupiini	-	-

Pohjoinen urakka-alue								
Nro	Kohde	Luokka	Pinta-ala	Kunnossapito	Ajankohta	Haitalliset vieraslajit	Peruskunnostus	Mahdollinen laidun
17	Pappilanmäki, etelä			A5: Palstaviljely, sisältäen vuokraamattomien palstojen ja reuna-alueiden hoidon. Reuna-alueen puuston raivaus.			-	-
18	Pappilanmäki, pohjoinen	A3, A4	0,7	A3: Niittomurskaus 1 kerta kesässä. Puustoisten reunojen valikoiva raivaus. A4: Raivaus joka 3. vuosi.		-	-	-
19	Pienen Neulamäen vanha radanvarsi (osittain läntistä urakka-aluetta)	A1	8,8	Kohdekohtaisen hoitosuunnitelman mukaan. Suunnitelma päivitetään vuoden 2024 kuluessa.		Jättipalsami, jättiputki		
20	Pilppa	A1, A3, A5	1,9	Kohdekohtaisen hoitosuunnitelman mukaan. Suunnitelma tekeillä.		Komealupiini	Raivaus liito-orava huomioiden	x
21	Pohjolanpuisto	A2, A3	0,8	A2: Niittomurskaus 2-4 kertaa kesässä. A3: Niittomurskaus 1 kerta kesässä.		-	-	-
22	Rastanpuisto	A3	1,1	Niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä lupiin osalta, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen lupiinin siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Reuna-alueiden ja ojanvarren valikoiva raivaus. Viitapihlaja-angervon torjunta. Niittypolun murskaus. Vähäinen raivaustarve, erityisesti isotuomipihlajien raivaus.	Kesäkuu-syyskuu	Komealupiini, viitapihlaja-angervo	-	-
Läntinen urakka-alue								
23	Hiltulanlahti länsi, melumäki	A4	0,31	Niittomurskaus tai raivaus kerran kesässä, lintujen pesimäajan jälkeen.	Elokuu-syyskuu	-	-	-

Läntinen urakka-alue									
Nro	Kohde	Luokka	Pinta-ala	Kunnossapito	Ajankohta	Haitalliset vieraslajit	Peruskunnostus	Mahdollinen laidun	
24	Jokelanpuisto	A3	0,39	Niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä lupiinin osalta, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen lupiinin siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Jättipalsamin torjunta. Viimeistely siimaleikkurilla, esimerkiksi kiviaidan ympäriltä. Uimarannan niittypolun ja beachvolley -kentän reunojen leikkaus 1 kerta/kuukausi.	Kesäkuu-syyskuu	Jättipalsami ja komealupiini	-	-	
25	Jynkänlahdenpuisto	A1, A3	2,6	A1: Vesakoiden raivaus. Niittypolun murskaus. Mahdollinen laidunalue. Toimenpiteiden ja aluerajauksen tarkennukset määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. A3: Niittomurskaus 2 kertaa kesässä. Vieraslajien torjunta.		Komealupiini, kurtturuu-su, viitapihlaja-angervo, jättipalsami, jättiputki	Raivaus	x	
26	Matkusrinne, itä	A3, A4	1,79	A3: Laidunnus. Vieraslajien torjunta. Määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. A4: Reunavyöhykkeen kunnossapitoraivaus kolmen vuoden välein.		Jättipalsami ja komealupiini	Raivaus liito-orava huomioiden	x	
27	Matkusrinne, länsi	A3	2,82	Niittomurskaus 1-2 kertaa kesässä. Jättiputken torjunta kemiallisesti tarvittaessa ja jättipalsamin torjunta. Reuna-alueiden kunnossapitoraivaus. Aidan jäänteiden siivous.	Kesäkuu-syyskuu	Jättiputki ja jättipalsami		x	
28	Sormulanpuisto	A3, A5	1,44	A3: Niittomurskaus 1 kerta kesässä Huonokuntoisten puuntaimien poisto. Komealupiinin torjunta. Hulevesirakenteiden kunnossapito. A5: Maisemakasvien viljely erillisen suunnitelman mukaan. Länsireunan niittypolun murskaus.	Elo-syyskuu Kesäkuu-syyskuu	Komealupiini	Raivaus	-	

Eteläinen urakka-alue								
Nro	Kohde	Luokka	Pinta-ala	Kunnossapito	Ajankohta	Haitalliset vieraslajit	Peruskunnostus	Mahdollinen laidun
29	Eino Leinon puisto	A3	0,7	Niittomurskaus 1-2 kertaa kesässä. Vieraslajin torjunta. Lumimarjat ja kanukat poistetaan niityltä. Hulevesirakenteiden kunnossapito.	Kesäkuu-syyskuu	Viitapihlaja-angervo	-	-
30	Jaakkoniemi	A3	0,7	Pohjoisin uimapaikan viereen sijoittuva niitty murskataan 2 kertaa kesässä, samoin mahdolliset pilvikirsikoiden vesat. Muut niittyalueet murskataan 1 kerta kesässä. Vieraslajien torjunta. Kuolleiden pilvikirsikoiden poisto. Länsiosan niittyalueiden peruskunnostusraivaus, ja Saunaniemenkadun ja keskimmäisen puistokäytävän risteyksessä yksittäisten istutettujen kuusten poisto. Kunnossapitorraivaus joka toinen vuosi.	Kesäkuu ja elokuu	Viitapihlaja-angervo	Raivaus liito-orava huomioiden	-
31	Kattilanotko, Liito-oravametsä	A3	0,74	Niittomurskaus 1-2 kertaa kesässä sekä niittypolun murskaus.	Kesäkuu-syyskuu	-	-	-
32	Keilarannanpuisto	A3	0,5	Niittomurskaus 1 kerta kesässä tai hulevesialueiden osalta tarvittaessa keskikesällä kuivaan aikaan. Puuston valikoiva raivaus avoimuuden lisäämiseksi. Jättipalsamin torjunta. Hulevesikosteikkojen kunnossapito.	Elokuu-syyskuu	Jättipalsami	-	-
33	Kuikannotko	A3	0,4	Niittomurskaus 1 kerta kesässä, paahderinne vasta elo-syyskuussa. Eteläosan paahderinteen keskiosasta poistetaan nuori puusto, puustoa voidaan jättää alueen länsi- ja pohjoisreunalle. Länsiosan niityltä poistetaan suurin osa männyistä, ja raivataan kataja näkyviin. Itäosan niityn puuston kunnossapitorraivaus. Kurturuusun torjunta.	Elokuu-syyskuu	Kurturuusu	-	-

Eteläinen urakka-alue								
Nro	Kohde	Luokka	Pinta-ala	Kunnossapito	Ajankohta	Haitalliset vieraslajit	Peruskunnostus	Mahdollinen laidun
34	Laukka puisto	A1, A3	0,94	A1: Niitto ja niittojätteen keruu elo-syyskuussa. Metsänreunan kehittäminen puoliavoimeksi. Määritellään tarkemmin kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. A3: Niittomurskaus 1-2 kertaa kesässä. Pajukon kunnossapitoraivaus. Yksittäisten huonokuntoisten, nuorten puiden poisto.	Elokuu-syyskuu Kesäkuu-syyskuu	-	-	-
35	Litmasenpuisto	A3	1,2	Niittomurskaus 1 kerta kuivaan aikaan. Niittypolkujen murskaus molemmilla niityillä. Jättipalsamin torjunta. Nuorten lehtipuiden ja pajujen valikoiva raivaus.	Heinäkuu-elokuu	Jättipalsami	-	-
36	Nurmisaari	A1	0,5	Määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa.		-	-	-
37	Pikonniemenpuisto	A3	0,7	Niitto ja niittojätteen keruu. Kurturuusun torjunta. Puutarhajätteen poisto alueelta. Reuna-alueiden kunnossapitoraivaus joka 3. vuosi.	Elokuu	Kurturuusu	-	-
38	Pirtinpäänkatu	A3	1,9	Niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä vieraslajien osalta, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen vieraslajien siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Jättiputken torjunta kemiallisesti. Puuston ja pensaikon valikoiva raivaus.	Kesäkuu-syyskuu	Komealupiini, kurturuusu, jättiputki	-	-
39	Pirttilahdenpuisto	A3, A4	1,6	A3: Niittomurskaus 1-2 kertaa kesässä. Alueen keskiosan koristepensaiden poistaminen tulevaisuudessa. Kivien ryhmittely tarvittaessa kunnossapidon helpottamiseksi. A4: Raivaus joka 3. vuosi.	Kesäkuu-syyskuu	-	-	-

Eteläinen urakka-alue								
Nro	Kohde	Luokka	Pinta-ala	Kunnossapito	Ajankohta	Haitalliset vieraslajit	Peruskunnostus	Mahdollinen laidun
40	Puronotko	A3	2,91	Niittomurskaus 1-2 kertaa kesässä. Jättipalsamin torjunta. Kunnossapitoraivaus. Huonokuntoisten puiden ja pensaiden sekä heisiangervojen poisto. Lisäksi eteläosan paahderinteen katajille raivataan lisää tilaa. Kosteikon kunnossapito.	Kesäkuu-syyskuu	Jättipalsami	-	-
41	Rautaniemen täyttömäki, itä	A3	2,8	Niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä vieraslajien osalta, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen vieraslajien siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Japanintattaren torjunta. Niittypolkujen murskaus. Reuna-alueiden valikoiva raivaus.	Kesäkuu-syyskuu	Japanintatar, komealupiini, kurtturuuus	-	-
42	Rautaniemen täyttömäki, länsi	A3	2,2	Niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä vieraslajien osalta, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen vieraslajien siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Jätetään kuitenkin vaihtelevasti takiaiskasvustoja talventörröttäjiksi linnulle. Reuna-alueiden valikoiva raivaus.	Kesäkuu-syyskuu	Komealupiini, kurtturuuus	-	x
43	Savolanniemen puistot, etelä	A3	3,4	Niittomurskaus 1 kerta kesässä, hulevesialueiden osalta tarvittaessa keskikesällä kuivaan aikaan. Niittypolkujen murskaus. Muutamien kitukasvuisten istutettujen puiden poisto sekä eteläosan niittyalueen yksittäisten puiden poisto. Reunojen kunnossapitoraivaus. Komealupiinin torjunta. Hulevesirakenteiden kunnossapito.	Elokuu-syyskuu	Komealupiini	-	-

Eteläinen urakka-alue								
Nro	Kohde	Luokka	Pinta-ala	Kunnossapito	Ajankohta	Haitalliset vieraslajit	Peruskunnostus	Mahdollinen laidun
44	Savolanniemen puistot, pohjoinen	A3	0,3	Niittomurskaus 2-3 kertaa kesässä lupiinin osalta, niitot tehdään hyvissä ajoin ennen lupiinin siementen valmistumista, muu alue 1 kerta loppukesästä. Niittypolun murskaus. Kuusien harvennus, jotta avoimuus säilyy.	Kesäkuu-syyskuu	Komealupiini	-	-
45	Tervalampi	A3	1,29	Laidunnus. Jättipalsamin torjunta. Määritellään kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa.		Jättipalsami	Raivaus	x
46	Tervaniitynpuisto	A1, A3	1,54	A1: Niittomurskaus. Komealupiinin torjunta. Poistetaan osa istutetuista kasveista. Määritellään tarkemmin kohdekohtaisessa hoitosuunnitelmassa. Kosteikon kunnossapito. A3: Niittomurskaus 2 kertaa kesässä ja niittypolun murskaus. Yksittäisten nuorten, istutettujen huonokuntoisten puiden poisto.	Kesäkuu-syyskuu	Komealupiini	Raivaus	-
47	Vihurinranta	A3, A5	1,6	A3: Niittomurskaus 1 kerta kesässä. Niittypolkujen murskaus. Vieraslajien torjunta. A5: Palstaviljely, sisältäen vuokraamattomien palstojen ja reuna-alueiden hoidon.	Elokuu-syyskuu	Jättipalsami, viitapihlaja-angervo	-	-

Liite 2. Koontitaulukko kohdekorttien ulkopuolisista niittyalueista

Keskustan urakka-alue		
Luokka	Pinta-ala yhteensä	Lisätieto
A2	4,91 ha	-
A3	0,03 ha	-
M3	0,13 ha	Ei hoideta nykyisin niittyalueena. Perinnebiotooppiaineisto. Sijainti: Huuhanmäen etelä- ja itäpuoli.
M2	0,08 ha	Ei hoideta nykyisin niittyalueena. Perinnebiotooppiaineisto. Sijainti: Huuhanmäen eteläpuoli, Tasavallankatu.
Pohjoinen urakka-alue		
Luokka	Pinta-ala yhteensä	Lisätieto
A2	8,76 ha	-
Ei luokkaa	0,16 ha	Ei hoideta nykyisin niittyalueena. Perinnebiotooppiaineisto. Sijainti: Puijontie.
Ei luokkaa	0,34 ha	Ei hoideta nykyisin niittyalueena. Perinnebiotooppiaineisto. Sijainti: Puijontorni.
Läntinen urakka-alue		
Luokka	Pinta-ala yhteensä	Lisätieto
A2	7,38 ha	-
A2	4,23 ha	-
Eteläinen urakka-alue		
Luokka	Pinta-ala yhteensä	Lisätieto
A2	4,99 ha	-
Urakka-alueiden ulkopuolella		
Luokka	Pinta-ala yhteensä	Lisätieto
Ei luokkaa	2,02 ha	Ei hoideta nykyisin niittyalueena. Perinnebiotooppiaineisto. Sijainti: Tervaruukinlahti.

Aineiston nimi	Aineistolähde	Tarkastelu
Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet	Suomen ympäristökeskus	Kulttuuriarvot
Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, RKY	Museovirasto	Kulttuuriarvot
Muinaisjäännökset, piste ja alue	Museovirasto	Kulttuuriarvot, kohdekortit
Kansalliset kaupunkipuistot	Suomen ympäristökeskus	Kulttuuriarvot
Jalankulun laatureitit	Kuopion kaupunki	Virkistys, kohdekortit
RAMS-luokitus 2023	Kuopion kaupunki	Laadullinen tarkastelu
RAMS-luokitus 2024	Kuopion kaupunki	Laadullinen tarkastelu
Inventoidut perinnebiotoopit 2024	Kuopion kaupunki	Laadullinen tarkastelu
Perinnebiotooppikohteet	Metsähallitus	Laadullinen tarkastelu
Kaupungin vuokrapellot	Kuopion kaupunki	Laadullinen tarkastelu
Ryhmäpuutarhat	Kuopion kaupunki	Laadullinen tarkastelu
Palstaviljelyalueet	Kuopion kaupunki	Laadullinen tarkastelu
Maastotietokanta WFS: niitty	Maanmittauslaitos	Laadullinen tarkastelu
Maastotietokanta WFS: suo, puuton	Maanmittauslaitos	Laadullinen tarkastelu
Maastotietokanta WFS: muu avoin alue	Maanmittauslaitos	Laadullinen tarkastelu
Maastotietokanta WFS: maatalousmaa	Maanmittauslaitos	Laadullinen tarkastelu
Maastotietokanta WFS: hietikko	Maanmittauslaitos	Laadullinen tarkastelu
Maastotietokanta WFS: hautausmaa	Maanmittauslaitos	Laadullinen tarkastelu
Maastotietokanta WFS: louhos	Maanmittauslaitos	Laadullinen tarkastelu
Maastotietokanta WFS: kivikko	Maanmittauslaitos	Laadullinen tarkastelu
Voimassaoleva asemakaava	Kuopion kaupunki	Kohdekortit
Erityisen haitalliset lajit	Kuopion kaupunki	Kohdekortit
Harvinaiset lajit	Kuopion kaupunki	Kohdekortit
Putkilokasvit	Kuopion kaupunki	Kohdekortit
Jättipalsamihavainnot	Laji.fi	Kohdekortit
Vieraslajien maastohavainnot 2024	WSP Finland Oy	Kohdekortit

KUOPIO

www.kuopio.fi

